

21ena edició

Índex FEGP 2025

de competitivitat comarcal

Amb el suport de:

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

Diputació
Barcelona

node garraf
AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT

Amb la col·laboració de:

CaixaBank

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons de ReconeixementNoComercialSenseObra Derivada (by-nc-nd).

Es permet la reproducció, distribució i comunicació pública de l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria. No es permet l'ús comercial de l'obra ni la generació d'obres derivades sense l'autorització de la FEGP.

Data de publicació: 19-06-2025

Els números anteriors es poden consultar a: <http://www.fegp.cat/>

L'informe s'elabora a encàrrec de la Federació empresarial del Gran Penedès. La Federació Empresarial del Gran Penedès (FEGP) no s'identifica necessàriament amb l'opinió dels autors.

Impremta: Gràfiques del Foix

Informe elaborat per:

Autor: David Moreno

Activa Prospect SL

Activa Prospect SL

(Research & Solutions)

Centre d'Empreses de Noves

Tecnologies

Parc Tecnològic del Vallès

08290 Cerdanyola del Vallès

Tel. +34 935 820 177

Fax. +34 935 801 354

activapropect@activapropect.cat

<http://www.activapropect.cat>

Sumari

Presentació	1
Resum executiu	2
La competitivitat en el context regional europeu i mundial	3
Què és la competitivitat territorial?	11
Quin interès té analitzar l'entorn territorial?	12
Quins factors i dimensions de competitivitat analitza?	13
Com interpretar els resultats?	14
Resultats: Índex FEGP 2025 de competitivitat territorial	16
L'Alt Penedès.....	34
Baix Penedès.....	43
Garraf	52
La competitivitat territorial i la seva operativització	61
Dimensió urbana i rural	63
Indicadors utilitzats en el model	64
Notes metodològiques	68
Bibliografia i fonts	69

L'Índex FEGP actualitza el rànquing de competitivitat de les 43 comarques catalanes i en presenta l'evolució recent

El capítol monogràfic analitza la posició de Catalunya en el context competitiu espanyol i europeu

L'índex manté la seva estructura metodològica amb 50 indicadors distribuïts en 10 dimensions clau

Presentació

Enguany, l'Índex FEGP de Competitivitat i Sostenibilitat Comarcal arriba a la seva 21a edició. Des del seu inici l'any 2004, la Federació Empresarial del Gran Penedès ha promogut aquest instrument amb la voluntat d'impulsar una visió territorial de la competitivitat, en sintonia amb els debats emergents a escala europea i global.

Amb més de dues dècades de trajectòria, l'índex s'ha consolidat com un observatori privilegiat de l'evolució territorial. Ha estat pioner a Catalunya en la incorporació d'indicadors de sostenibilitat social i ambiental, molt abans que aquests factors fossin integrats en índexs internacionals com el Global Competitiveness Report del World Economic Forum o l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. Aquesta continuïtat analítica ha permès identificar amb rigor les tendències de fons, les ruptures i els reptes emergents que afecten les comarques catalanes.

L'edició d'enguany incorpora com a capítol monogràfic una anàlisi sobre la competitivitat de Catalunya en el context regional espanyol i europeu. A partir dels principals rànquings internacionals, es compara la posició actual del territori amb les regions més capdavanteres. El diagnòstic revela una economia amb fortaleces clares en dimensió econòmica, infraestructures i teixit empresarial, però amb escletxes estructurals persistents en àmbits com el capital humà, la qualitat institucional, l'R+D o la sostenibilitat ambiental.

A més del monogràfic, l'informe es compon de tres grans blocs d'anàlisi:

- Un anàlisi general del conjunt de les 43 comarques catalanes, que inclou el rànquing global de competitivitat i sostenibilitat, l'evolució respecte edicions anteriors i els resultats per cadascuna de les dimensions analitzades (economia, mercat de treball, capital humà, eficiència institucional, infraestructures, eficiència empresarial i sostenibilitat).
- Un anàlisi específic per a cadascuna de les comarques més i menys competitives, que recullen els punts forts i febles, l'evolució dels principals indicadors i una síntesi dels factors que condicionen la seva posició relativa dins del sistema territorial català.
- Una anàlisi detallada de les tres comarques impulsores de l'índex —l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf—, on s'aprofundeix en la seva evolució recent, les transformacions productives i demogràfiques, i els principals reptes estratègics que afronten en el context actual.

En un moment marcat per grans transicions —digital, ecològica i demogràfica—, les comarques catalanes necessiten lectures pròpies per entendre millor les seves oportunitats i condicions de competitivitat. L'Índex FEGP és una eina clau per interpretar les realitats locals en clau estratègica i per orientar polítiques públiques i decisions empresarials alineades amb els reptes reals del territori.

Aquest informe ofereix una lectura territorial precisa i matisada, combinant la continuïtat metodològica amb l'adaptació a les transformacions estructurals i administratives recents. L'objectiu és doble: alimentar el debat estratègic sobre el desenvolupament comarcal i oferir eines útils i rigoroses per a la presa de decisions públiques i privades.

Pel que fa a la metodologia, es manté el marc conceptual i els indicadors emprats en edicions anteriors, assegurant així la comparabilitat temporal i la consistència dels resultats. Es continua treballant amb dades oficials d'origen estadístic i administratiu, i amb un enfocament analític basat en la transparència, la solidesa tècnica i la voluntat de servei públic.

Com és habitual, l'elaboració de l'informe ha estat a càrrec de l'equip d'Activa Prospect, amb el suport de CaixaBank i el recolzament institucional de la Diputació de Barcelona, a través de l'Agència de Desenvolupament Comarcal NODE Garraf, així com dels Ajuntaments de Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès i, per primer cop enguany, l'Ajuntament del Vendrell.

Amb aquesta nova edició, volem continuar contribuint a una planificació més informada, a un debat més rigorós i a un desenvolupament comarcal més sostenible i compartit.

Resum executiu

Aquesta 21a edició de l'Índex FEGP de Competitivitat i Sostenibilitat Comarcal ofereix una anàlisi completa i comparada de la realitat competitiva de les comarques catalanes. Inclou un capítol monogràfic dedicat a la posició de Catalunya en els rànquings competitius espanyols i europeus, així com els resultats actualitzats de l'índex per al conjunt del país i una lectura específica de les comarques del Penedès i el Garraf. L'informe destaca les fortaleeses del territori però també assenjala les esclatxes estructurals que limiten el seu lideratge, i identifica els principals reptes de transformació.

Catalunya en el context regional espanyol i europeu

L'anàlisi comparativa situa Catalunya com una de les economies més potents dins de l'Estat espanyol, amb un pes rellevant tant en PIB com en activitat empresarial, infraestructures i ocupació. Tot i això, el seu posicionament dins dels principals índexs de competitivitat revela una realitat ambivalent. L'Informe de Competitividad Regional en España la col·loca en quarta posició, just per darrere de Madrid, el País Basc i Navarra, mentre que el Regional Competitiveness Index (RCI) elaborat per la Comissió Europea l'identifica com una regió amb una competitivitat moderada, lleugerament per sobre de la mitjana de la Unió Europea però encara allunyada dels territoris líders del continent.

Aquest contrast entre pes econòmic i limitacions competitives respon a una sèrie de mancances estructurals que afecten la seva capacitat de lideratge. Catalunya presenta dèficits en qualitat institucional, educació i capital humà, així com una inversió insuficient en R+D i una feble connexió entre recerca, innovació i teixit productiu. A més, la fragilitat ambiental i la manca d'una estratègia de sostenibilitat més robusta poden limitar el seu posicionament en la transició verda. El repte, per tant, és transformar l'estabilitat actual en dinamisme, reforçant aquells pilars que sustenten una competitivitat intel·ligent, inclusiva i sostenible.

Resultats generals de l'Índex FEGP 2024

L'edició 2024 de l'Índex FEGP confirma l'estabilitat de les comarques metropolitanes al capdavant del rànquing, encapçalat pel Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. Aquestes comarques combinen una elevada dimensió econòmica, una bona dotació d'infraestructures i una forta concentració d'activitats productives, tecnològiques i de serveis. A més, presenten nivells relativament alts de capital humà i d'eficiència institucional.

No obstant això, l'anàlisi també posa de manifest una certa cronificació de les posicions, amb un grup de comarques que no aconsegueixen guanyar posicions de forma sostinguda malgrat les polítiques impulsades. L'existència de desequilibris territorials interns és una de les principals preocupacions que emergeixen de l'informe, especialment pel que fa a la qualitat de l'ocupació, la capacitat innovadora i la sostenibilitat ambiental. Les dades mostren que cal reforçar els mecanismes de cohesió i desplegar estratègies específiques per enfortir la competitivitat de les comarques intermèdies i rurals, tot evitant que l'actual estabilitat esdevingui estancament.

El Penedès-Garraf davant els nous reptes territorials

L'anàlisi específica de les tres comarques impulsores de l'índex –Alt Penedès, Baix Penedès i Garraf– mostra dinàmiques diferenciades però amb reptes compartits. L'Alt Penedès manté un perfil estable, però evidencia una certa pèrdua de pes relatiu en indicadors d'innovació i serveis intensius en coneixement. El Baix Penedès, malgrat l'impacte d'efectes estadístics puntuals com la reassignació d'afiliacions a l'educació, mostra signes de dinamisme, especialment en ocupació i serveis públics. El Garraf, per la seva banda, presenta millores en eficiència empresarial i mercat de treball, però encara arrossega dificultats en l'atracció de talent i l'especialització productiva.

Les tres comarques comparteixen la necessitat de reforçar la seva capacitat de resposta als grans reptes estructurals: transició digital, innovació aplicada, sostenibilitat ambiental i cohesió social. Per fer-ho, caldrà consolidar aliances territorials, invertir en capital humà i afavorir una governança més eficient i coordinada. El Penedès i el Garraf tenen el potencial per posicionar-se millor dins del sistema territorial català, però només si aprofiten de manera estratègica les seves fortaleeses i actuen amb determinació sobre les seves debilitats estructurals.

La competitivitat en el context regional europeu i mundial

L'anàlisi de la competitivitat territorial s'ha consolidat com una eina fonamental per interpretar les dinàmiques econòmiques i institucionals dels territoris. Catalunya, com a economia amb fort pes dins l'Estat i amb vocació europea, ha estat objecte recurrent d'aquest tipus d'anàlisi des de fa més de dues dècades. Aquest capítol introdueix els referents que han marcat l'evolució dels índexs de competitivitat més destacats i se centra en la posició actual de Catalunya dins els principals rànquings comparatius.

Una lectura cronològica del desenvolupament d'aquests indicadors —com recull el gràfic adjunt— permet observar l'evolució i diversificació dels instruments d'anàlisi competitiva:

- El IMD World Competitiveness Yearbook (des de 1989) ha estat un dels primers indicadors de referència a escala mundial, centrant-se sobretot en els marcs macroeconòmics i entorns reguladors estatals.
- L'índex adEg de competitivitat territorial (2004), embrió de l'actual índex FEGP, va ser pioner en traslladar aquests criteris al context català, amb una visió més territorialitzada i multidimensional.
- El Global Competitiveness Report (GCR) del World Economic Forum, també des de 2004, ha posat el focus en la capacitat d'innovació, les institucions i els factors d'eficiència, i ha anat integrant, de manera progressiva, indicadors de sostenibilitat.
- El Regional Competitiveness Index (RCI) de la Comissió Europea (creat el 2010 i publicat per primer cop el 2011), ha permès analitzar la competitivitat a escala regional (NUTS 2) dins la UE, amb dades comparables i metodologies ajustades a les realitats territorials.
- Finalment, l'Informe de Competitividad Regional en España, impulsat pel Consejo General de Economistas des de 2017, ha permès avaluar i comparar anualment les disset comunitats autònomes, en base a set grans eixos: economia, mercat laboral, capital humà, institucions, infraestructures, eficiència empresarial i innovació.

Aquest recorregut evidencia com la competitivitat ja no s'entén només des de paràmetres clàssics com el creixement del PIB o la inversió estrangera, sinó que incorpora dimensions més complexes i qualitatives, com el teixit productiu, la capacitat d'absorció tecnològica, la resiliència institucional o la sostenibilitat social i ambiental.

La dimensió econòmica de Catalunya continua essent clau en l'estructura territorial espanyola, però no es tradueix en una posició de lideratge competitiu sostingut.

L'escletxa amb les regions capdavanteres —com Madrid, el País Basc o Navarra— s'eixampla en àmbits com la renda per càpita, la innovació aplicada i la qualitat del capital humà.

Els indicadors apunten a un model econòmic amb forteses productives i alta activitat, però també amb desequilibris persistents en educació i entorn institucional.

La desconexió entre magnitud econòmica i eficiència estructural, junt amb nivells discrets d'inversió pública, despesa en R+D i resultats educatius, limiten la capacitat de transformació del territori en un context cada cop més exigent.

En aquest marc, l'índex FEGP és un referent pioner: ja des del seu disseny inicial l'any 2004, incorpora indicadors de sostenibilitat ambiental i social, element que el distingeix d'altres índexs. Aquesta visió holística de la competitivitat, compartida parcialment pel GCR a partir de l'Agenda 2030, continua sent el tret diferencial del model FEGP, que ha influït tant en l'anàlisi de les comarques catalanes com en la lectura estratègica de Catalunya dins l'Estat i Europa.

CATALUNYA DAVANT EL MAPA COMPETITIU DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES

Catalunya manté una posició destacada en el sistema territorial espanyol, amb una economia gran i diversificada, però amb rendiments desiguals segons l'eix analitzat. Segons el Informe de la Competitividad Regional en España 2024, Catalunya ocupa la 4a posició global en l'índex ICREG, dins del grup de rendiment mitjà-alt, però allunyada del lideratge que representen Madrid, el País Basc i Navarra. El seu perfil mostra potència macroeconòmica, però també limitacions estructurals que dificulten transformar aquest potencial en una avantatge competitiu sostinguda.

Una economia forta... però amb marge de millora estructural

Catalunya representa el 19% del PIB espanyol amb només el 16,6% de la població, fet que la posiciona com la segona economia del país en magnitud. Ocupa la 4a posició en entorn econòmic, i destaca pel dinamisme empresarial i la presència d'empreses de gran dimensió. Tot i això, se situa en la classificació mitjana-baixa en aquest eix, a causa de factors com la reducció de l'obertura externa, que apunta a una certa pèrdua de projecció internacional.

Pel que fa al PIB per càpita, Catalunya assoleix els 34.782 €, clarament per sobre de la mitjana estatal (30.403 €), però no al nivell de les regions líders. A més, la seva productivitat per ocupat (72.613 €) és destacada, tot i que també queda lleugerament per darrere del top estatal.

Avantatge laboral, però sense traduir-se en lideratge educatiu

Catalunya mostra un bon comportament en el mercat de treball, amb una taxa d'atur del 9,3%, clarament inferior a la mitjana espanyola (12,2%). Ocupa la 3a posició en aquest àmbit i millora en indicadors com l'atur de llarga durada, la temporalitat i el treball a temps parcial involuntari. Aquest conjunt d'indicadors reforça la imatge d'una regió amb ocupació sostinguda i resiliència laboral.

Tanmateix, el capital humà no acompanya amb la mateixa força: Catalunya ocupa la 8a posició en aquest eix i rep una classificació de rendiment mitjà-baix, malgrat que el 44,8% de la població de 25 a 64 anys té estudis superiors (per sobre de la mitjana estatal). La distància amb les regions capdavanteres reflecteix limitacions en la qualitat i impacte del sistema formatiu.

Innovació i institucions: rendiment desigual i potencial limitat

Catalunya se situa en 3a posició en innovació, però l'informe alerta d'una evolució negativa en aquest eix. Si bé mostra bons resultats en ús del comerç electrònic i digitalització, registra una davallada en el nombre de patents, fet que apunta a una dificultat per traduir la capacitat científica i universitària en innovació aplicada. Això la situa en una posició alta però no capdavantera, per darrere de regions amb un model més estable i ambiciosament tecnològic.

Pel que fa a l'entorn institucional, Catalunya ocupa la 12a posició (nivell mitjà-alt), amb millores en desigualtat (índex S80/S20 = 4,6), però amb una distància clara respecte al valor màxim, fet que posa de manifest la complexitat política i administrativa del territori. Tot i la millora relativa, l'escenari institucional continua sent un element d'inestabilitat competitiva.

Infraestructures i sostenibilitat: entre l'eficiència i la fragilitat ambiental

En infraestructures, Catalunya manté una 5a posició, amb bons indicadors de connectivitat i trànsit aeri, però rep una classificació mitjà-baixa per problemes ambientals persistents, com ara la contaminació percebuda i la baixa inversió en protecció

ambiental. Aquest dèficit ambiental limita la projecció del territori en àmbits clau com la transició verda i la sostenibilitat urbana.

Una posició consolidada, però amb reptes de fons

Catalunya continua sent una de les economies més sòlides i estructuralment potents de l'Estat, però no assoleix una posició de lideratge competitiu per falta d'equilibri entre dimensió i eficiència. En molts àmbits —innovació, educació, institucions o sostenibilitat— mostra nivells intermedis, per darrere de comunitats amb models més cohesionats i orientats a l'excel·lència estructural.

L'informe traça un perfil de territori fort, però amb desequilibris, que pot veure limitada la seva capacitat de progrés si no afronta reformes profundes en les seves àrees més febles. El risc, com indica l'evolució de l'ICREG, no és tant retrocedir, sinó quedar-se estable mentre altres territoris avancen més ràpid cap a una economia més intel·ligent, sostenible i inclusiva.

TABLA 3. ORDENACIÓN DE LAS CCAA SEGÚN EL ICREG. AÑO 2023 (1ª ESTIMACIÓN)

1 C. Madrid (16,63)	4 Cataluña (11,79)	5 Aragón (9,84)	10 P. de Asturias (8,23)
2 País Vasco (13,52)		6 La Rioja (9,64)	11 C. Valenciana (7,88)
3 C. Foral Navarra (13,49)		7 Castilla y León (9,28)	12 R. de Murcia (7,87)
		8 Galicia (9,23)	13 C.-La Mancha (7,43)
		9 Cantabria (9,06)	14 Canarias (7,14)
			15 Islas Baleares (7,08)
			16 Andalucía (6,32)
			17 Extremadura (5,67)

Fuente.- Elaboración propia

PERFIL DEL ICREG 2023

EJE	POSICIÓN	CLASIFICACIÓN	TENDENCIA
1 · ENTORNO ECONÓMICO	4	Medio Bajo	▲▲
2 · MERCADO DE TRABAJO	3	Alto	▲▲
3 · CAPITAL HUMANO	8	Medio Bajo	▲▲▲
4 · ENTORNO INSTITUCIONAL	12	Medio Alto	▲▲▲
5 · INFRAESTRUC. BÁSICAS	5	Medio Bajo	▲
6 · EFICIENCIA EMPRESARIAL	3	Medio Bajo	▲▲
7 · INNOVACIÓN	3	Alto	▲
ICREG	4	Medio Alto	▲▲

Fuente.- Elaboración propia. ▲▲▲ SUPERIOR A LA MEDIA ▲▲ EN LA MEDIA
▲ INFERIOR A LA MEDIA ■ SIN CAMBIOS ▼ Descenso

Catalunya manté una posició intermèdia-alta dins el rànquing europeu de competitivitat, amb una puntuació lleugerament superior a la mitjana de la UE (100,8).

Destaca en infraestructures, salut i digitalització, però no forma part del grup capdavanter europeu en cap dels grans blocs d'indicadors.

Els punts més febles es concentren en el funcionament del mercat laboral, la qualitat institucional i l'estabilitat macroeconòmica, aspectes que condicionen el salt cap al lideratge competitiu.

La seva capacitat innovadora és bona, però encara depèn més de l'adopció tecnològica que no pas de la generació pròpia de coneixement i valor afegit.

El principal risc no és la pèrdua de posicions, sinó l'estancament en un context europeu on altres regions estan millorant més ràpidament.

CATALUNYA DINS EL MAPA COMPETITIU DE LES REGIONS EUROPEES

Catalunya es troba en una posició intermèdia-alta dins el sistema regional europeu pel que fa a la seva competitivitat. Segons el Regional Competitiveness Index (RCI 2.0 – 2022) elaborat per la Comissió Europea, obté un valor de 100,8 punts, una xifra lleugerament superior a la mitjana de la Unió Europea (100). Aquesta posició li permet destacar dins el conjunt de regions del sud d'Europa, però queda lluny de les àrees que lideren el rànquing continental —com Utrecht, Estocolm o Île-de-France—, que superen àmpliament els 130 punts.

L'informe situa Catalunya com una de les regions més desenvolupades, és a dir, aquelles amb un PIB per càpita superior al 100% de la mitjana de la UE. En aquest sentit, comparteix perfil amb altres territoris com Madrid, el País Basc o la Lombardia, que tenen estructures econòmiques sòlides i una important capacitat de generació de valor. Tot i això, la seva puntuació mostra una competitivitat que és estable però limitada, i que no permet parlar encara d'una regió capdavantera a escala europea.

Fortaleses: una bona base estructural

El RCI posa de manifest que Catalunya compta amb diversos punts forts que sostenen el seu posicionament actual i li permeten mantenir una posició sòlida dins el mapa europeu:

- Infraestructures altament desenvolupades (152,4)

Catalunya destaca especialment en aquest àmbit. Disposa d'una xarxa de transport i logística àmplia i ben connectada —amb ports, aeroports, xarxa ferroviària i carreteres d'alta capacitat—, així com una molt bona cobertura de xarxes digitals. Aquestes infraestructures milloren la connectivitat interna i internacional i faciliten l'activitat econòmica i logística del territori.

- Serveis de salut robustos (117,7)

Els indicadors de salut són elevats, cosa que reflecteix la qualitat del sistema sanitari, l'esperança de vida saludable i el nivell de benestar general. Això repercuteix en una millor qualitat de vida i en una major participació de la població en el mercat laboral.

- Bon nivell en innovació i ús tecnològic (117,7)

Catalunya mostra una bona posició relativa en el bloc d'innovació, especialment en l'adopció i ús de tecnologies digitals. L'indicador de "preparació tecnològica" (136,2) evidencia un alt grau de digitalització del teixit social i empresarial. També destaca en capacitat innovadora (116,4), fet que suggereix una certa vitalitat en l'ecosistema de recerca i desenvolupament, tot i que no al nivell de les regions líders.

- Un mercat prou gran (99,7)

El volum de població, activitat econòmica i consum del territori —amb Barcelona com a capital metropolitana— proporciona a Catalunya un cert avantatge competitiu en mida de mercat dins del context estatal.

Debilitats: limitacions que frenen l'escalada competitiva

Tot i les fortaleses, el diagnòstic també mostra algunes carències rellevants que dificulten que Catalunya faci el salt cap a un veritable lideratge europeu en competitivitat.

- Institucions poc eficients (88,5)

Aquest és un dels aspectes més crítics. La qualitat institucional —entesa com la confiança en les administracions, la transparència, la capacitat de gestió pública i la seguretat jurídica— es manté per sota de la mitjana europea. Encara que part d'aquest índex es calcula a escala estatal, el resultat reflecteix una percepció persistent de feblesa en la governança i l'eficàcia de les polítiques públiques, un factor clau per atreure inversions i retenir talent.

- Context macroeconòmic inestable (78,1)

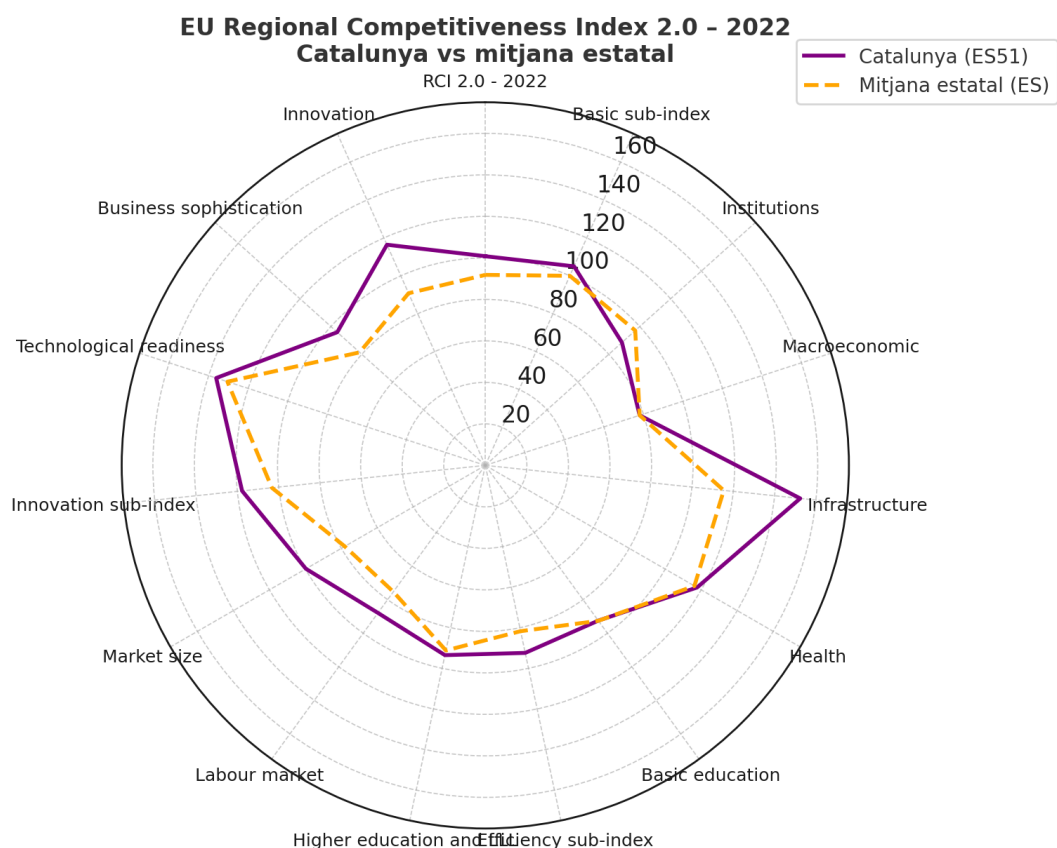
Aquesta dada fa referència a l'estabilitat de les finances públiques, el nivell de deute i la confiança general en l'economia. Catalunya pateix aquí les conseqüències del context macroeconòmic espanyol, i tot i no ser un problema exclusivament regional, aquest entorn genera incertesa i pot afectar negativament la inversió a llarg termini.

- Mercat de treball amb rendiment insuficient (87,9)

Tot i l'activitat econòmica i l'alt nivell educatiu de part de la població, el funcionament del mercat de treball mostra febleses: taxes d'atur elevades en determinats col·lectius, temporalitat i un desajust entre formació i ocupació disponible. Aquesta situació limita la capacitat del territori per aprofitar el seu capital humà i generar llocs de treball de qualitat.

- Resultats educatius moderats (Educació bàsica: 92,5 | Educació superior i formació: 93,5)

Malgrat disposar d'universitats potents i ben posicionades, els indicadors no reflecteixen una excel·lència clara en educació ni un impacte transformador sobre la competitivitat global. Això pot indicar mancances en la transferència de coneixement, en la connexió entre sistema formatiu i mercat de treball o en la retenció de talent.

Conclusió: entre l'estabilitat i el risc d'estancament

Catalunya és una regió amb una base sòlida i una competitivitat respectable dins el context europeu. Però el seu posicionament es caracteritza més per l'estabilitat que no pas pel dinamisme. Les dades mostren que no retrocedeix, però tampoc avança amb prou força com per guanyar posicions significatives en el rànquing europeu.

El risc és quedar atrapada en una posició estàtica, mentre altres regions —especialment de l'Europa central i oriental— impulsen millores estructurals i escalen posicions gràcies a la inversió estratègica en innovació, talent i governança.

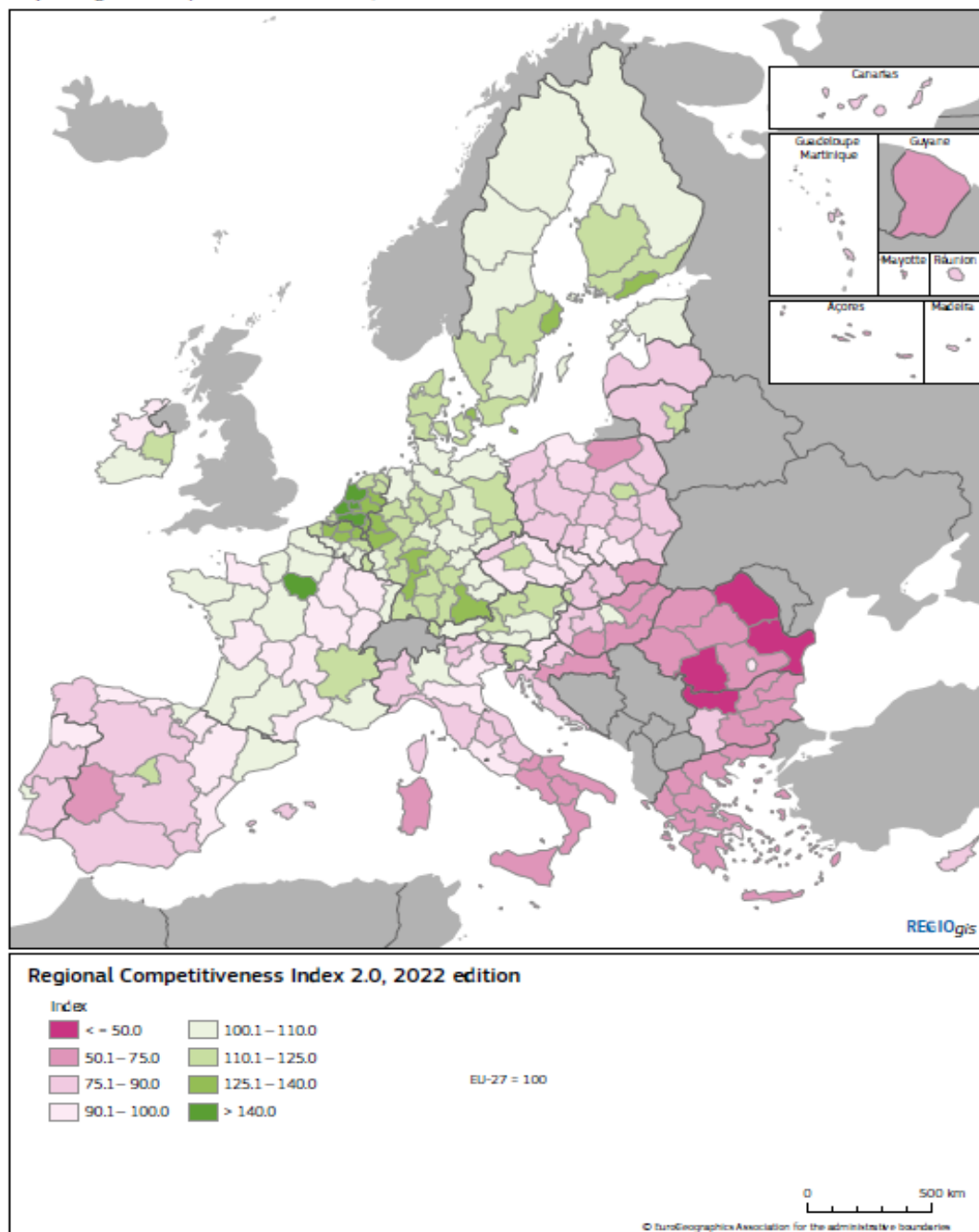
Per evitar-ho, Catalunya necessita enfortir els seus pilars febles:

- Millorar la qualitat institucional, amb més transparència, capacitat d'execució i lideratge públic.

- Fer més eficient i inclusiu el mercat de treball, reduint la precarietat i adaptant millor les competències a les demandes reals.
- Invertir de manera decidida en educació i R+D, no només per adoptar tecnologia, sinó per generar coneixement i valor afegit propi.

Només així es podrà consolidar com a regió líder en competitivitat i sostenibilitat social i econòmica dins d'un entorn europeu cada cop més exigent.

Map 2: Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition.

Source: DG Regional and Urban Policy and Joint Research Centre.

NB: There is a gap between the year mentioned in the title of the RCI and the actual data used for the calculations (i.e. RCI 2.0-2022 uses mainly data until 2019, prior to COVID-19 and the war in Ukraine).

**Estabilitat sense
progrés: el repte de
transformar pes
econòmic en lideratge
competitiu****CONCLUSIONS: UNA POSICIÓ SÒLIDA, PERÒ AMB ESCLETXES ESTRUCTURALS**

L'anàlisi comparativa de la competitivitat de Catalunya a partir dels dos principals informes de referència —l'Informe de la Competitividad Regional en España 2024 i el Regional Competitiveness Index 2.0 (2022) de la Comissió Europea— mostra una imatge complexa i ambivalent del territori.

D'una banda, Catalunya manté una posició destacada dins del sistema territorial espanyol, situant-se com la quarta comunitat més competitiva de l'Estat, amb una economia gran, diversificada i amb fortaleeses empresarials clares. D'altra banda, en el context europeu, es posiciona lleugerament per sobre de la mitjana de la UE, però lluny del nucli més competitiu de regions líders com Utrecht, Estocolm o Île-de-France.

Les dues anàlisis apunten a una mateixa idea: Catalunya destaca per dimensió, activitat econòmica i dinamisme empresarial, però mostra mancances estructurals que limiten la seva capacitat de lideratge competitiu.

Fortaleeses compartides:

- Un teixit productiu actiu i diversificat, amb presència d'empreses de gran dimensió i alta densitat empresarial.
- Infraestructures desenvolupades (transport, logística i xarxes digitals) que sostenen el creixement econòmic i la connectivitat.
- Bons resultats en ocupació i millora dels indicadors laborals (atur, temporalitat, parcialitat involuntària).
- Una capacitat tecnològica i d'adopció digital elevada, especialment en l'àmbit empresarial.

Debilitats recurrents:

- Desconnexió entre educació superior i competitivitat efectiva: el nivell formatiu és alt, però el capital humà no es tradueix en més innovació ni en millors resultats laborals estructurals.
- Mercat de treball encara tensionat: tot i les millores, l'atur segueix per sobre dels estàndards europeus, i persisteixen els desajustos entre formació i demanda.
- Qualitat institucional limitada: tant l'ICREG com el RCI mostren puntuacions modestes en aquest àmbit, amb dèficits de confiança i eficàcia en la governança pública.
- Baixa inversió en R+D i dèficit innovador: Catalunya queda enrere en patents i inversió en recerca respecte a les regions capdavanteres, tot i el seu potencial científic i universitari.
- Fragilitat ambiental: la baixa inversió en sostenibilitat i la percepció de contaminació comprometen el seu posicionament en la transició verda.

Una estabilitat que pot esdevenir estancament

Els dos informes coincideixen en mostrar una competitivitat estable, però amb escàs dinamisme. Catalunya no perd posicions de manera alarmant, però tampoc presenta avenços significatius. El risc principal no és el retrocés, sinó l'estancament estructural, especialment en un context on altres regions espanyoles (com Madrid o Navarra) i europees (especialment a l'Europa central i oriental) avancen en reformes orientades a la innovació, l'educació i la qualitat institucional.

Reptes estratègics

Per reforçar la seva posició i fer un salt cap a l'excel·lència competitiva, Catalunya necessita reforçar aquells àmbits on la distància amb les regions capdavanteres és més gran. Les prioritats identificades són clares:

- Invertir decididament en educació superior, recerca i transferència de coneixement.

- Millorar la qualitat institucional i la capacitat d'implementació de polítiques públiques.
- Avançar cap a un model productiu més sostenible i alineat amb l'agenda verda i digital.
- Consolidar un mercat de treball més estable, inclusiu i adaptat a les necessitats del futur.

Només amb una actuació decidida en aquests àmbits clau, Catalunya podrà transformar el seu pes econòmic en lideratge competitiu sostenible, tant en el context estatal com en l'europeu.

Què és la competitivitat territorial?

El concepte de competitivitat és un concepte polièdric pel qual hi ha diferents aproximacions possibles: des del punt de vista territorial, sectorial i empresarial. Aquestes aproximacions s'han desenvolupat des dels inicis de l'anàlisi econòmica, quan els economistes clàssics identificaven quatre grans factors: el sòl, el capital, els recursos naturals i el treball. Tanmateix, al llarg dels anys, s'han anat introduint diferents aspectes, esdevenint la competitivitat un concepte bastant més complex, tal i com s'entén en l'actualitat.

Així, a finals del segle XIX, s'incideix en la importància del paper dels emprenedors i de la gestió empresarial, com a factors clau de la competitivitat. Posteriorment, a mitjans del XX, es posa de relleu la importància de l'educació i la innovació tecnològica, com a factors subjacents del creixement econòmic. Actualment, el concepte s'ha ampliat encara més, introduint-hi el "coneixement" com un dels factors claus.

La complexitat del concepte, així com el seu caràcter multidimensional, fan que se'n puguin trobar diverses definicions. En aquest sentit, els diferents organismes internacionals que s'encarreguen d'analitzar la competitivitat a nivell mundial aporten la seva pròpia definició:

IMD (World Competitiveness Yearbook)	La competitivitat és l'habilitat d'una nació per a crear i mantenir més valor afegit a les seves empreses i més prosperitat pels seus habitants.
World Economic Forum (Global Competitiveness Report)	La competitivitat és l'habilitat d'un país per a assolir elevades taxes de creixement del PIB per càpita.
European Commission (Competitiveness Advisory Group)	La competitivitat implica elements de productivitat, eficiència i rendibilitat. Però no és una finalitat per si sola. És una forma d'elevat el nivell de vida i d'incrementar el benestar social. Generalment, incrementant la productivitat i l'eficiència, en el context de l'especialització internacional, la competitivitat proveeix les bases per a augmentar els salaris de les persones (excloent la inflació).
OCDE	La competitivitat és el grau en què una nació pot, sota les condicions de lliure mercat, produir productes i serveis que assoleixin els estàndards dels mercats internacionals, al mateix temps que estimula el manteniment i l'expansió dels ingressos reals dels seus habitants a llarg termini.

Segons el que es desprèn d'aquestes diferents definicions, la competitivitat es revela com un concepte aplicable no solament a les empreses o als sectors econòmics, sinó que també es pot utilitzar per a l'anàlisi d'espais geogràfics.

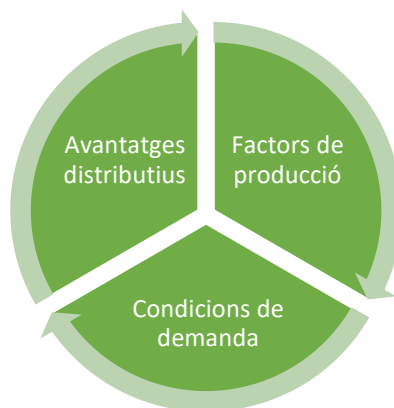
Sota aquesta òptica, la productivitat de les empreses està íntimament relacionada amb les condicions de l'entorn immediat en el que operen (economies externes). Per exemple, quan més sofisticades són les estratègies empresarials i els sistemes de producció, més necessari és tenir una oferta laboral d'alta qualificació, major informació, millors infraestructures, millors proveïdors, millors centres de recerca i innovació, etcètera. La provisió d'aquests factors generen rendiments creixents a les empreses localitzades als territoris ja que redueix el cost dels factors de producció i genera economies d'escala.

Quin interès té analitzar l'entorn territorial?

En el context actual de globalització de l'economia, la rivalitat entre els territoris per a l'atracció d'inversions privades, de fons públics, de turistes o d'activitats de renom, s'aguditzava amb l'objectiu d'incrementar els seus recursos locals que a mig i llarg termini generin economies externes d'escala i d'abast per a les seves empreses i sectors més rellevants. Així, els territoris competeixen per les inversions que propiciïn el seu creixement econòmic, que generin ocupació o que afavoreixin la producció.

En aquest marc, els determinants de la competitivitat territorial són les condicions o entorn que ofereixen els territoris (en aquest cas delimitats per les comarques) per a l'eficiència microeconòmica de les unitats productives. Són avantatges que no es generen dins l'empresa i les condicions del seu entorn més immediat són el que s'anomenen economies externes. En base a aquestes externalitats, els avantatges competitius que ofereixen els territoris es poden agrupar en tres grans eixos:

EIXOS DE LA COMPETITIVITAT TERRITORIAL

Nota: els factors de producció condicionen l'aparició i desenvolupament de clústers regionals, que són resultat de les economies d'aglomeració. Aquests territoris presenten avantatges fruit de la interacció entre agents productius localitzats de forma concentrada.

Les economies derivades d'una estructura espacial concentrada afavoreixen l'aparició d'economies d'escala (ja que es pot produir a un menor cost) i reforcen l'esquema de localització aglomerat en el que es produeix una concentració espacial de l'activitat i dels factors de producció. De fet, els clústers són fruit de la concentració d'empreses que, al seu torn, generen economies de localització. Aquestes economies externes són conseqüència de la possibilitat de compartir mercats de treball qualificats conjunts, serveis i subministres especialitzats i de compartir i difondre coneixement i/o tecnologies. D'altra banda, l'existència d'un entorn urbà en el que existeix una elevada concentració de població afavoreix l'existència de bones infraestructures, la formació de la població o els serveis institucionals, aspectes que també són determinants pel desenvolupament de l'activitat i la competitivitat de les empreses. Aquestes externalitats s'anomenen economies d'urbanització. Tanmateix, la manca de determinats factors com són el sòl i l'espai per a l'activitat econòmica, els recursos naturals, o el capital, poden frenar la concentració d'activitat i el desenvolupament d'aquests clústers.

Altres avantatges competitius tenen a veure amb l'economia espacial i la naturalesa geogràfica dels territoris. Són els avantatges distributius i estan relacionats amb les condicions que ofereixen els territoris per a la distribució dels seus productes i serveis. Per exemple, la seva posició geogràfica, les connexions amb l'exterior, les infraestructures i els serveis de transport, etc. Normalment, els territoris afavorits per la seva posició geogràfica respecte als mercats registren una elevada productivitat i les forces d'aglomeració generen cercles virtuoses que reforcen el seu desenvolupament.

Determinats béns i serveis no té sentit produir-los si no hi ha un mercat mínim que garanteixi la seva producció de forma eficient. Així, la dimensió del mercat interior dels territoris determina la capacitat d'atraure indústries i sectors productius que cerquen economies d'escala com a font de competitivitat. D'altra banda, les necessitats i les exigències dels mercats també influeixen en les condicions de la demanda (les empreses han d'evolucionar per a atendre les necessitats dels seus clients), així com el creixement de la demanda interior, que es pot donar per un increment demogràfic, de les inversions empresarials o com a resultat de processos d'innovació. Un altre factor que pot modificar les condicions de la demanda és el grau d'internacionalització del teixit empresarial.

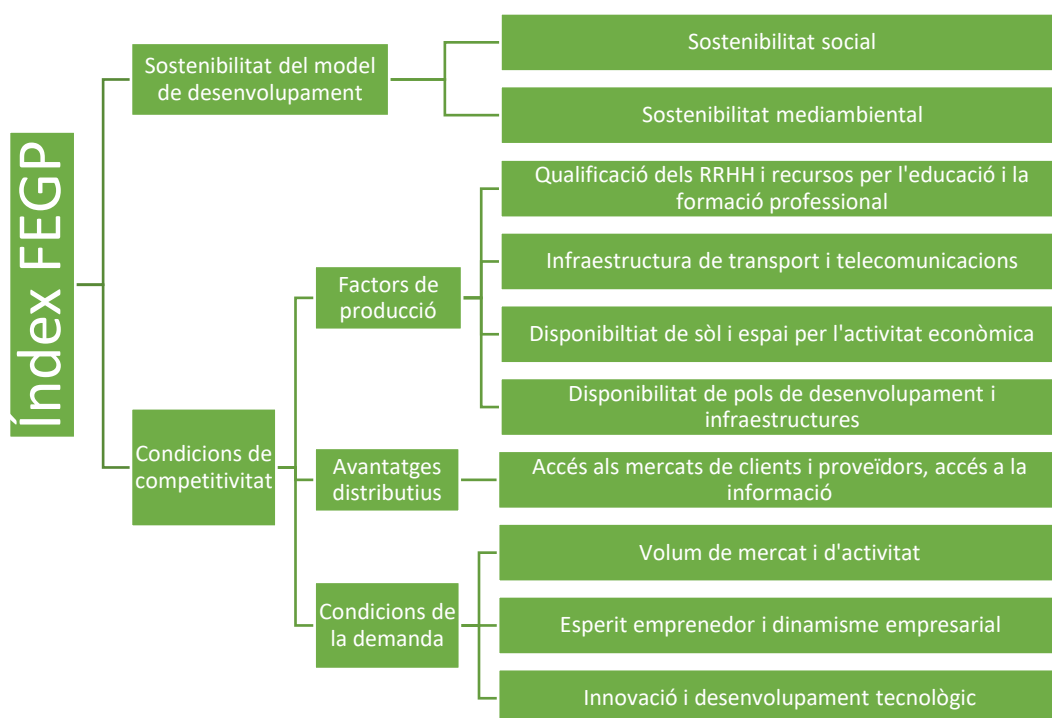
L'Índex està conformat per 50 indicadors desagregats a nivell comarcal i agrupats en 10 dimensions que conformen el model d'anàlisi de la competitivitat comarcal

Quins factors i dimensions de competitivitat analitza?

Inicialment, durant el procés de definició de l'Índex l'any 2004, es van tenir en compte els treballs desenvolupats per diferents equips d'economia aplicada en l'àmbit català i espanyol. No obstant, a diferència d'altres experiències, es va considerar oportú que a més dels factors econòmics, s'havien d'introduir aspectes relacionats amb qüestions socials o ambientals, en la línia dels plantejaments de l'Estratègia de Lisboa i l'Acord Estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'Economia catalana vigents en aquell moment. Així, el resultat és una adaptació dels enfocaments sobre els avantatges competitius de les nacions i de les teories de localització de les activitats econòmiques, complementada amb l'anàlisi de la sostenibilitat, tant social com mediambiental, del model de desenvolupament local. En aquesta línia, s'han incorporat en l'Índex elements com que el fet que el model econòmic i de desenvolupament comporti l'assoliment d'una elevada participació en el mercat laboral, una millora en la qualitat de l'ocupació i una gestió mediambiental dels recursos naturals utilitzats.

En l'edició de 2009, a partir de la reflexió realitzada durant les sis edicions anteriors, es va realitzar un canvi metodològic d'una certa entitat¹. Així, mirant de seguir la línia encetada però, al mateix temps, introduint aspectes de millora al model, es va fer un plantejament que s'inspira en els treballs sobre l'anàlisi de la competitivitat realitzats per *Michael Porter*, i el seu "Diamant de la Competitivitat"², on s'operativitza el concepte de competitivitat, amb plantejaments aplicables a diferents contextos i fenòmens socials. També es van tenir en compte els darrers treballs i els últims avenços pel que fa a l'operativització del concepte, sobretot en l'anàlisi de la competitivitat regional europea³. Els canvis es poden consultar en l'edició de 2009.

El model resultant analitza les 42 comarques catalanes a partir de 50 indicadors diferents. Aquests indicadors han estat agrupats en 10 subdimensions, les dues primeres centrades en la sostenibilitat del model de desenvolupament dels territoris i les altres vuit en les condicions de competitivitat, que al seu torn han estat agrupades segons si corresponen als factors de producció, als avantatges distributius o a les condicions de la demanda. El model utilitzat i les dimensions i subdimensions utilitzades per a analitzar la competitivitat de les comarques es resumeix en el gràfic següent:

¹ Els detalls dels canvis metodològics introduïts es poden consultar en l'edició de 2009 al web de la FEGP (www.fegp.cat).

² Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York. Free Press.

³ Veure bibliografia.

L'Índex no analitza el creixement ni el grau de desenvolupament econòmic de les comarques, sinó que determina la seva posició en base a les condicions que ofereix l'entorn comarcal per a afavorir la competitivitat de les empreses

Les comarques han de definir les seves pròpies estratègies per tal d'atraure les inversions futures, focalitzant els seus avantatges competitius i definint els seus propis nínxols

Com interpretar els resultats?

En l'operativització de l'Índex s'han donat pesos diferents a cadascun dels factors que formen el model d'anàlisi. En aquest sentit, la disponibilitat de serveis avançats així com la generació d'activitat al voltant de serveis intensius en coneixement i de productes amb un important component tecnològic, s'han considerat estratègies de competitivitat a llarg termini que permeten consolidar i augmentar els avantatges competitius. És per això que s'ha donat un pes major a aquelles dimensions que tenen a veure amb aquest fet, com són les relacionades amb la qualificació, la innovació i el desenvolupament tecnològic i l'accés a la informació. Per altra banda, també s'ha assignat un pes important als avantatges competitius distributius. És a dir, aquells que es basen en el fet que les economies són cada dia més obertes i, per tant, tenen un pes important aquells factors que poden incidir-hi en major grau, com ara les infraestructures de transport i comunicacions i l'accés als mercats.

L'Índex permet aproximar-se a les condicions (o externalitats) que presenten els territoris per a competir en una economia globalitzada i basada en serveis intensius en coneixement i en indústria d'alta tecnologia.

Dit això, és important tenir present en la interpretació dels resultats, que l'Índex FEGP no analitza el creixement ni el grau de desenvolupament econòmic de les comarques ni tampoc analitza la millora de les condicions de vida, que són en definitiva indicadors de resultats i d'impacte de com les unitats productives utilitzen els recursos i els avantatges que disposen. Aquest no és l'objectiu d'aquest treball i no s'inclouen, però es poden aproximar a partir de variables macroeconòmiques com l'ocupació, la producció, la inversió, la productivitat, les rendes o altres de satisfacció de la població. Moltes d'elles són difícils d'aproximar en el context territorial en el que es planteja l'estudi: el context comarcal.

En conseqüència, una millor posició en relació als determinants de competitivitat de les comarques no sempre comporta un millor comportament econòmic i millores en els nivells de benestar. Aquests aspectes dependran de com s'hagin utilitzat aquests factors de cara a consolidar i augmentar els avantatges competitius (l'adequació de les estratègies i les inversions), del comportament de la resta de territoris i de l'impacte social i mediambiental del model de creixement.

Un altre aspecte rellevant a tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats són les limitacions inherents a la unitat territorial adoptada: la comarca. En aquesta adaptació dels models que s'utilitzen a escala nacional i regional és important tenir present, d'una banda, que els governs locals tenen poca capacitat d'influir en la formulació de polítiques macroeconòmiques (sobretot les fiscals, energètiques, laborals, etc.) i, de l'altra, que el treball i el capital tenen una major mobilitat a escala local.

Tot i aquests condicionants, l'exercici esdevé útil, atès que sí que es pot intervenir, o almenys tenir capacitat d'influir, en alguns aspectes a nivell comarcal en relació a les infraestructures viàries, a les infraestructures de telecomunicacions, a la disponibilitat de sòl, a l'educació i la capacitació pel treball, a la generació d'economies de localització (clústers), a la flexibilitat institucional, al desenvolupament d'agents que incentivin la cooperació, al diàleg i la formulació de polítiques, etc. De fet, el planejament estratègic també permet posar en pràctica polítiques i iniciatives beneficioses per a l'estructura econòmica local (reestructuració i impuls de les activitats).

L'objecte final d'aquest treball és, doncs, ajudar a definir amb major precisió les estratègies territorials i les inversions necessàries a dur a terme en cada àmbit analitzat per tal d'avançar en el desenvolupament econòmic i social de les comarques en què la FEGP és un agent econòmic i social de referència. Així, amb aquesta publicació pretén introduir elements per a la reflexió territorial que serveixin pel debat sobre les estratègies a emprendre en el futur i per a fer el seguiment dels avenços assolits.

El sistema de posicions relatives (o rànquings) utilitzat és un sistema que, com s'ha demostrat, indueix a l'acció i al debat, atès que la comparació interterritorial ajuda a valorar si s'és competitiu o no en un determinat àmbit. Al mateix temps, les posicions sintetitzen, de forma molt entenedora, el lloc que ocupa cada comarca en els diferents

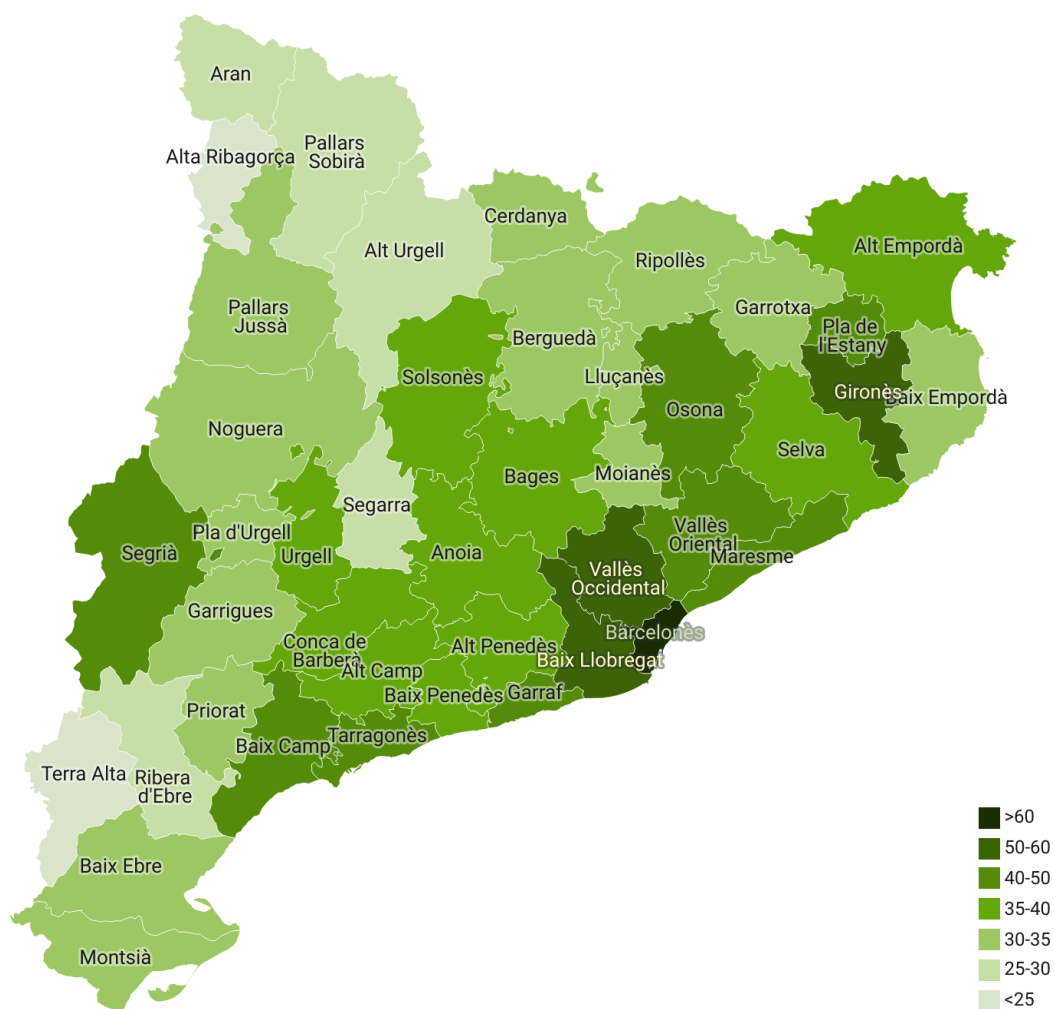
àmbits analitzats. A partir d'aquestes posicions, és fàcil establir els punts forts i punts febles del model de competitivitat i portar a terme una diagnosi encertada de la situació.

Cal tenir en compte, tanmateix, que són els perfils comarcals els que realment permeten concretar com un territori defineix el seu model de competitivitat i les estratègies a desenvolupar, tal com demostra el fet que, amb els resultats del rànquing a la mà, unes condicions de competitivitat òptimes no sempre guarden una relació directa amb impactes positius en els nivells de benestar (en termes de renda per càpita) i augments de la productivitat. Cal tenir en compte, doncs, que la voluntat de l'Índex és ajudar a definir les estratègies territorials en base als factors clau de desenvolupament de cada territori, però que l'ordenació resultant no deixa de ser un exercici economètric per tal d'aportar elements de debat i analitzar la realitat. No obstant, pot haver-hi territoris que siguin poc competitius en el marc global de competència internacional i basada en la nova economia, però que hagin desenvolupat estratègies de desenvolupament basades en economies regionals i nacionals centrades en sectors més tradicionals i en factors endògens, que han comportat nivells de benestar elevats, com podria ser el cas d'algunes de les comarques pirinenques o d'altres comarques fora de l'àmbit metropolità on el model de competitivitat centrat en la internacionalització de l'economia i la producció de béns i serveis intensius en coneixement tenen menor sentit i són d'altres els factors sobre els quals se sustenta el desenvolupament econòmic d'aquests territoris.

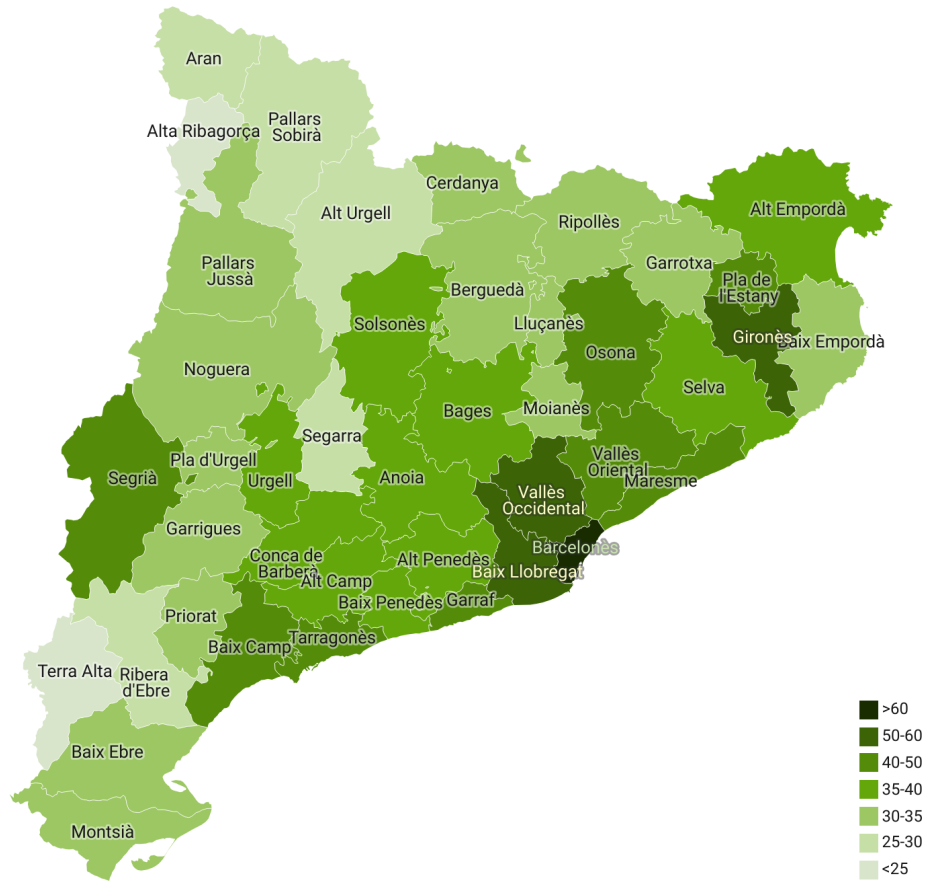
Així, cal remarcar que des del punt de vista empresarial, no hi ha cap comarca que tingui un avantatge absolut en totes les dimensions que han d'interessar els potencials inversors. Una empresa que cerca la proximitat als mercats, personal qualificat i estar en un ecosistema d'innovació, estarà interessada en una comarca diferent de la que cerca sòl industrial, força de treball mitjanament qualificada, bones infraestructures i serveis de transport per a distribuir les seves mercaderies. Per aquest motiu, les comarques que apareixen al capdavant del rànquing en l'Índex FEGP poden no ser atractives per a determinades empreses amb necessitats específiques diferents de les que són subjacents al model implementat. Amb tot, les comarques situades al capdavant de l'Índex són les que responen a un ventall més ampli de necessitats potencials, ja que en definitiva es pondera un conjunt de factors que es tenen en compte a l'hora de determinar la localització de les inversions.

En base a aquestes consideracions, les comarques han de definir les seves pròpies estratègies per tal d'atraure i propiciar les inversions futures, focalitzant els seus avantatges competitius i definint els seus propis nínxols: ja sia la disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica, la qualificació dels RRHH, les infraestructures de transport, l'accés als mercats, el volum de mercat, la qualitat mediambiental, o qualsevol altre factor. Aquestes estratègies són, en definitiva, les que han de dirigir el creixement econòmic del futur.

Resultats: Índex FEGP 2025 de competitivitat territorial

Comarca	índex	Ranq/43	Comarca	índex	Ranq/43
Barcelonès	76,6	1	Garrotxa	34,6	23
Vallès Occidental	55,1	2	Baix Empordà	34,4	24
Baix Llobregat	52,4	3	Baix Ebre	33,4	25
Gironès	50,9	4	Pla d'Urgell	33,1	26
Tarragonès	47,3	5	Cerdanya	32,3	27
Vallès Oriental	45,4	6	Berguedà	32,2	28
Segrià	44,5	7	Montsià	32,1	29
Maresme	43,9	8	Garrigues	32,1	30
Garraf	42,8	9	Priorat	32,1	31
Osona	41,4	10	Pallars Jussà	31,5	32
Pla de l'Estany	41,0	11	Moianès	31,5	33
Baix Camp	39,9	12	Ripollès	31,2	34
Bages	39,7	13	Lluçanès	30,6	35
Baix Penedès	39,7	14	Noguera	30,3	36
Alt Penedès	39,1	15	Segarra	29,8	37
Alt Camp	38,4	16	Pallars Sobirà	28,0	38
Alt Empordà	36,5	17	Aran	27,4	39
Solsonès	36,4	18	Alt Urgell	27,4	40
Selva	36,1	19	Ribera d'Ebre	27,3	41
Conca de Barberà	36,1	20	Terra Alta	23,9	42
Urgell	35,7	21	Alta Ribagorça	22,6	43
Anoia	34,9	22			

ALT PIRINEU I ARAN

Comarca	índex	Ranq/43
Cerdanya	32,3	27
Pallars Jussà	31,5	32
Pallars Sobirà	28,0	38
Aran	27,4	39
Alt Urgell	27,4	40
Alta Ribagorça	22,6	43

PONENT

Comarca	índex	Ranq/43
Segrià	44,5	7
Urgell	35,7	21
Pla d'Urgell	33,1	26
Garrigues	32,1	30
Noguera	30,3	36
Segarra	29,8	37

CAMP DE TARRAGONA

Comarca	índex	Ranq/43
Tarragonès	47,3	5
Baix Camp	39,9	12
Alt Camp	38,4	16
Conca de Barberà	36,1	20
Priorat	32,1	31

PENEDÈS

Comarca	índex	Ranq/43
Garraf	42,8	9
Baix Penedès	39,7	14
Alt Penedès	39,1	15
Anoia	34,9	22

COMARQUES CENTRALS

Comarca	índex	Ranq/43
Osona	41,4	10
Bages	39,7	13
Solsonès	36,4	18
Berguedà	32,2	28
Moianès	31,5	33
Lluçanès	30,6	35

TERRES DE L'EBRE

Comarca	índex	Ranq/43
Baix Ebre	33,4	25
Montsià	32,1	29
Ribera d'Ebre	27,3	41
Terra Alta	23,9	42

METROPOLITÀ

Comarca	índex	Ranq/43
Barcelonès	76,6	1
Vallès Occidental	55,1	2
Baix Llobregat	52,4	3
Vallès Oriental	45,4	6
Maresme	43,9	8

COMARQUES GIRONINES

Comarca	índex	Ranq/43
Gironès	50,9	4
Pla de l'Estany	41,0	11
Alt Empordà	36,5	17
Selva	36,1	19
Garrotxa	34,6	23
Baix Empordà	34,4	24
Ripollès	31,2	34

Es presenten les puntuacions obtingudes de les 43 comarques catalanes en cadascun dels 10 factors analitzats, de forma que es pot identificar en quins àmbits presenten avantatges competitiu i en quins no

PERFILS COMARCALS

En el següent gràfic es pot visualitzar el comportament de cada comarca en relació als 10 factors de competitivitat analitzats.

1	Sostenibilitat social		6	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	
2	Sostenibilitat mediambiental		7	Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	
3	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional		8	Innovació, desenvolupament tecnològic	
4	Infraestructura de transport i comunicacions		9	Volum de mercat i d'activitat	
5	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica		10	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	

Barcelonès	1	32	1	1	41	1	1	1	1	1
Vallès Occidental	15	28	5	5	1	2	5	4	2	12
Baix Llobregat	12	30	7	2	4	5	3	2	3	19
Gironès	3	4	6	8	24	3	6	5	12	10
Tarragonès	10	40	9	3	2	6	4	8	11	21
Vallès Oriental	25	17	13	14	3	16	7	3	10	24
Segrià	16	9	17	4	5	4	13	16	14	16
Maresme	21	34	4	15	27	15	8	17	7	9
Garraf	36	36	10	19	40	14	2	25	4	5
Osona	13	8	20	18	14	8	18	10	13	23
Pla de l'Estany	8	15	12	30	39	7	21	6	25	17
Baix Camp	33	25	23	9	12	9	9	18	15	26
Bages	29	16	15	24	7	13	17	9	20	32
Baix Penedès	41	35	29	10	21	42	11	11	17	6
Alt Penedès	18	27	21	11	8	22	12	13	22	25
Alt Camp	32	22	34	6	9	10	14	7	37	34
Alt Empordà	14	33	43	16	23	20	15	22	18	4
Solsonès	20	19	14	40	26	33	36	14	5	14
Selva	31	29	41	23	11	32	10	15	16	13
Conca de Barberà	24	1	24	27	19	35	22	12	35	37
Urgell	26	5	33	7	16	27	19	21	23	33
Anoia	42	20	31	13	13	24	16	19	24	38
Garrotxa	9	13	36	33	30	11	25	20	19	36
Baix Empordà	11	39	37	36	35	28	24	36	8	7
Baix Ebre	37	21	30	25	6	21	28	27	32	30
Pla d'Urgell	19	14	35	17	20	26	27	24	36	35
Cerdanya	4	41	27	21	42	19	39	34	6	3
Berguedà	43	2	18	42	25	25	30	28	33	31
Montsià	38	24	38	32	10	29	23	23	28	29
Garrigues	34	12	32	26	18	37	26	30	38	28
Priorat	35	7	19	35	29	23	34	29	39	18
Pallars Jussà	23	37	2	28	28	41	38	33	42	11
Moianès	40	18	11	41	33	31	32	41	29	15
Ripollès	7	23	28	22	38	30	31	31	27	39
Lluçanès	22	6	25	37	31	34	33	42	21	22
Noguera	30	26	40	12	15	36	29	35	26	20
Segarra	6	10	39	20	17	12	20	40	43	43
Pallars Sobirà	5	38	3	43	37	17	42	38	34	8
Aran	2	43	16	38	43	18	43	37	9	2
Alt Urgell	27	11	22	29	36	43	40	26	30	27
Ribera d'Ebre	39	31	26	31	22	39	35	39	40	42
Terra Alta	17	3	42	39	32	40	37	32	41	41
Alta Ribagorça	28	42	8	34	34	38	41	43	31	40

1r quartil 2n quartil 3r quartil 4t quartil

Puntuació obtinguda en cadascun dels factors

	FACTORS DE SOSTENIBILITAT				FACTORS DE COMPETITIVITAT						
					Factors de producció						
rànquing	Sostenibilitat social		Sostenibilitat mediambiental		Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional		Infraestructura de transport i comunicacions		Disponibilitat de sòl i espai per l'activitat econòmica		Grup
1	Barcelonès	77,3	Conca de Barberà	83,8	Barcelonès	78,7	Barcelonès	97,1	Vallès Occidental	74,1	Alt
2	Aran	71,9	Berguedà	81,9	Pallars Jussà	74,3	Baix Llobregat	60,8	Tarragonès	60,1	
3	Gironès	68,3	Terra Alta	81,1	Pallars Sobirà	71,3	Tarragonès	54,8	Vallès Oriental	58,8	
4	Cerdanya	67,4	Gironès	80,8	Maresme	62,0	Segrià	48,8	Baix Llobregat	54,4	
5	Pallars Sobirà	65,2	Urgell	79,9	Vallès Occidental	60,9	Vallès Occidental	48,8	Segrià	53,5	
6	Segarra	64,2	Lluçanès	79,0	Gironès	58,8	Alt Camp	46,4	Baix Ebre	48,2	
7	Ripollès	62,4	Priorat	79,0	Baix Llobregat	57,1	Urgell	43,6	Bages	47,7	
8	Pla de l'Estany	61,9	Osona	77,1	Alta Ribagorça	55,6	Gironès	43,3	Alt Penedès	43,8	
9	Garrotxa	59,3	Segrià	76,2	Tarragonès	54,6	Baix Camp	42,2	Alt Camp	43,2	
10	Tarragonès	58,7	Segarra	75,9	Garraf	53,3	Baix Penedès	42,2	Montsià	42,8	
11	Baix Empordà	58,6	Alt Urgell	75,9	Moianès	51,0	Alt Penedès	41,7	Selva	42,3	Intermedi-Alt
12	Baix Llobregat	58,6	Garrigues	75,9	Pla de l'Estany	49,1	Noguera	41,1	Baix Camp	42,2	
13	Osona	58,5	Garrotxa	75,3	Vallès Oriental	48,6	Anoia	40,9	Anoia	41,9	
14	Alt Empordà	57,8	Pla d'Urgell	73,1	Solsonès	48,3	Vallès Oriental	40,8	Osona	41,9	
15	Vallès Occidental	57,6	Pla de l'Estany	72,0	Bages	47,7	Maresme	40,6	Noguera	41,3	
16	Segrià	55,4	Bages	72,0	Aran	47,6	Alt Empordà	38,8	Urgell	40,7	
17	Terra Alta	51,5	Vallès Oriental	70,7	Segrià	47,3	Pla d'Urgell	38,6	Segarra	38,8	
18	Alt Penedès	51,1	Moianès	70,2	Berguedà	45,2	Osona	38,5	Garrigues	37,9	
19	Pla d'Urgell	51,0	Solsonès	69,9	Priorat	44,3	Garraf	37,6	Conca de Barberà	37,6	
20	Solsonès	50,2	Anoia	69,8	Osona	42,1	Segarra	36,7	Pla d'Urgell	37,4	
21	Maresme	50,0	Baix Ebre	69,3	Alt Penedès	41,6	Cerdanya	36,0	Baix Penedès	36,5	Intermedi-Baix
22	Lluçanès	49,6	Alt Camp	69,2	Alt Urgell	41,3	Ripollès	34,4	Ribera d'Ebre	35,2	
23	Pallars Jussà	49,4	Ripollès	68,6	Baix Camp	41,3	Selva	34,1	Alt Empordà	34,5	
24	Conca de Barberà	46,4	Montsià	68,1	Conca de Barberà	40,0	Bages	33,9	Gironès	34,4	
25	Vallès Oriental	46,1	Baix Camp	67,8	Lluçanès	40,0	Baix Ebre	33,1	Berguedà	33,5	
26	Urgell	45,9	Noguera	67,4	Ribera d'Ebre	39,1	Garrigues	31,8	Solsonès	33,2	
27	Alt Urgell	44,5	Alt Penedès	67,3	Cerdanya	38,7	Conca de Barberà	31,7	Maresme	32,7	
28	Alta Ribagorça	42,8	Vallès Occidental	67,3	Ripollès	38,2	Pallars Jussà	27,9	Pallars Jussà	31,8	
29	Bages	42,6	Selva	66,6	Baix Penedès	37,8	Alt Urgell	26,8	Priorat	30,9	
30	Noguera	41,8	Baix Llobregat	66,2	Baix Ebre	35,1	Pla de l'Estany	25,5	Garrotxa	30,4	
31	Selva	41,4	Ribera d'Ebre	65,5	Anoia	33,6	Ribera d'Ebre	25,2	Lluçanès	29,9	
32	Alt Camp	40,5	Barcelonès	64,4	Garrigues	32,7	Montsià	23,1	Terra Alta	29,8	
33	Baix Camp	40,3	Alt Empordà	63,6	Urgell	32,5	Garrotxa	22,3	Moianès	27,7	
34	Garrigues	39,2	Maresme	63,3	Alt Camp	32,3	Alta Ribagorça	22,3	Alta Ribagorça	27,3	
35	Priorat	38,9	Baix Penedès	62,8	Pla d'Urgell	29,2	Priorat	21,6	Baix Empordà	26,9	
36	Garraf	37,8	Garraf	58,5	Garrotxa	27,9	Baix Empordà	21,1	Alt Urgell	26,5	
37	Baix Ebre	37,0	Pallars Jussà	57,6	Baix Empordà	24,9	Lluçanès	19,6	Pallars Sobirà	25,2	
38	Montsià	35,6	Pallars Sobirà	56,1	Montsià	22,1	Aran	18,7	Ripollès	25,1	
39	Ribera d'Ebre	33,0	Baix Empordà	55,6	Segarra	17,7	Terra Alta	17,8	Pla de l'Estany	25,0	
40	Moianès	31,9	Tarragonès	52,6	Noguera	17,4	Solsonès	17,6	Garraf	20,8	
41	Baix Penedès	30,5	Cerdanya	48,5	Selva	17,2	Moianès	16,9	Barcelonès	14,9	
42	Anoia	29,5	Alta Ribagorça	46,4	Terra Alta	16,4	Berguedà	14,8	Cerdanya	11,9	
43	Berquedà	24,8	Aran	45,4	Alt Empordà	10,0	Pallars Sobirà	5,3	Aran	7,3	

Puntuació obtinguda en cadascun dels factors (cont.)

	FACTORS DE COMPETITIVITAT				Condicions de la demanda						
rànquing	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures		Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació		Innovació, desenvolupament tecnològic		Volum de mercat i d'activitat		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial		Quartil
1	Barcelonès	100,0	Barcelonès	100,0	Barcelonès	55,4	Barcelonès	72,2	Barcelonès	69,7	Alt
2	Vallès Occidental	45,8	Garraf	91,4	Baix Llobregat	51,8	Vallès Occidental	35,4	Aran	65,9	
3	Gironès	44,8	Baix Llobregat	91,3	Vallès Oriental	50,0	Baix Llobregat	33,3	Cerdanya	57,1	
4	Segrià	31,8	Tarragonès	88,7	Vallès Occidental	49,4	Garraf	26,7	Alt Empordà	52,9	
5	Baix Llobregat	27,8	Vallès Occidental	87,7	Gironès	44,3	Solsonès	26,3	Garraf	51,2	
6	Tarragonès	27,0	Gironès	86,7	Pla de l'Estany	41,6	Cerdanya	24,4	Baix Penedès	49,7	
7	Pla de l'Estany	18,2	Vallès Oriental	86,3	Alt Camp	41,5	Maresme	24,1	Baix Empordà	48,1	
8	Osona	18,2	Maresme	86,0	Tarragonès	41,2	Baix Empordà	23,9	Pallars Sobirà	47,6	
9	Baix Camp	17,8	Baix Camp	85,8	Bages	39,2	Aran	23,3	Maresme	41,5	
10	Alt Camp	14,1	Selva	84,8	Osona	37,1	Vallès Oriental	23,2	Gironès	40,8	
11	Garrotxa	13,8	Baix Penedès	84,0	Baix Penedès	35,2	Tarragonès	20,6	Pallars Jussà	39,1	Intermedi-Alt
12	Segarra	12,1	Alt Penedès	82,4	Conca de Barberà	34,8	Gironès	20,5	Vallès Occidental	38,9	
13	Bages	11,6	Segrià	82,3	Alt Penedès	34,5	Osona	17,8	Selva	38,6	
14	Garraf	11,3	Alt Camp	82,1	Solsonès	32,5	Segrià	17,5	Solsonès	37,6	
15	Maresme	11,1	Alt Empordà	80,7	Selva	31,3	Baix Camp	16,8	Moianès	36,5	
16	Vallès Oriental	10,9	Anoia	80,5	Segrià	31,2	Selva	16,7	Segrià	36,4	
17	Pallars Sobirà	10,6	Bages	79,3	Maresme	30,8	Baix Penedès	16,3	Pla de l'Estany	35,6	
18	Aran	9,9	Osona	79,0	Baix Camp	29,5	Alt Empordà	16,1	Priorat	34,7	
19	Cerdanya	8,7	Urgell	78,5	Anoia	29,5	Garrotxa	15,1	Baix Llobregat	34,0	
20	Alt Empordà	8,0	Segarra	78,4	Garrotxa	28,4	Bages	14,8	Noguera	33,8	
21	Baix Ebre	7,9	Pla de l'Estany	77,8	Urgell	28,4	Lluçanès	14,7	Tarragonès	33,6	Intermedi-Baix
22	Alt Penedès	7,1	Conca de Barberà	77,4	Alt Empordà	28,0	Alt Penedès	14,3	Lluçanès	33,5	
23	Priorat	6,8	Montsià	77,1	Montsià	25,5	Urgell	13,0	Osona	32,9	
24	Anoia	6,8	Baix Empordà	75,5	Pla d'Urgell	24,8	Anoia	13,0	Vallès Oriental	32,8	
25	Berguedà	6,6	Garrotxa	74,7	Garraf	23,4	Pla de l'Estany	12,9	Alt Penedès	31,5	
26	Pla d'Urgell	6,5	Garrigues	74,1	Alt Urgell	22,8	Noguera	12,4	Baix Camp	31,3	
27	Urgell	6,1	Pla d'Urgell	74,1	Baix Ebre	22,4	Ripollès	12,1	Alt Urgell	30,9	
28	Baix Empordà	5,9	Baix Ebre	72,6	Berguedà	21,8	Montsià	11,9	Garrigues	30,2	
29	Montsià	5,6	Noguera	69,2	Priorat	21,8	Moianès	11,8	Montsià	30,0	
30	Ripollès	5,3	Berguedà	69,1	Garrigues	19,8	Alt Urgell	11,7	Baix Ebre	29,1	
31	Moianès	5,2	Ripollès	67,4	Ripollès	16,8	Alta Ribagorça	11,4	Berguedà	28,1	Baix
32	Selva	5,1	Moianès	66,3	Terra Alta	16,8	Baix Ebre	11,4	Bages	26,6	
33	Solsonès	5,0	Lluçanès	62,4	Pallars Jussà	16,7	Berguedà	11,2	Urgell	26,5	
34	Lluçanès	4,8	Priorat	62,2	Cerdanya	16,6	Pallars Sobirà	10,8	Alt Camp	26,2	
35	Conca de Barberà	4,7	Ribera d'Ebre	60,7	Noguera	16,6	Conca de Barberà	10,7	Pla d'Urgell	25,9	
36	Noguera	3,9	Solsonès	58,5	Baix Empordà	16,2	Pla d'Urgell	10,2	Garrotxa	25,6	
37	Garrigues	3,6	Terra Alta	47,7	Aran	14,6	Alt Camp	10,1	Conca de Barberà	23,8	
38	Alta Ribagorça	3,4	Pallars Jussà	42,6	Pallars Sobirà	14,3	Garrigues	9,3	Anoia	23,5	
39	Ribera d'Ebre	3,4	Cerdanya	41,0	Ribera d'Ebre	13,5	Priorat	8,8	Ripollès	22,9	
40	Terra Alta	3,2	Alt Urgell	36,2	Segarra	12,5	Ribera d'Ebre	8,6	Alta Ribagorça	22,3	
41	Pallars Jussà	2,9	Alta Ribagorça	24,1	Moianès	12,1	Terra Alta	8,2	Terra Alta	22,2	
42	Baix Penedès	2,8	Pallars Sobirà	15,1	Lluçanès	10,4	Pallars Jussà	7,4	Ribera d'Ebre	20,6	
43	Alt Urgell	2,6	Aran	5,5	Alta Ribagorça	9,4	Segarra	1,3	Segarra	20,6	

VALORACIÓ DE LES COMARQUES MÉS COMPETITIVES

Barcelonès: estabilitat competitiva en un context de transformacions

El Barcelonès es manté el 2024 com la comarca més competitiva de Catalunya, amb una posició capdavantera en pràcticament totes les dimensions analitzades. Aquesta estabilitat en el lideratge es fonamenta en una estructura econòmica robusta i altament especialitzada, amb una capacitat sostinguda per atreure inversió i activitat empresarial. Tot i que els indicadors no reflecteixen millores substancials respecte a l'any anterior, la comarca continua sent un pol de dinamisme i oportunitats.

La fortalesa del Barcelonès rau en un mercat laboral molt actiu, amb una de les taxes d'ocupació més elevades i una concentració notable de perfils qualificats, tècnics i professionals. La qualitat del capital humà es manté elevada gràcies a la densitat i prestigi del sistema educatiu i formatiu. Aquest avantatge alimenta sectors d'alt valor afegit, com les indústries de coneixement, la recerca o la tecnologia, que es beneficien d'un ecosistema consolidat.

La infraestructura de transport i comunicacions, sense canvis, segueix sent un factor clau. Amb una cobertura gairebé total de fibra òptica i xarxa ferroviària, una densitat d'autobusos molt per sobre de la mitjana i una localització central dins del sistema viari català, el Barcelonès disposa de condicions òptimes de connectivitat que reforcen el seu lideratge logístic i empresarial.

Pel que fa a la sostenibilitat mediambiental, es detecta un estancament: el Barcelonès continua situant-se a la cua en molts indicadors, com la recollida selectiva, la generació de residus o la disponibilitat de sòl. Aquesta realitat reflecteix un repte estructural que condiciona la qualitat de vida i la capacitat d'adaptació a models més verds. Malgrat algunes millores puntuals —com el lleuger augment dels llocs de treball en activitats ambientals o la reducció del consum d'aigua industrial—, la posició relativa de la comarca no millora.

La manca de sòl disponible per a nova activitat econòmica continua sent un llast important. El Barcelonès ocupa les darreres posicions en tots els indicadors vinculats al sòl, tant pel que fa a disponibilitat com a capacitat de transformació o urbanització. Això obliga a explorar estratègies de reutilització, densificació i innovació urbanística.

En canvi, la capacitat emprenedora i de generació d'activitat empresarial es manté alta. Tot i una lleugera reducció del nombre d'autònoms i empreses per habitant, destaca l'increment en la creació de societats i en la variació positiva d'empreses, indicadors que reflecteixen una renovació activa del teixit empresarial. A més, la comarca consolida la seva posició en recerca i innovació, amb més llocs de treball en R+D i una millora destacada en el nombre de patents.

En conjunt, el Barcelonès continua sent un referent de competitivitat, però afronta reptes de sostenibilitat i disponibilitat d'espai que poden limitar-ne el creixement si no s'aborden amb una estratègia coordinada i transformadora.

Vallès Occidental: solidesa productiva i mercat ampli, amb reptes creixents en sostenibilitat

El Vallès Occidental es manté el 2024 com una de les comarques amb més pes en l'estructura econòmica catalana, gràcies a una combinació d'actius consolidats i capacitat d'adaptació. Destaca especialment per la seva excel·lent disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica —on continua liderant el rànquing comarcal—, així com per una infraestructura funcional i potent al servei de l'activitat empresarial. La comarca manté posicions destacades també pel que fa al volum de mercat i d'activitat, en un context on l'economia mostra símptomes de dinamisme renovat.

La seva estructura productiva diversificada, la presència d'indústries d'alt valor afegit i els nivells elevats de connectivitat viària i digital reforcen el seu atractiu per a projectes empresarials i inversions. A més, els indicadors d'ocupació i creació d'empreses experimenten una evolució positiva, especialment pel que fa a la variació interanual de l'activitat empresarial, que millora significativament. El creixement del nombre de societats constituïdes i la consolidació del sector de serveis avançats apunten cap a un entorn empresarial actiu i en transició cap a activitats més intensives en coneixement.

Tanmateix, el deteriorament de la posició relativa en sostenibilitat social i mediambiental alerta sobre desequilibris que poden comprometre la competitivitat futura. Tot i que s'han registrat millores en la recollida selectiva i la reducció d'alguns consums industrials, la comarca segueix en posicions baixes en aspectes com el coeficient de residus, la densitat de residus industrials o la valorització dels mateixos. També s'observa un empitjorament en la taxa d'atur registrat i una caiguda en la posició relativa d'alguns indicadors educatius.

Pel que fa a la qualificació dels recursos humans, tot i mantenir una posició elevada, alguns indicadors registren retrocessos, com ara la taxa d'escolarització als 17 anys o el percentatge de directius i tècnics, fet que pot tenir un impacte a mitjà termini sobre el capital humà disponible per a sectors intensius en coneixement.

Malgrat aquests reptes, el Vallès Occidental millora en termes de població i mercat, amb una recuperació clara en la variació interanual de la població i un lleuger increment dels habitatges iniciats. Això, combinat amb el teixit productiu consolidat i el suport d'unes bones infraestructures, configura un escenari favorable per continuar avançant cap a un model econòmic més sostenible i innovador.

Baix Llobregat: una base competitiva sòlida amb tensions creixents en sostenibilitat i capital humà

El Baix Llobregat manté una base competitiva consistent, sostinguda per la potència de les seves infraestructures de transport i comunicacions, l'excel·lent accessibilitat als mercats i un volum de mercat significatiu. La comarca continua sent un territori clau dins de l'àrea metropolitana en activitat logística i industrial, amb un bon posicionament també en serveis empresarials i tecnologies de la informació. Aquesta combinació d'actius reforça la seva capacitat per atraure nous projectes en un context territorial cada cop més competitiu.

Tot i que el rànquing de posicions relatives respecte al 2023 es manté força estable, el 2024 mostra una evolució positiva en diversos indicadors absoluts. El volum de mercat i activitat millora gràcies a un augment de la variació interanual de la població i a un increment en la creació de societats. També destaca l'activitat innovadora, amb un creixement notable en el nombre de patents i un reforç del teixit vinculat a serveis intensius en coneixement. Aquests resultats apunten a una capacitat renovada per transformar el model productiu.

Tanmateix, la comarca experimenta una pèrdua de posicions relatives en sostenibilitat social i mediambiental, la qual cosa no implica necessàriament un empitjorament dels indicadors, sinó que reflecteix que altres territoris han progressat més ràpidament en aquests àmbits. En el cas de la sostenibilitat social, els valors de l'ocupació i dels contractes fixos es mantenen alts, però l'evolució comparativa és desfavorable. En l'àmbit mediambiental, malgrat alguns avenços puntuals —com la recollida selectiva o la reducció del consum d'aigua industrial—, el Baix Llobregat continua tenint nivells elevats de generació de residus i una baixa valorització dels residus industrials, que apunten a una pressió ambiental persistent.

També es registra una lleu pèrdua de posicions en capital humà, amb un descens en la taxa d'escolarització als 17 anys i una reducció en el pes dels perfils directius i tècnics. Tot i això, els indicadors absoluts mostren estabilitat en el nivell de titulació i estudis postobligatoris, cosa que indica una base sòlida, però amb marge de millora si es vol mantenir la competitivitat en sectors emergents.

En conjunt, el Baix Llobregat conserva una competitivitat elevada i una clara capacitat per renovar el seu teixit econòmic, però haurà de reforçar l'aposta per la sostenibilitat i el desenvolupament del capital humà per no quedar enrere en un context territorial cada cop més exigent.

Gironès: solidesa empresarial i innovadora en un context de creixement desigual

Tot i tenir una dimensió de mercat més reduïda que les principals comarques metropolitanes, el Gironès destaca per un ecosistema empresarial sòlid i altament dinàmic, que combina capacitat innovadora, capital humà qualificat i serveis avançats. L'entorn és especialment favorable gràcies a un sistema educatiu fort, una estructura diversificada i una connectivitat territorial que ha anat millorant, tot i que en termes relatius retrocedeix lleugerament.

El 2024 reflecteix una evolució positiva en diversos indicadors absoluts, com ara la millora en la cobertura de fibra òptica, les inversions públiques o la creació de societats. També augmenta la diversificació productiva i es mantenen nivells alts en serveis intensius en coneixement. Tot i això, el rànquing de posicions relatives no sempre ho reflecteix, ja que altres comarques han avançat amb més intensitat en àmbits com la infraestructura o el dinamisme empresarial.

En sostenibilitat social i mediambiental, el Gironès conserva bones posicions. Malgrat un lleuger descens en el rànquing mediambiental, els indicadors mostren millores clares en recollida selectiva, consum d'aigua i eficiència en la gestió de residus. La sostenibilitat social, en canvi, millora en posició relativa, gràcies a una alta taxa d'ocupació i una disminució de l'atur registrat, consolidant un entorn socioeconòmic estable.

On es manté el principal punt feble és en la disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica, una limitació estructural que frena l'expansió d'activitats empresarials, com reflecteix la caiguda de dues posicions en aquest àmbit. El sòl qualificat i transformable és escàs, i els indicadors vinculats a urbanització i sòl vacant no mostren avenços.

Finalment, cal destacar el comportament contradictori del volum de mercat i activitat: tot i que millora la posició relativa (del lloc 15 al 12), molts indicadors absoluts —com la variació de la població, els habitatges iniciats i l'ocupació— empitjoren. Això posa de manifest que les millores en rànquing no sempre responen a un creixement intern, sinó també a un alentiment d'altres territoris.

En conjunt, el Gironès manté una posició destacada per la seva innovació, qualificació i eficiència, però ha de superar les limitacions en disponibilitat d'espai i millorar l'escala del mercat per consolidar un creixement més sostingut i competitiu.

Tarragonès: avenços socials i ambientals en un entorn de retrocés relatiu en innovació i emprenedoria

El Tarragonès presenta el 2024 una evolució favorable en diversos indicadors socials i ambientals, amb una millora clara en sostenibilitat social, gràcies a l'increment de l'ocupació, la disminució de l'atur registrat i la consolidació de contractes laborals estables. També es mantenen bones condicions ambientals, amb una reducció en el consum domèstic d'aigua i una lleu millora en la gestió de residus, tot i que la comarca continua ocupant l'última posició en sostenibilitat mediambiental a escala relativa.

Els factors estructurals de competitivitat del Tarragonès es mantenen estables. La comarca conserva una posició destacada pel que fa a disponibilitat de sòl i pols de desenvolupament (serveis empresarials avançats), així com en infraestructura de transport i comunicacions, amb dades sòlides en cobertura ferroviària, fibra òptica, autobusos i inversió pública. També es reforcen lleugerament alguns elements d'accessibilitat als mercats, com la distància als centres de distribució i la cobertura mòbil.

Tanmateix, aquesta evolució positiva en indicadors no es tradueix en una millora de la posició relativa en la majoria de dimensions, ja que altres comarques avancen a un ritme superior. El cas més destacat és el de la innovació i desenvolupament tecnològic, on tot i millorar en patents, llocs de treball en coneixement i diversificació productiva, la comarca retrocedeix dues posicions. El mateix passa amb l'esperit emprenedor, que cau cinc llocs malgrat la millora en societats constituïdes i la variació d'empreses.

En conjunt, el Tarragonès consolida una base sòlida i equilibrada de desenvolupament, amb avenços sòlids en sostenibilitat i bones condicions per a l'activitat econòmica. No obstant això, la seva posició competitiva relativa s'erosiona en àmbits clau com la innovació o l'emprenedoria, fet que posa de manifest la necessitat d'intensificar les polítiques de suport al teixit productiu si es vol mantenir el ritme de transformació territorial.

Vallès Oriental: solidesa industrial i bon dinamisme de mercat, però amb febleses persistents en cohesió social i emprenedoria

El Vallès Oriental consolida una estructura competitiva potent, amb una bona posició en el mercat d'activitat i una base industrial diversificada i tecnològicament avançada. Destaca l'increment de posicions en la dimensió de volum de mercat i activitat, impulsat per una millora en la creació de societats i la variació en el nombre d'empreses. També

manté un perfil sòlid en innovació i desenvolupament tecnològic, amb bons indicadors en serveis intensius en coneixement i sol·licituds de patents.

Tot i aquesta capacitat de creixement i adaptació, el territori presenta debilitats estructurals en sostenibilitat social, amb una pèrdua de posicions que reflecteix un rendiment inferior en ocupació estable i una taxa d'atur comparativament elevada. Aquest empitjorament de la posició relativa es produeix malgrat que alguns indicadors han millorat en valors absoluts, com la taxa d'atur o els llocs de treball, fet que apunta a un avenç inferior respecte a altres territoris.

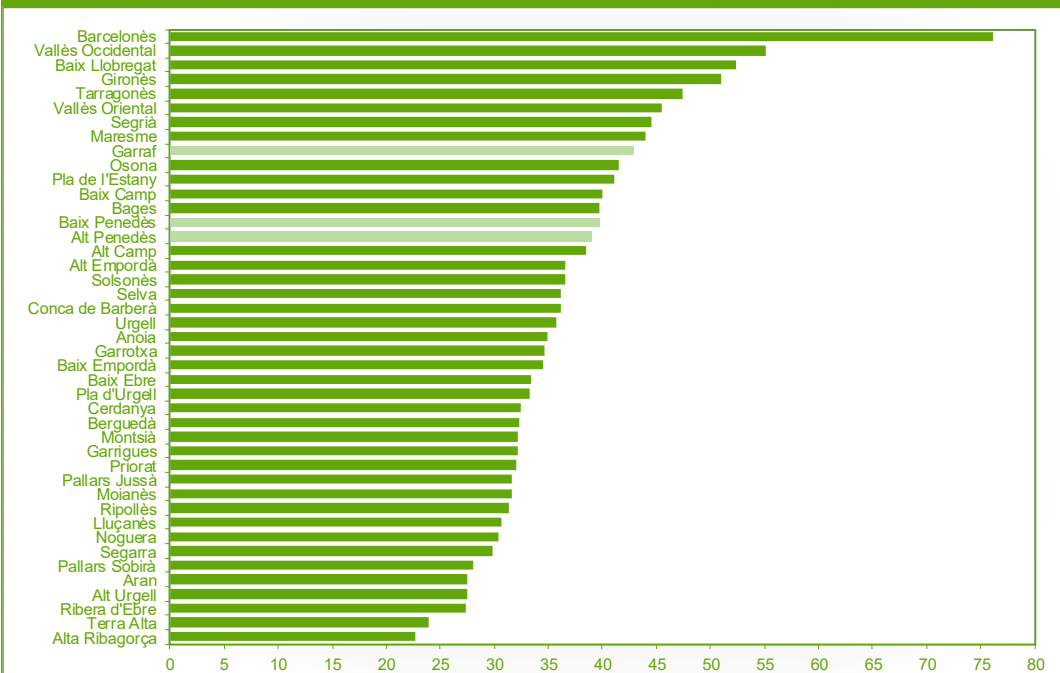
En l'àmbit ambiental, el Vallès Oriental presenta una millora destacable en la posició relativa, gràcies a la reducció del consum domèstic i industrial d'aigua, i a un increment en la recollida selectiva, que reflecteixen avenços en eficiència i gestió dels recursos. Aquest progrés, però, conviu amb un volum de residus industrials molt elevat i amb un estancament en la valorització dels mateixos, fet que continua generant pressió ambiental.

Pel que fa a les infraestructures, la comarca veu empitjorar la seva posició relativa, tot i millores absolutes en diversos indicadors com les inversions i el nombre de llocs de treball en transport i comunicacions. Aquest descens respon al fet que altres comarques han avançat encara més en aquest àmbit. Igualment, la disponibilitat de pols de desenvolupament empresarial es manté en valors intermedis i amb tendència lleugerament negativa.

Finalment, l'emprenedoria continua sent un repte: tot i alguns signes positius com l'increment de societats constituïdes, la comarca perd dues posicions en aquest àmbit, limitant el seu potencial de renovació econòmica.

En conjunt, el Vallès Oriental combina fortaleeses industrials i de mercat amb febleses persistents en cohesió social i dinamisme emprenedor, i haurà de reforçar aquestes darreres dimensions per garantir un desenvolupament més equilibrat.

Puntuació obtinguda en l'Índex FEGP 2025

Les comarques són puntuades de 0 a 100.

Nota: Amb la mètrica utilitzada en la construcció de l'Índex, una comarca que presentés els millors paràmetres possibles en tots els indicadors obtindria una puntuació final de 100 en l'Índex i la que menys un 0. La resta es mouen entre aquests dos valors en funció de la distància a cadascuna d'elles.

Segrià: solidesa productiva i dinamisme econòmic amb reptes en sostenibilitat i qualificació

El Segrià es caracteritza per una base productiva sòlida i una notable capacitat per generar activitat econòmica. Les infraestructures de transport i comunicació, així com la

disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica i els pols de desenvolupament (serveis empresarials avançats), contribueixen a crear un entorn favorable per a l'establiment i el creixement empresarial. Aquest context facilita l'emergència de noves iniciatives, com ho mostra la bona evolució d'indicadors relacionats amb la creació d'empreses, la variació del teixit productiu i l'activació del mercat de treball.

Tot i aquest dinamisme, el territori afronta tensions importants en l'àmbit de la sostenibilitat mediambiental. Tot i alguns avenços en recollida selectiva o cobertura de serveis ambientals, es mantenen nivells elevats de generació de residus, i el consum d'aigua —tant domèstic com industrial— continua essent alt. Aquestes pressions ambientals reflecteixen la necessitat de reforçar la gestió eficient dels recursos i l'aposta per pràctiques més sostenibles.

En l'àmbit social, el mercat de treball mostra una dinàmica positiva amb millores en l'ocupació i l'atur, però sense que això es tradueixi en una millora clara en les condicions laborals. També s'identifica una certa fragilitat pel que fa a la qualificació dels recursos humans. Tot i disposar d'un sistema educatiu actiu, el territori presenta un menor pes de perfils tècnics, científics i directius que podria limitar la seva capacitat d'adaptació a les transformacions tecnològiques i de guanyar centralitat en l'economia del coneixement.

El desenvolupament tecnològic i l'activitat innovadora comencen a mostrar símptomes de consolidació, amb un increment en el nombre de patents i una presència creixent d'activitats d'alt valor afegit. No obstant això, aquest potencial encara no es reflecteix plenament en el posicionament comparatiu, i requeriria una estratègia més decidida per enfortir l'ecosistema d'innovació.

En conjunt, el Segrià combina dinamisme i capacitat d'activació econòmica amb una estructura productiva ben equipada, però necessita avançar en la transició cap a models més sostenibles i intensius en coneixement, apostant per una millora del capital humà i una major qualitat ambiental.

Maresme: una comarca amb alta capacitat formativa i dinamisme de mercat, condicionada per tensions en l'ús del sòl i la sostenibilitat

El Maresme presenta una estructura territorial caracteritzada per una alta densitat i una intensa activitat econòmica, amb una clara orientació metropolitana. Aquesta dinàmica es reflecteix en una excel·lent dotació en capital humà, amb indicadors educatius destacats, un elevat percentatge de població amb estudis superiors i un pes rellevant de perfils professionals qualificats. Aquesta base formativa enforteix la seva capacitat de generar ocupació en sectors amb alt valor afegit, com els serveis intensius en coneixement, la recerca o la tecnologia.

A nivell de mercat i activitat empresarial, la comarca manté un volum d'activitat molt elevat, amb una renda familiar destacada i una alta densitat d'empreses. L'evolució de la creació de societats i les dades de dinamisme empresarial també reflecteixen una certa reactivació emprenedora.

No obstant això, el creixement del Maresme es veu condicionat per importants tensions territorials. L'escassa disponibilitat de sòl transformable i el fort grau d'urbanització dificulten l'expansió de noves activitats, especialment aquelles que requereixen espai físic. Aquest límit estructural contrasta amb l'esforç realitzat en la millora de les infraestructures i serveis de suport empresarial i tecnològic, que s'ha intensificat en els darrers anys.

Pel que fa a la sostenibilitat, la comarca manté una posició feble, especialment en l'àmbit ambiental. Tot i les millores en recollida selectiva i eficiència en el consum d'aigua, persisteixen indicadors que mostren una elevada pressió sobre el medi, com la generació de residus i la densitat d'activitats per superfície. A nivell social, es mantenen les mateixes tensions que anys anteriors: un atur estructural superior a la mitjana i una taxa de cobertura laboral que no reflecteix plenament el potencial formatiu del territori.

Finalment, cal destacar que, malgrat la bona dotació de recursos i la seva integració metropolitana, el Maresme no assoleix una millora significativa en la seva capacitat d'atracció i en el posicionament logístic, mostrant cert estancament en accessibilitat i infraestructura de transport, així com una utilització limitada dels pols de desenvolupament disponibles (serveis empresarials avançats).

Osona: sòlida base productiva i dinamisme innovador, amb tensions creixents en sostenibilitat i qualificació

Osona manté una estructura econòmica dinàmica i especialitzada, amb un teixit productiu diversificat i una alta intensitat d'activitat en sectors industrials, serveis intensius en coneixement i activitats tecnològiques. L'evolució dels indicadors mostra millores clares en múltiples àmbits, com l'increment de llocs de treball per població activa, la recollida selectiva de residus o el nombre de sol·licituds de patents, però aquests avenços no sempre es tradueixen en una millora de la posició relativa comarcal. Això reflecteix una competència creixent amb altres territoris que evolucionen de forma igual o més intensa.

Pel que fa als factors de sostenibilitat, tot i que els indicadors mostren una evolució positiva en molts casos (per exemple, descens de la taxa d'atur, millora del percentatge de contractes fixos i disminució de l'accidentalitat laboral), la posició relativa en sostenibilitat social empitjora, fruit de l'avenç més notable d'altres comarques. En sostenibilitat mediambiental, tot i una millora en la recollida selectiva i una lleugera reducció de residus industrials, la comarca manté posicions mitjanes-altes però amb tendència a l'estancament, en part per la persistència de consums i generació de residus per càpita elevats.

En qualificació del capital humà, els valors absoluts indiquen estabilitat (en taxa d'escolarització i titulats superiors), però la posició relativa empitjora, evidenciant que altres territoris estan incrementant més ràpidament el seu nivell formatiu. En canvi, en infraestructures de transport i comunicacions, tot i que diversos indicadors milloren (especialment la cobertura de fibra òptica i les inversions públiques), la posició d'Osona es manté estable, amb alguns límits estructurals derivats de la seva posició geogràfica i densitat moderada.

La comarca mostra forteses en volum de mercat i activitat, amb millores en la renda familiar disponible, en la variació poblacional i l'ocupació, i un comportament molt destacat en l'emprenedoria tecnològica i industrial. Aquesta evolució es reflecteix també en la millora de la posició relativa en aquesta dimensió. Igualment, l'àmbit de la innovació i desenvolupament tecnològic registra indicadors molt positius en valors absoluts (fort increment de sol·licituds de patents i llocs de treball en coneixement), amb una millora clara en la seva posició comparativa.

Finalment, l'esperit emprenedor i el dinamisme empresarial milloren en termes absoluts (creixen les societats creades i la creació d'ocupació), però es manté una posició relativa baixa, especialment per la baixa densitat empresarial i el descens en el nombre d'autònoms per 1.000 habitants, fet que assenyalava un repte estructural de consolidació de l'activitat emprenedora.

Posició relativa en cadascuna de les dimensions de les 10 comarques més competitives de Catalunya

Factors i dimensions	Subdimensions	Barcelonès	Vallès Occidental	Baix Llobregat	Gironès	Tarragonès	Vallès Oriental	Segrià	Maresme	Garraf	Osona
FACTORS DE SOSTENIBILITAT	Sostenibilitat social	1	15	12	3	10	25	16	21	36	13
	Sostenibilitat medi ambiental	32	28	30	4	40	17	9	34	36	8
FACTORS DE PRODUCCIÓ	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	1	5	7	6	9	13	17	4	10	20
	Infraestructura de transport i comunicacions	1	5	2	8	3	14	4	15	19	18
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	41	1	4	24	2	3	5	27	34	14
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	1	2	5	3	6	16	4	15	14	8
FACTORS DE COMPETITIVITAT	AVANTATGES DISTRIBUTIUS										
	Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	1	5	3	6	4	7	13	8	2	18
CONDICIONS DE LA DEMANDA	Innovació, desenvolupament tecnològic	2	4	1	5	8	3	16	17	25	10
	Volum de mercat i d'activitat	1	2	3	12	11	10	14	7	4	13
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	1	12	19	10	21	24	16	9	5	23

Nota: Els colors responen a un índex semafòric, on el verd significa que la comarca es troba entre les 10 primeres amb millor comportament, en groc en el grup 11-20, en vermell en el grup 21-30 i negre entre 31-43.

VALORACIÓ DE LES COMARQUES MENYS COMPETITIVES

Alta Ribagorça: bon nivell formatiu i serveis educatius en un entorn amb dèficits estructurals de mercat i accessibilitat

L'Alta Ribagorça presenta una dotació molt positiva en capital humà, amb indicadors que situen la comarca entre les primeres posicions en taxa de titulació superior, estudis postobligatoris i escolarització als 17 anys. Aquesta solidesa formativa s'acompanya d'una millora en serveis educatius, com mostra l'augment relatiu de llocs de treball en aquest àmbit, així com de l'accés a fibra òptica i d'una inversió pública creixent en infraestructures, aspectes que reforcen l'oferta local de serveis.

Tanmateix, aquestes millores en valors absoluts no es tradueixen necessàriament en una millora de posició relativa en totes les dimensions. En l'àmbit del mercat, per exemple, la comarca manté una densitat empresarial i d'autònoms elevada per la seva escala, però retrocedeix clarament en dinamisme econòmic: disminueixen la variació d'empreses i de llocs de treball, així com el nombre de societats creades. Aquest conjunt de retrocessos reflecteix una pèrdua de capacitat de renovació del teixit productiu en comparació amb altres territoris que avancen amb més força.

Pel que fa a l'accessibilitat i les infraestructures, tot i les millores en cobertura digital, la comarca continua mostrant importants dèficits estructurals. La densitat de serveis de transport públic, la distància a eixos viaris o ferroviaris i la baixa densitat de població dificulten la connexió amb els principals centres de consum i activitat, limitant les possibilitats d'articulació territorial i de creixement endogen.

En sostenibilitat social i ambiental, els valors absoluts apunten a certs desequilibris emergents. Tot i que la taxa d'atur es manté baixa, s'incrementa notablement la sinistralitat laboral, mentre que la recollida selectiva de residus retrocedeix i augmenta lleugerament el coeficient de residus municipals per habitant. En aquest àmbit, la posició relativa empitjora, ja que d'altres territoris registren avenços més consistents en matèria ambiental.

En conjunt, l'Alta Ribagorça mostra una combinació de fortaleces del seu capital humà i de servei públic en un marc territorial amb greus limitacions estructurals pel que fa a la dimensió de mercat, el dinamisme econòmic i l'accessibilitat. La millora en alguns indicadors clau contrasta amb la dificultat per mantenir la posició relativa en molts àmbits, la qual cosa posa de manifest la necessitat d'estratègies diferenciades per part dels territoris de muntanya amb escassa massa crítica.

Terra Alta: millores en sostenibilitat i connectivitat digital en un context de feblesa formativa i escassa tracció econòmica

La Terra Alta consolida alguns avenços rellevants en sostenibilitat ambiental i social, especialment per la millora de valors com la sinistralitat laboral, el consum de recursos i la valorització de residus, que contribueixen a un millor posicionament comparatiu. Aquestes millores se sumen a una evolució positiva de la infraestructura digital, amb un augment notable en la cobertura de xarxes mòbils i fibra òptica, que obre noves oportunitats de connectivitat per a persones i empreses.

Tot i això, les fortaleces en aquests àmbits contrasten amb la persistència de dèficits estructurals en capital humà i capacitat emprenedora. Els indicadors vinculats a la formació –tant en titulació superior com en estudis postobligatoris o presència de perfils professionals– es mantenen molt baixos, sense millores ni en valors absoluts ni en posicions relatives. Aquesta debilitat limita severament la capacitat de transformació productiva i d'adaptació a sectors de més valor afegit.

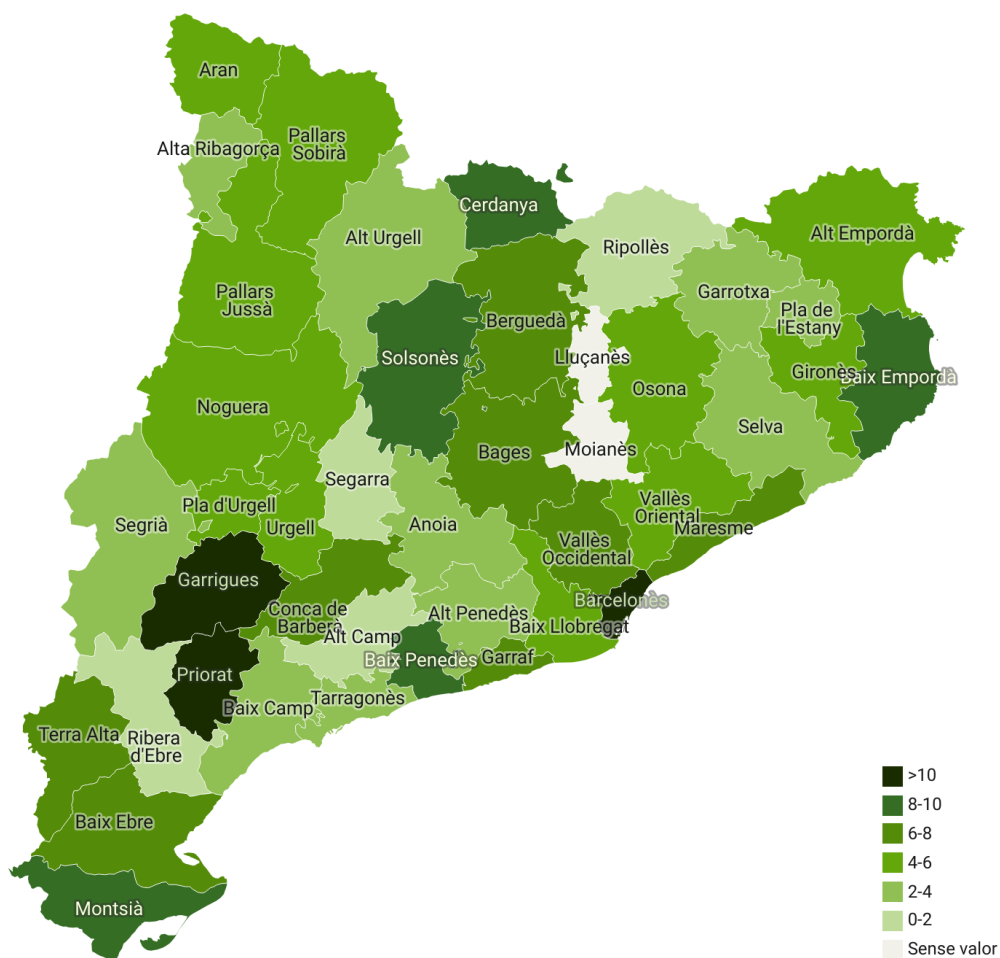
En l'àmbit econòmic, la comarca mostra una estabilitat aparent en volum de mercat, però sense guanys significatius en densitat d'activitat ni en capacitat de renovació empresarial. Tot i la millora en alguns indicadors puntuals –com les societats constituïdes o el percentatge de treballadors autònoms–, la variació d'empreses i llocs de treball continua sent molt baixa, fet que es tradueix en una posició relativa feble i en retrocessos comparatius en l'eix de dinamisme emprenedor.

Les infraestructures de transport i accés continuen limitades, amb absència de xarxa ferroviària i una baixa dotació de serveis públics de mobilitat. Aquest escenari de baixa

densitat i gran dispersió geogràfica manté la comarca en una posició perifèrica tant en l'accés físic als mercats com en la connectivitat logística, malgrat les millores en inversió per km².

En conjunt, la Terra Alta avança en sostenibilitat i capacitats digitals, però no aconsegueix traslladar aquests avenços a un dinamisme econòmic significatiu ni a una millora de les condicions estructurals del seu teixit formatiu i productiu. La manca de massa crítica i de tracció empresarial limita el salt qualitatiu, reforçant la necessitat d'enfocar l'estratègia de desenvolupament en la valorització dels recursos propis, l'arrelament de talent i l'activació d'aliances territorials que permetin superar les limitacions de dimensió i connectivitat.

EVOLUCIÓ EN EL VALOR DE L'ÍNDEX 2009-2024

Comarca	índex	Ranq/43	Comarca	índex	Ranq/43
Garrigues	11,1	1	Alt Empordà	4,8	22
Priorat	10,9	2	Noguera	0,0	23
Barcelonès	10,1	3	Pallars Sobirà	4,7	24
Baix Empordà	9,3	4	Aran	4,4	25
Solsonès	8,8	5	Pallars Jussà	4,4	26
Cerdanya	8,5	6	Urgell	4,1	27
Baix Penedès	8,5	7	Pla de l'Estany	3,9	28
Montsià	8,3	8	Anoia	3,6	29
Vallès Occidental	7,6	9	Segrià	3,3	30
Garraf	7,3	10	Baix Camp	3,3	31
Maresme	6,8	11	Alt Penedès	3,3	32
Conca de Barberà	6,5	12	Selva	3,2	33
Bages	6,5	13	Tarragonès	3,1	34
Berguedà	6,3	14	Garrotxa	2,5	35
Terra Alta	6,0	15	Alta Ribagorça	2,4	36
Baix Ebre	6,0	16	Alt Urgell	2,2	37
Gironès	5,9	17	Segarra	1,5	38
Vallès Oriental	5,2	18	Ripollès	1,4	39
Osona	5,1	19	Ribera d'Ebre	1,2	40
Pla d'Urgell	4,9	20	Alt Camp	0,7	41
Baix Llobregat	4,8	21			

Nota: Els valors representen el diferencial entre la puntuació obtinguda en l'Índex respecte al 2009.

El Moianès es va constituir com a comarca el 2015 i el Lluçanès el 2023.

[illegible]

[1] Trencament de la sèrie degut a la revisió, [2] El Moianès (2015) i Lluçanès (2023) esdevenen comarca, [3] S'introdueixen diverses variables

El 2024 tanca amb una caiguda mitjana de -1,1 punts i només 7 comarques a l'alça

Barcelonès, Vallès Occidental i Baix Llobregat consoliden la seva hegemonia competitiva tot i retrocedir lleugerament.

Set excepcions a la regla: Garrigues, Moianès, Noguera, Pallars Sobirà, Berguedà, Ribera d'Ebre i Terra Alta milloren el seu índex en un any generalment regressiu

PRINCIPALS CANVIS REGISTRATS EN L'ÍNDEX FEGP 2025

El balanç de 2024 en termes de l'índex FEGP de competitivitat comarcal mostra una tendència clarament regressiva. Només 7 comarques milloren el seu índex respecte al 2023, mentre que 36 en registren una davallada. La variació mitjana interanual és de -1,1 punts, indicant un retrocés generalitzat que es podria atribuir a un context de menor dinamisme econòmic, tensions inflacionàries i ajustos en l'activitat empresarial i institucional.

Tot i aquest escenari advers, les posicions capdavanteres del rànquing es mantenen estables. El Barcelonès conserva el lideratge amb un índex de 76,6 punts, seguit del Vallès Occidental i el Baix Llobregat. Aquestes tres comarques, incloses dins la franja de més competitives (1-10), mostren una gran consolidació del seu teixit productiu i institucional, amb alts nivells de capital humà i infraestructura, tot i registrar també una davallada respecte al 2023 (entre -0,7 i -2,2 punts).

També dins d'aquesta franja trobem el Gironès, el Tarragonès, el Vallès Oriental, el Segrià, el Maresme, el Garraf i Osona, totes elles amb lleugeres oscil·lacions en els seus valors. Tanmateix, gairebé totes registren pèrdues d'índex, especialment el Tarragonès (-2,2) i el Gironès i el Garraf (-1,5).

A la franja de competitivitat mitjana-alta (11-20), el Pla de l'Estany (11a) destaca com la millor situada, tot i una lleu pèrdua (-0,6). També hi figuren el Baix Camp, el Bages i el Baix Penedès. Aquest últim manté una de les millors trajectòries a llarg termini (+8,5 punts des de 2009), mentre que el Bages (+6,5) també es consolida. En canvi, el Baix Camp perd -2,5 punts aquest any, i el Solsonès, tot i una millora acumulada de +8,8 punts, reula -0,9.

També dins d'aquesta franja hi trobem l'Alt Penedès, Alt Camp, Alt Empordà, Selva i la Conca de Barberà, amb comportaments molt diversos. El Selva retrocedeix -2,2 punts, mentre que l'Alt Camp pràcticament es manté (-0,1).

Pel que fa a les comarques de competitivitat mitjana-baixa (21-30), s'hi concentren moltes de les caigudes més rellevants. L'Urgell (-2,3), l'Anoia (-1,6), la Garrotxa (-2,9), el Baix Empordà (-1,1), el Baix Ebre (-1,9) i el Pla d'Urgell (-2,2) pateixen descensos significatius. En canvi, cal destacar la trajectòria acumulada positiva del Baix Empordà (+9,3), de la Cerdanya (+8,5) i del Montsià (+8,3), tot i les caigudes d'enguany.

A la franja de menor competitivitat (31-43) hi trobem algunes millores puntuals. Destaquen la Garrigues (+1,6), la Noguera (+0,9), el Pallars Sobirà (+0,5), la Ribera d'Ebre (+0,2), la Terra Alta (+0,3) i el Berguedà (+0,5). Tot i això, moltes d'aquestes comarques continuen ocupant les darreres posicions del rànquing, com és el cas de la Terra Alta (42a) o l'Alta Ribagorça (43a), que registra la pitjor caiguda de l'any (-3,0 punts).

També són especialment preocupants les davallades del Priorat (-2,6), el Moianès (-1,8), la Segarra (-1,8), el Ripollès (-1,4) i el Garrotxa, que amb -2,9 punts, cau malgrat una posició no tan baixa al rànquing.

En conjunt, l'índex FEGP 2025 reflecteix una consolidació de les desigualtats territorials: les comarques amb estructures econòmiques més sòlides mantenen les posicions altes malgrat petites oscil·lacions, mentre que les més febles pateixen retrocessos més acusats. La combinació de tendències negatives en l'índex i l'escassa mobilitat ascendent reforça la necessitat de polítiques de desenvolupament territorial equilibrades, focalitzades en el reforç de les capacitats endògenes i l'accés a oportunitats econòmiques en les zones més vulnerables.

La competitivitat dels territoris depèn de la seva capacitat per utilitzar eficientment els factors de producció i aprofitar les avantatges distributives i la demanda

Aquesta eficiència ha de ser aconseguida a través d'un model de desenvolupament sostenible, que garanteixi la sostenibilitat tant social com mediambiental. Només així s'és capaç de crear un futur pròsper i durador per a les comarques

La capacitat de cada comarca per aconseguir un model de desenvolupament adequat a les seves característiques és clau per a la generació de riquesa i benestar i no sempre passa per models de creixement exogen

RELACIÓ ENTRE LA COMPETITIVITAT DELS TERRITORIS, ELS NIVELLS DE RIQUESA GENERATS I LES BASES DEL MODEL DE DESENVOLUPAMENT

Una de les qüestions més interessants a analitzar és la capacitat dels territoris per fer un ús eficient dels factors de producció per obtenir i mantenir una posició competitiva respecte als altres territoris. Aquesta anàlisi implica identificar quins territoris aprofiten millor el seu potencial, aconseguint nivells més alts de productivitat i riquesa. Per aconseguir-ho, s'ha de considerar no només la utilització dels factors de producció, sinó també les avantatges distributives i els factors relacionats amb la demanda.

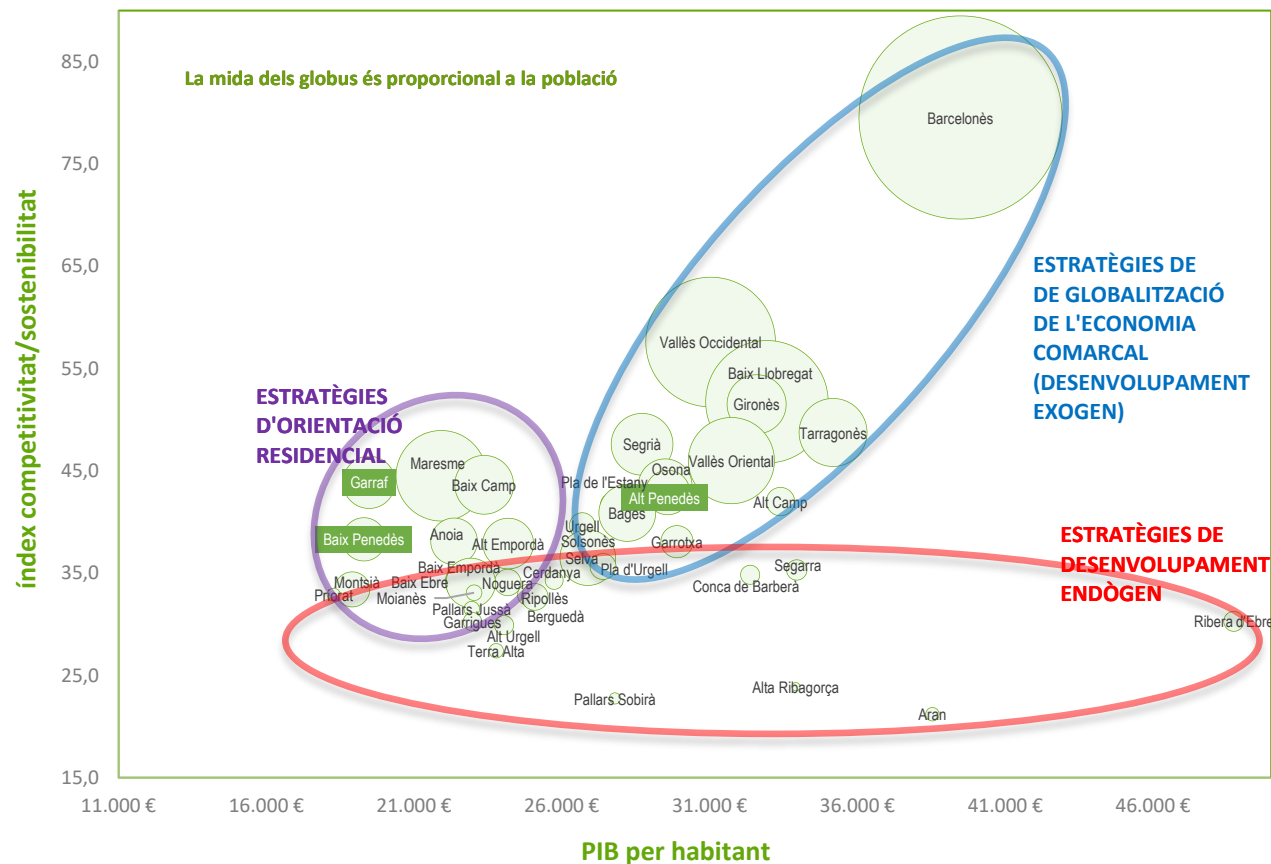
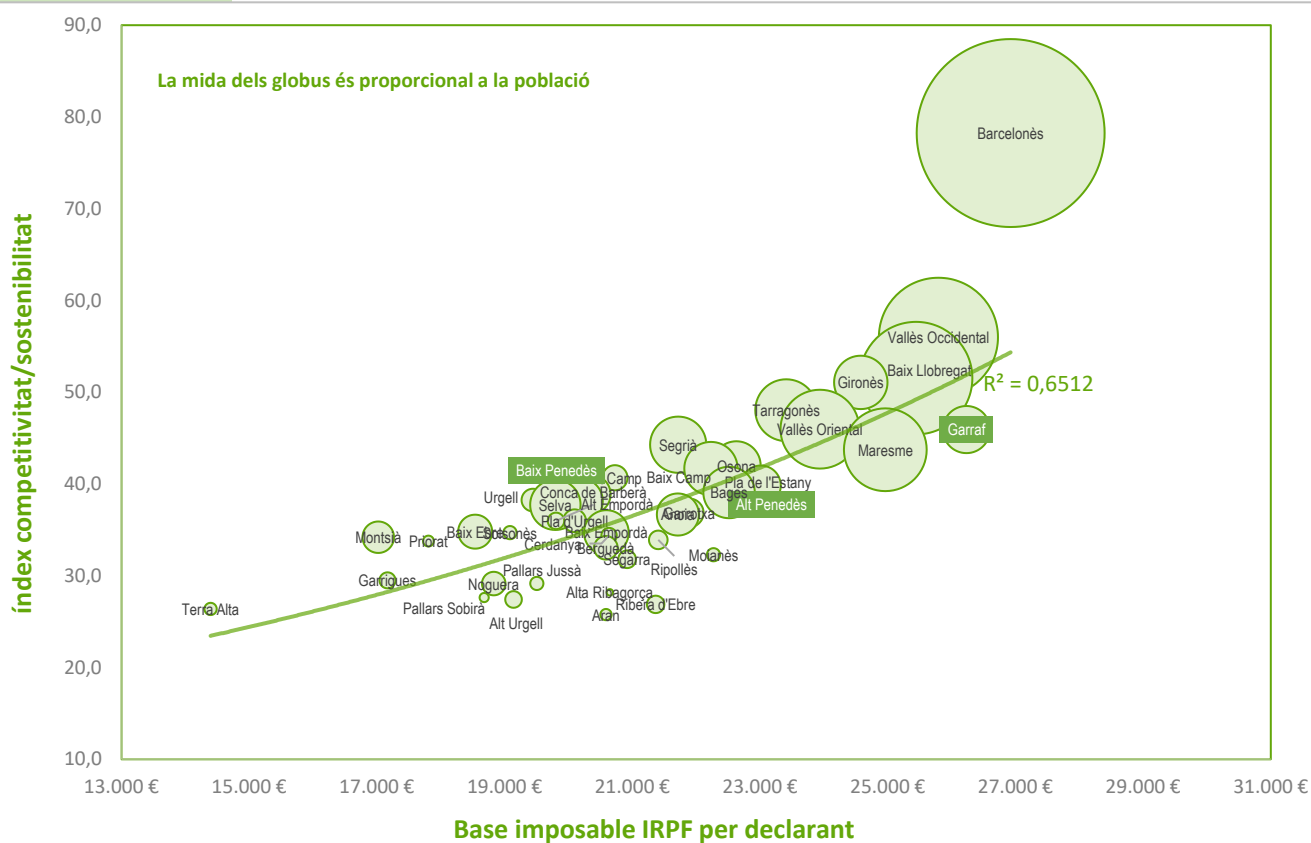
Un enfocament efectiu per a aquesta anàlisi consisteix a comparar els resultats obtinguts per l'índex FEGP de competitivitat amb el PIB generat i els nivells de renda. En estudiar la relació entre l'índex FEGP i la renda, s'observa que les comarques amb condicions més favorables tendeixen a obtenir nivells més alts de renda. Això suggereix que la capacitat d'una comarca per gestionar eficientment els seus factors de producció i implementar un model de desenvolupament sostenible es tradueix en una millora del benestar de la seva població.

L'anàlisi de la relació entre l'índex FEGP i els nivells de producció revela diferents estratègies de desenvolupament entre les comarques catalanes. Les comarques més competitives, com el Barcelonès, el Vallès Occidental, el Baix Llobregat, el Vallès Oriental i l'Alt Penedès, són capaces de maximitzar l'ús eficient dels factors de producció i aprofitar les avantatges distributives i els factors relacionats amb la demanda. Aquestes comarques produeixen béns i serveis intensius en coneixement i tecnologia, orientats als mercats globals, i reben majors inversions. Bàsicament, basen el seu model de desenvolupament en el creixement exogen, aprofitant les inversions externes per impulsar el seu creixement econòmic.

No obstant això, hi ha altres comarques amb un perfil més residencial que, malgrat presentar importants externalitats, obtenen nivells de producció més baixos del que seria d'esperar. Aquestes comarques, com el Maresme, el Garraf o el Baix Penedès, es veuen afectades per factors com la població ocupada comptabilitzada en altres comarques properes. Això indica la necessitat de desenvolupar models de desenvolupament més adaptats a les seves característiques, com potenciar sectors econòmics locals i fomentar la formació i capacitació de la població.

Finalment, hi ha comarques més petites i eminentment rurals que presenten poques externalitats o avantatges competitives en relació al model de desenvolupament orientat a la producció de béns i serveis intensius en coneixement i tecnologia per a mercats globals. Malgrat això, aquestes comarques han aconseguit induir un desenvolupament endogen que els ha permès obtenir uns nivells de producció elevats. Aquest és el cas d'algunes comarques pirenaïques, com l'Aran, l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà, així com altres comarques que han assolit nivells d'industrialització importants, com la Ribera d'Ebre, la Segarra o la Conca de Barberà.

En conclusió, la competitivitat i la riquesa en les comarques catalanes no depenen només de l'eficiència en l'ús dels factors de producció i la sostenibilitat, sinó també de la capacitat de cada comarca per desenvolupar un model de desenvolupament adequat a les seves característiques específiques. Això pot implicar l'adopció de models de desenvolupament endogen o exogen, depenent de les fortaleeses i necessitats de cada territori. La clau és adaptar-se i evolucionar per maximitzar el potencial de cada comarca, garantint alhora un creixement sostenible i equilibrat.

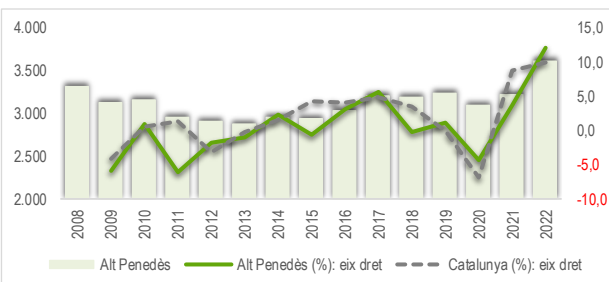
Alt Penedès

Perfil econòmic

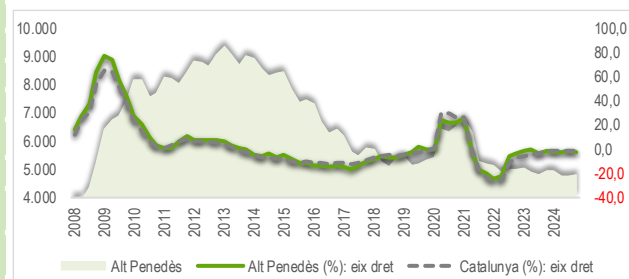
Indicadors clau

	Valor	Rànq/43
Població 2023 (hab.)	114.215	18
PIB pm 2022 (milions €)	3.607,3	14
PIB pm 2022-2009 (%)	15,4	30
PIB pm 2022-2020 (%)	16,4	33
RFDB 2021 (milions €)	2.019,2	17
RFDB per habitant 2021 (€)	18.080,0	12

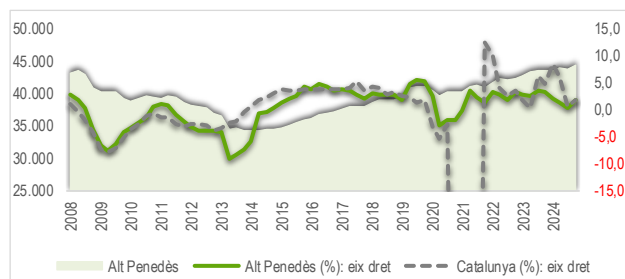
Evolució del PIB (milions d'euros i taxes interanuals)

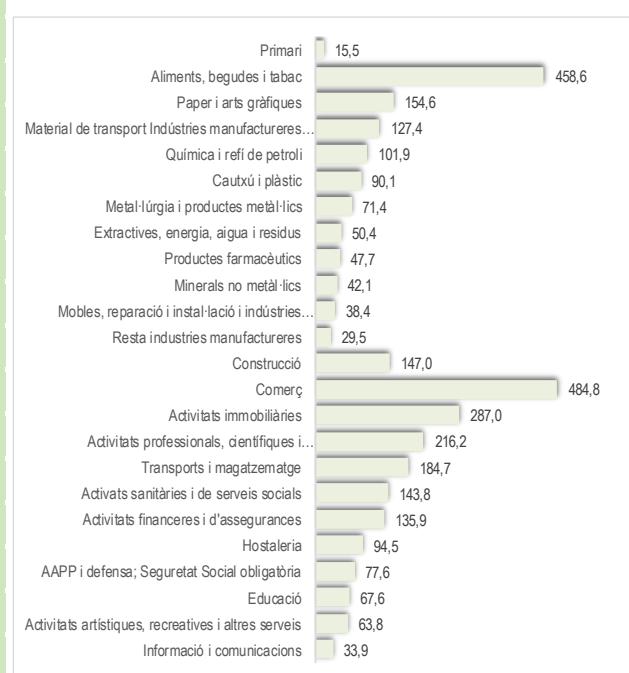
Evolució de l'atur registrat (núm. i taxes interanuals)

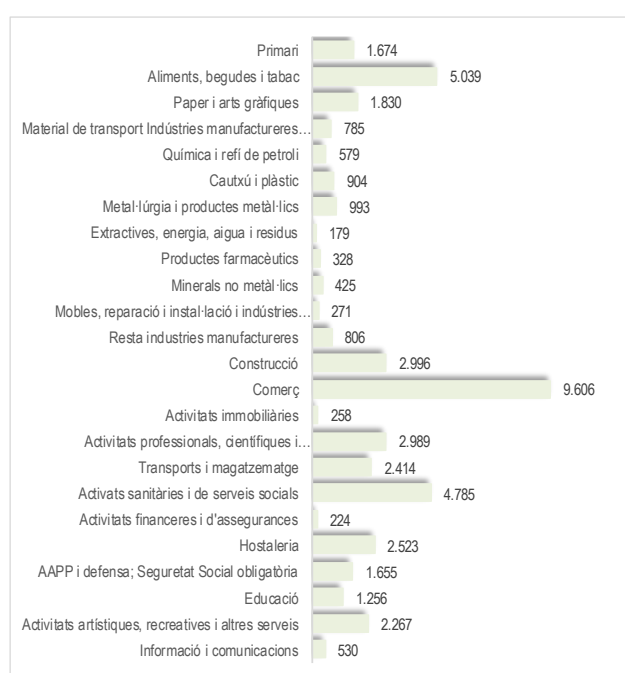
Evolució dels llocs de treball (núm. i taxes interanuals)

VAB pb per subsectors 2022 (milions €)

Llocs de treball localitzats per subsectors, 2024

Activitats amb elevada especialització i concentració de teixit empresarial i ocupació, 2024

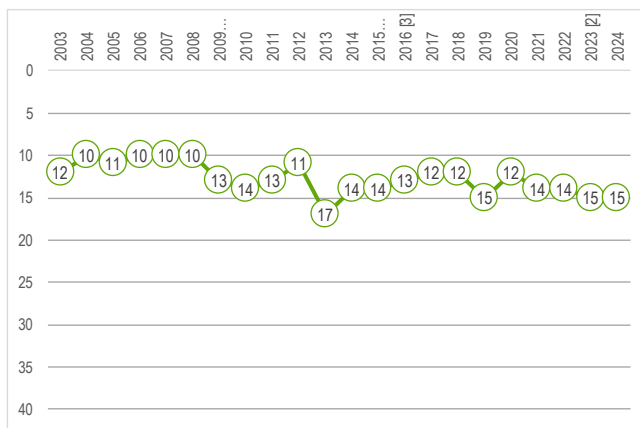
Activitat econòmica (CCAE2009)	Establiments ocupadors	Llocs de treball					
	Núm.	Núm.	Llocs%	Acum%	Í.Esp.	CAT%	RànqCAT
11-Fabricació de begudes	151	3.426	7,8	7,8	30,7	36,6	1
10-Indústries de productes alimentaris	57	1.613	3,7	11,5	1,6	1,9	16
17-Indústries del paper	27	1.204	2,7	14,2	8,0	9,5	3
45-Venda i reparació de vehicles de motor i motociclete...	118	1.056	2,4	16,6	1,6	1,9	14
22-Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiq...	26	904	2,1	18,7	3,1	3,6	7
25-Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinàr...	64	796	1,8	20,5	1,3	1,5	14
33-Reparació i instal·lació de maquinària i equips	31	378	0,9	21,3	1,4	1,7	14
Total	3.251	43.966	100,0	100,0	-	1,2	15

Nota: L'índex d'especialització representa el nombre de vegades que tenen els llocs de treball en aquella activitat respecte al conjunt de Catalunya. És a dir, si és 2,0 és que el pes és el doble que al conjunt de Catalunya i, si és 1,0, és que té el mateix pes en el conjunt de l'economia comarcal que la que té a Catalunya.

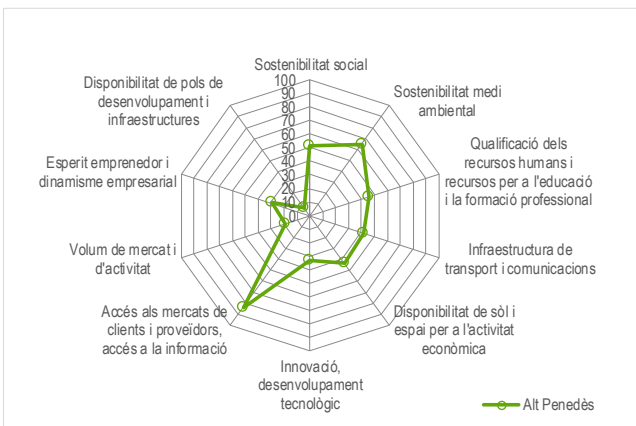
Alt Penedès

Perfil competitiu

Evolució en el rànquing global

Puntuació en cadascun dels factors

Puntuació en cadascun dels factors

	Rang/43	Índex (0-100)
 Sostenibilitat social	22	51,1
 Sostenibilitat mediambiental	27	65,2
 Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	23	45,4
 Infraestructura de transport i comunicacions	8	41,5
 Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	9	43,7
 Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	24	32,7
 Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	12	83,5
 Innovació, desenvolupament tecnològic	14	19,4
 Volum de mercat i d'activitat	24	29,9
 Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	29	6,8

La comarca manté posicions i consolida avenços en sostenibilitat i dinamisme empresarial

TENDÈNCIES I PRINCIPALS CANVIS REGISTRATS

L'Alt Penedès manté el 2024 la 15a posició en el rànquing de competitivitat comarcal, sense variació respecte a l'any anterior. Aquesta estabilitat s'inscriu dins d'un període de recuperació i consolidació després de la pèrdua de dinamisme viscuda a partir de 2013. Cal recordar que el punt àlgid de competitivitat de la comarca es va assolir el 2012, quan es trobava a l'11a posició, abans que l'impacte de la reestructuració del sistema bancari i financer afectés negativament l'entorn empresarial i les capacitats del territori.

L'índex de competitivitat baixa lleugerament el 2024, situant-se en 39,1 punts (-0,7 punts interanuals), i trenca així la tendència positiva dels tres anys anteriors. Malgrat aquesta correcció a la baixa, el valor actual continua clarament per sobre del nivell de 2009 (+3,3 punts), i mostra una base sòlida en la capacitat de mantenir posicions dins del tram mitjà-alt del sistema comarcal català.

Durant el 2024, l'Alt Penedès ha registrat millores rellevants en diversos àmbits. La sostenibilitat social ha pujat fins a la 18a posició, recuperant cinc llocs, i la sostenibilitat mediambiental també ha millorat, situant-se en la 27a. La disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica avança fins a la 8a posició, consolidant-se com un actiu per al creixement. També es detecta una millora en innovació i desenvolupament tecnològic, que assoleix la 13a posició, i en l'esperit emprenedor i dinamisme empresarial, que puja fins a la 25a. Per contra, altres dimensions clau com la qualificació dels recursos humans i la formació professional (21a posició), el volum de mercat i activitat (22a), l'accés als mercats i la informació (12a), i les infraestructures de transport i comunicacions (11a) es mantenen sense variacions. Aquest escenari de millores puntuals i estabilitat general reforça el posicionament competitiu de la comarca, especialment per la consolidació d'un teixit productiu resiliència i en procés de renovació. Tanmateix, el creixement limitat de la

L'estabilitat del model formatiu i infraestructural ja no garanteix avantatge: cal un salt qualitatiu per mantenir la competitivitat.

La iniciativa empresarial repunta, però sense transformació del teixit ni valor afegit: el repte és traduir dinamisme en desenvolupament.

dimensió de mercat i l'estancament en la qualificació del capital humà poden restringir l'impacte de les millores assolides si no es despleguen estratègies de major abast transformador.

Anàlisi de l'evolució 2024 dels indicadors de competitivitat

Factors de producció

L'evolució dels indicadors vinculats als factors de producció posa de manifest un model que es manté sòlid però amb símptomes d'estancament. La comarca conserva bones posicions en l'estructura educativa postobligatòria i en la qualificació superior, però mostra indicadors de debilitat emergent en l'etapa obligatòria —com la caiguda notable de la taxa d'escolarització als 17 anys—, que poden tensionar la sostenibilitat futura d'aquesta fortalesa. En paral·lel, s'observa una consolidació de perfils tècnics i professionals al mercat de treball, fet que suggereix una alineació parcial entre formació i demanda, tot i que amb marge de millora en l'especialització i la retenció de talent.

Pel que fa a infraestructures, la comarca ha incrementat la cobertura digital i la inversió pública en relació amb anys anteriors, però en termes relatius retrocedeix. Això indica que altres territoris estan avançant més ràpidament i reforçant el seu atractiu logístic i digital, la qual cosa pot reduir la capacitat competitiva de l'Alt Penedès si no es dona un salt qualitatiu en aquests àmbits.

Disponibilitat de sòl i pols de desenvolupament

L'estructura física per al desenvolupament econòmic presenta una alta estabilitat: el sòl disponible, la urbanització i l'activitat constructiva mostren valors consolidats però sense avenços significatius. L'absència de canvi en un context de forta transformació territorial a Catalunya pot esdevenir un desavantatge si no s'activa nou sòl qualificat o si no es millora l'accessibilitat i equipament de les àrees disponibles.

Pel que fa als pols de serveis, la comarca presenta petites millores en l'atracció de serveis empresarials avançats, però es manté allunyada de les posicions capdavanteres. No hi ha encara un efecte arrossegador que converteixi aquest actiu en un veritable motor de desenvolupament.

Avantatges distributius

La posició relativa en l'accés als mercats i les xarxes logístiques es manté estable, però destaca positivament l'avenç en la cobertura de xarxes mòbils LTE (4G), que podria ser el primer símptoma d'un salt qualitatiu en connectivitat. Tot i així, la comarca continua tenint una estructura territorial dispersa i amb baixa densitat de població en nuclis grans, fet que pot condicionar l'escala mínima necessària per atraure determinats serveis o inversions.

Condicions de la demanda i dinamisme empresarial

L'entorn empresarial mostra una certa reactivació. Milloren clarament les dades de creació de societats i la variació en l'ocupació i el nombre d'empreses, indicadors que apunten a un dinamisme latent. Tanmateix, aquesta energia emprendora encara es concentra en l'àmbit microempresarial i no es veu acompanyada d'un increment proporcional en el volum de mercat ni en l'activitat constructiva, que reula fortament en termes relatius.

En matèria d'innovació, l'augment relatiu en el nombre de patents pot ser un senyal encoratjador, però no es tradueix encara en un canvi de posició en les activitats de major valor afegit com la recerca, la tecnologia o els serveis intensius en coneixement, on la comarca manté posicions estàtiques. Això evidencia una dificultat per convertir el coneixement en resultats econòmics concrets, un dèficit que caldrà abordar si es vol fer el salt cap a una economia més transformadora.

Efectes sobre la competitivitat comarcal de l'evolució 2024

L'Alt Penedès consolida una posició mitjana-alta basada en una estructura sòlida i una bona capacitat de resposta en contextos adversos. Tot i això, el 2024 confirma que les millores puntuals no són suficients per canviar el rumb competitiu de fons. El risc no és la regressió, sinó l'estancament en un context en què altres comarques acceleren.

Millora en salut laboral i estabilitat en l'ocupació reforcen les bases socials del model, però sense millores competitives rellevants.

L'eficiència ambiental avança, però cal activar la transició cap a un model circular per transformar el progrés tècnic en avantatge competitiu.

Els bons actius físics i infraestructurals han estat clau per a la posició competitiva de la comarca, però no són suficients en un context de transformació accelerada. Cal reforçar la qualificació, la innovació i l'escalabilitat empresarial per sostenir el progrés.

La clau per als propers anys passa per activar les palanques que permetin aprofitar millor els actius de capital humà i traduir la iniciativa empresarial en creixement efectiu. Això exigeix millorar la qualificació de base, reforçar la infraestructura estratègica i donar més pes a l'economia del coneixement.

Anàlisi de l'evolució 2024 dels indicadors de sostenibilitat

Sostenibilitat social

La comarca manté en 2024 un perfil laboral relativament estable, amb una relació de llocs de treball per població de 15 a 64 anys que es manté per sobre del 60% i una taxa d'atur registrat que baixa lleugerament fins al 8,7%. Aquestes millores absolutes no s'han traduït, però, en una millor posició relativa, ja que altres comarques han reduït l'atur en major mesura, fet que fa retrocedir dues posicions en el rànquing.

Pel que fa a la qualitat de l'ocupació, el percentatge de persones amb contracte fix es manté molt elevat (87,1%), però també aquí es perd una posició relativa. Aquest fenomen pot indicar una certa rigidesa en l'evolució del model laboral de la comarca, que conserva bons nivells però sense millores destacables.

El canvi més positiu es dona en l'àmbit de la salut laboral: l'índex d'accidents laborals amb baixa experimenta una reducció significativa en valors absoluts (de 3.547 a 3.069 per 100.000 treballadors) i millora 8 posicions en el rànquing. Aquesta evolució reforça la idea d'un entorn laboral més segur, un element que pot incidir positivament tant en la qualitat de vida com en l'atractiu empresarial del territori.

Sostenibilitat mediambiental

En aquest àmbit, l'Alt Penedès mostra una estabilitat gairebé absoluta en termes relatius. Els valors absoluts milloren en gairebé tots els indicadors (reducció del consum d'aigua domèstica i industrial, augment en la recollida selectiva, disminució lleu de residus municipals per càpita), però la posició en el rànquing es manté gairebé inalterada, fet que reflecteix una dinàmica de millora generalitzada a tot el territori català.

Destaca, això sí, una lleu millora relativa en la generació d'ocupació verda: els llocs de treball vinculats a activitats mediambientals augmenten i milloren dues posicions, situant-se ara en la 28a. Aquest avenç, encara modest, podria ser indicatiu de noves oportunitats econòmiques vinculades a la transició ecològica si es consoliden polítiques i iniciatives de promoció sectorial.

Tot i que el percentatge de residus industrials valoritzats i el volum de residus per Km² es mantenen sense canvis relatius, els seus valors absoluts són elevats, fet que apunta a un model encara força dependent de l'activitat industrial amb forta generació de residus. Aquesta realitat obre una oportunitat clara: passar del control i gestió dels impactes ambientals a una aposta decidida per l'economia circular com a vector de competitivitat.

Efectes sobre la sostenibilitat comarcal de l'evolució 2024

Els indicadors de sostenibilitat del 2024 reflecteixen una comarca que ha fet passos endavant en salut laboral i eficiència ambiental, però que encara no aconsegueix destacar-se en el context català. Les millores són reals, però insuficients per modificar el posicionament competitiu. La consolidació d'un entorn laboral més segur i d'una gestió de recursos més eficient obren la porta a un model més sostenible, però caldrà reforçar la dimensió transformadora d'aquestes tendències si es vol convertir-les en un avantatge competitiu estructural.

DETERMINANTS DE LA COMPETITIVITAT I SOSTENIBILITAT COMARCAL

Una estructura competitiva estable, però amb senyals d'esgotament

L'Alt Penedès presenta un model de desenvolupament amb actius consolidats en la dimensió física i territorial, especialment pel que fa a la disponibilitat de sòl per a activitat econòmica i a les infraestructures de transport i comunicacions, que han mantingut posicions competitives elevades de manera sostinguda des del 2009. Aquestes dues dimensions han estat els veritables pilars del posicionament comarcal, permetent absorbir activitat empresarial, facilitar la mobilitat i mantenir una bona connexió amb els principals mercats i corredors logístics del país.

La sostenibilitat pot ser una palanca de canvi si s'enforteix la transició cap a l'economia verda i circular.

De la solidesa a la transformació: cal activar noves palanques per avançar cap a un model de creixement més intel·ligent, inclusiu i sostenible

També l'accés als mercats de clients i proveïdors, que recull la capacitat de connexió amb el sistema econòmic metropolità i nacional, s'ha mantingut estable i ben posicionat. Aquest conjunt de factors ha configurat una comarca funcionalment integrada i atractiva per a determinats perfils d'activitat, especialment industrials i logístics.

Ara bé, aquests fonaments físics i infraestructurals, encara que sòlids, ja no són suficients per mantenir l'avantatge relatiu. L'evolució dels darrers anys mostra una desacceleració del progrés, amb poques millores i certs símptomes de pèrdua de tracció. El risc no és tant la regressió com l'estancament, en un moment en què moltes comarques han iniciat processos de transformació accelerada en matèria tecnològica, verda i formativa.

Bretxes estructurals en les capacitats dinàmiques

En paral·lel a les fortaleeses infraestructurals, l'Alt Penedès presenta bretxes persistents en els actius intangibles de competitivitat. La qualificació dels recursos humans mostra una millora recent però insuficient per revertir la tendència de dècades anteriors. La comarca va perdre posicions a partir de 2013 i no ha recuperat encara el lloc relatiu que ocupava. Aquesta limitació condiciona l'accés a activitats de més valor afegit i dificulta l'atracció i retenció de talent qualificat.

També l'ecosistema d'innovació i desenvolupament tecnològic, que havia situat la comarca entre les millor posicionades l'any 2009, es va deteriorar en la segona meitat de la dècada passada. La millora registrada el 2024 (pujant tres posicions) pot ser interpretada com un senyal de reactivació, però no s'ha traduït encara en una massa crítica suficient de llocs de treball en sectors intensius en coneixement o recerca aplicada.

L'esperit emprenedor i el dinamisme empresarial han registrat una millora sostinguda des del 2021, i el 2024 s'assoleix la millor posició dels darrers deu anys. Tanmateix, cal llegir aquesta millora com un punt de partida més que no pas un actiu consolidat, ja que els nivells de creació de societats i d'activitat emprenedora continuen per sota de la mitjana. A més, el volum de mercat i activitat, estancat a la 22a posició, reflecteix que el dinamisme encara no es tradueix en una expansió del teixit productiu ni en creixement en escala.

En conjunt, la comarca pateix una asimetria clara entre infraestructura física i capacitat dinàmica, entre estabilitat i transformació. Sense una aposta estratègica per la formació, la innovació i l'escalabilitat del teixit empresarial, l'Alt Penedès corre el risc de consolidar un model funcional però limitat, amb poc recorregut per créixer qualitativament.

Sostenibilitat: punt d'inflexió moderat però insuficient

El 2024 marca una lleu inflexió positiva en els indicadors de sostenibilitat. En l'àmbit social, després de tres anys de caiguda, es recupera part del terreny perdut. La comarca millora en estabilitat laboral i en condicions de seguretat en el treball, situant-se novament en posicions mitjanes. Això pot llegir-se com un reflex d'una estructura ocupacional consolidada, però també com una recuperació tècnica sense transformació estructural: el model laboral continua marcadament assalariat, amb poca mobilitat i amb dificultats per incorporar nous perfils i sectors.

En l'àmbit ambiental, es manté una tendència de millora en eficiència (reducció de consum d'aigua, increment de la recollida selectiva, estabilització de la generació de residus), però sense guanys clars en posicionament relatiu. L'únic avenç destacable és l'augment dels llocs de treball en activitats ambientals, fet que pot indicar un incipient dinamisme del sector verd, encara modest però amb potencial si es connecta amb iniciatives de transició ecològica i economia circular.

Tot i això, els nivells de valorització de residus industrials, la baixa densitat d'ocupacions verdes i l'escàs lideratge ambiental continuen llastant el posicionament de la comarca. La intensitat ambiental del model productiu, heretada d'una estructura industrial clàssica, necessita una reconfiguració sistèmica si es vol garantir un desenvolupament realment sostenible.

ESTRATÈGIES SUGGERIDES

L'anàlisi de l'evolució competitiva i sostenible de l'Alt Penedès el 2024 mostra una comarca que ha sabut consolidar actius claus per a l'estabilitat econòmica, però que necessita activar noves palanques si vol avançar cap a un model de desenvolupament més transformador. L'existència de sòl industrial, la bona connexió territorial i la

La sostenibilitat i el coneixement han de passar de ser tendències incipients a eixos estructurants del model comarcal

Una governança col·laborativa és clau per liderar la transformació estructural del territori

resistència del teixit empresarial han estat els fonaments que han permès mantenir una posició competitiva raonable durant anys. No obstant això, aquestes fortaleeses ja no són suficients per garantir un creixement inclusiu, verd i basat en el coneixement en un entorn que exigeix més velocitat, adaptabilitat i capacitat de cooperació.

Els senyals de millora en àmbits com la salut laboral, l'increment de llocs de treball verds o l'incipient repunt de l'esperit emprenedor indiquen que la comarca té potencial per iniciar un nou cicle de progrés. Però aquest potencial només es concretarà si s'aborda de manera decidida el conjunt de febleses que frenen el salt qualitatiu del model. La manca de dinamisme en la formació, la limitada capacitat d'atracció i retenció de talent, el pes baix dels serveis intensius en coneixement i el paper encara residual de la innovació són aspectes que cal reconduir si es volen evitar escenaris de cronificació de posicions mitjanes o de pèrdua relativa de pes.

En aquest sentit, cal impulsar una estratègia comarcal que, lluny de partir de zero, reconegui els actius consolidats i orienti les energies del territori cap a una agenda de transformació estructural. No es tracta tant de créixer més com de créixer millor: més orientats al valor afegit, a l'equitat social i a la sostenibilitat ambiental. I això implica, inevitablement, una nova manera de vincular infraestructures, formació, empreses i entorn.

Les següents línies estratègiques s'orienten a capitalitzar els actius existents i desbloquejar palanques de progrés estructural.

1. Enfortir el capital humà i reduir les bretxes formatives

Un dels primers eixos d'actuació ha de ser l'enfortiment del capital humà. Cal millorar no només els nivells de qualificació sinó també la relació entre els itineraris formatius i les oportunitats professionals que ofereix el territori. Això vol dir posar en marxa accions coordinades entre centres educatius, empreses i administració local per ajustar l'oferta formativa a les transformacions en curs (digitalització, economia verda, nous serveis a les persones) i crear itineraris que permetin retenir joves formats o atreure perfils externs que puguin arrelar al territori.

2. Activar un entorn favorable a la innovació i l'economia del coneixement

Malgrat alguns avenços en patents, la comarca no guanya posicions en activitats d'alt valor afegit. És necessari articular un ecosistema que connecti empreses, centres de coneixement i administracions locals per promoure la transferència tecnològica i l'R+D aplicada. La creació d'espais d'innovació oberta, laboratoris d'experimentació o hubs sectorials pot ajudar a incrementar la capacitat del territori per retenir talent i generar avantatges competitius basats en el coneixement.

3. Reforçar l'ecosistema emprenedor i acompanyar el creixement empresarial

En paral·lel, cal fomentar un teixit empresarial més diversificat i capaç d'innovar. Tot i la millora recent de l'activitat emprenedora, la majoria de noves iniciatives continuen essent de petita escala i poc orientades a sectors amb alt potencial de creixement. Serà necessari, per tant, disposar d'un entorn de suport més sòlid: serveis d'incubació, finançament d'alt impacte, espais compartits de producció o laboratoris d'innovació oberta que connectin l'emprenedoria local amb ecosistemes d'R+D i mercats més amplis. L'Alt Penedès no pot competir només pel cost o la ubicació: ha de fer-ho per capacitat de generar idees, projectes i aliances.

4. Aprofitar el sòl disponible per a nous models productius sostenibles

La disponibilitat de sòl continua sent una fortaleesa estructural. No obstant això, cal revisar l'estratègia de gestió del sòl industrial per afavorir l'atracció d'activitats emergents, especialment les vinculades a l'economia verda i circular. L'actualització de les condicions d'accessibilitat, connectivitat digital i serveis en les àrees industrials existents és essencial per augmentar-ne l'atractiu i la funcionalitat.

5. Fer de la sostenibilitat un eix competitiu

Un altre front clau és la sostenibilitat. Malgrat les millores puntuals, el model actual continua essent altament dependent de l'activitat industrial intensiva en recursos, amb dèficits en valorització de residus i en eficiència hídrica. És aquí on la comarca pot desplegar una nova narrativa de desenvolupament basada en l'economia circular: la reutilització de subproductes, la simbiosi industrial, la promoció d'ocupació verda i la

incorporació de criteris ambientals en les polítiques de promoció empresarial no només contribuïrien a reduir l'impacte ambiental, sinó que podrien situar l'Alt Penedès en una millor posició competitiva en un context europeu que cada vegada més prioritza criteris de sostenibilitat per accedir a fons i mercats.

6. Impulsar una governança col·laborativa per a la transformació

Finalment, caldrà repensar la manera com es governa el desenvolupament comarcal. Les transformacions que es plantegen només seran possibles si hi ha una governança col·laborativa que articuli els esforços dels agents públics i privats, amb una visió compartida i una capacitat de resposta adaptativa. Això implica no només espais de coordinació, sinó també eines de seguiment i intel·ligència econòmica que permetin anticipar canvis, avaluar l'impacte de les accions i reorientar estratègies quan calgui.

Notes: Les posicions relatives corresponen a la metodologia vigent en cada edició. És a dir, els canvis metodològics no representen una revisió dels períodes anteriors. Novetats en l'edició 2022. En aquesta edició arran de la publicació dels cens de població 2021, s'han actualitzat els indicadors referents a la qualificació de la població, d'aquí que puguin observar-se canvis importants. També s'ha substituït la tecnologia de telecomunicacions 4G per la 5G, que és la que s'està desplegant actualment. Finalment, cal assenyalar que en relació a l'oferta de transport públic s'han utilitzat les dades de la Direcció General de Transít (DGT), que ofereixen una major precisió per a mesurar el nombre d'autobusos existent en el parc de vehicles.

Alt Penedès

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels factors, dimensions i indicadors

Factors i dimensions		Subdimensions		2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Sostenibilitat social		17	13	15	17	16	15	14	22	23	18	5
		Sostenibilitat mediambiental		24	26	21	16	17	19	23	27	30	27	3
Factors de competitivitat	Factors de producció	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional		28	27	23	24	24	26	27	23	21	21	0
		Infraestructura de transport i comunicacions		13	13	9	12	10	10	9	8	11	11	0
		Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica		16	17	19	18	8	8	9	9	10	8	2
		Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures		5	4	8	18	18	20	22	24	22	22	0
		Avantatges distributius		13	11	19	20	13	12	12	12	12	12	0
	Condicions de la demanda	Innovació, desenvolupament tecnològic		9	6	11	13	10	8	11	14	16	13	3
		Volum de mercat i d'activitat		13	18	16	19	13	26	16	24	22	22	0
		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial		27	17	40	31	34	31	33	29	28	25	3

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels indicadors

Factors i dimensions		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	2024-2009
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	13	12	15	18	19	19	19	19	19	19	→	→
		Taxa d'atur registral.	25	28	28	31	28	29	22	24	24	26	↓	↓
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	1	1	1	5	5	9	8	16	15	16	↓	↓
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	26	18	16	16	15	16	16	31	30	22	↑	↑
		Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	34	36	33	33	30	32	31	32	30	28	↑	↑
	Sostenibilitat mediambiental	Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	22	15	10	10	9	8	8	15	16	17	↓	↓
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	33	28	28	26	25	23	29	26	27	27	→	→
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	27	24	26	25	22	26	31	31	28	27	↑	→
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	12	24	16	17	19	17	23	24	26	26	→	→
		Residus industrials per Km2 (Tn).	35	35	35	36	36	37	35	35	35	35	→	→
Factors de competitivitat	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	10	13	13	11	15	12	18	14	17	17	→	→
		Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	20	10	12	17	18	17	18	23	25	27	↓	↓
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	33	36	32	33	33	32	32	23	21	31	↓	↑
		Percentatge de titulats superiors (%).	28	18	17	21	21	21	21	18	18	18	→	→
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	29	29	29	16	16	16	16	13	13	13	→	→
		Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	13	13	13	22	22	22	22	20	20	18	↑	↓
	Infraestructura de transport i comunicacions	Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	9	11	12	11	11	16	15	13	11	13	↓	↓
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	14	13	13	12	12	12	13	13	13	13	→	→
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	18	14	24	20	15	9	9	10	11	11	→	→
		Cobertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	21	14	9	9	9	16	18	↓	→
		Autobusos per Km2.	11	11	11	11	9	9	9	14	13	13	→	→
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	→	→
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	18	18	18	17	16	16	16	15	16	15	→	→
		Percentatge de sòl urbà vacant (%).	-	-	14	12	11	7	8	7	7	7	→	→
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).	-	-	8	8	8	7	7	7	7	8	↓	→
		Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).	-	-	22	20	24	23	24	25	25	25	→	→
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	27	27	26	23	21	27	22	22	23	22	↑	↑
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	9	10	15	15	15	11	19	21	20	20	→	↓
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	2	2	6	22	21	30	28	28	28	29	↓	↓
		Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	21	11	18	19	18	20	18	18	18	20	↓	↑
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	→	→
	Avantatges distributius	Distància mitjana al mercat final català (Km).	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	→	→
		Densitat de població (habitants/Km2).	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	→	→
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	23	23	24	23	23	24	24	24	26	25	↑	→
		Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	27	22	18	13	33	26	21	↑	→
		Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	18	18	13	13	14	14	17	21	25	25	→	↓
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	7	6	7	7	6	7	10	14	15	15	→	↓
		Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	7	6	15	22	22	15	15	15	16	16	→	↓
		Índex de diversificació productiva.	5	2	6	7	7	9	15	15	16	16	→	→
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	12	21	33	25	13	21	20	24	15	↑	→
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	2	2	2	2	3	3	3	3	3	→	→
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	-	17	17	17	17	17	17	17	17	17	→	→
		Percentatge d'empreses (%).	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	→	→
		Variació de la població (interanual) (%).	7	7	11	14	6	32	22	19	23	13	↑	↓
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	20	26	18	28	29	17	10	23	12	27	↑	↓
		Número d'empreses per 1.000 habitants.	28	28	28	30	28	30	31	31	31	32	→	↓
	Condicions de la demanda	Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	31	30	31	32	34	33	32	32	34	34	→	↓
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	23	28	22	24	28	26	30	17	26	21	↑	→
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	15	4	41	31	26	25	31	32	21	29	↓	↓
		Variació en les empreses (interanual) (%).	26	9	15	10	24	24	12	28	21	29	↓	↓

Alt Penedès

Evolució dels indicadors

Factors de competitivitat		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	Evolució
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	56,2	55,3	49,8	50,8	54,2	55,6	56,4	57,5	59,8	60,7	✓	
		Taxa d'atur registrat.	13,8	16,5	18,4	15,6	10,9	9,8	11,6	9,4	9,4	8,7	✗	
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	87,4	87,4	87,4	82,9	82,9	72,3	74,2	81,6	87,1	87,1	!	
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	6.770,5	4.551,5	3.673,0	3.884,6	4.156,9	3.340,0	4.132,8	5.266,4	3.547,3	3.069,2	✗	
		Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	3,5	4,4	4,4	4,8	6,4	6,1	6,4	7,3	7,3	8,9	✓	
	Sostenibilitat medi ambiental	Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	57,7	52,1	50,3	47,5	47,7	46,8	50,0	41,8	40,9	38,8	✗	
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	495,7	453,4	690,9	638,7	665,5	660,7	705,8	666,1	738,7	683,9	✗	
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,5	1,6	1,6	1,4	1,3	✗	
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	28,9	31,5	40,0	40,7	40,6	44,5	46,6	47,7	44,9	46,9	✓	
		Residus industrials per Km2 (Tn).	316,9	240,4	281,8	293,5	255,0	280,8	255,1	246,8	231,2	231,2	!	
Factors de competitivitat	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	81,7	85,8	84,0	86,1	83,4	83,9	80,6	81,5	78,2	78,2	!	
		Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	99,2	125,3	119,3	107,8	117,5	123,4	119,2	109,5	110,0	110,0	✗	
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	54,3	60,1	68,9	68,9	68,9	78,8	77,5	81,8	83,1	81,1	✗	
		Percentatge de titulats superiors (%).	10,0	19,7	21,7	18,4	18,4	18,4	18,4	35,9	35,9	35,9	!	
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	32,8	32,8	32,8	52,8	52,8	52,8	52,8	63,1	63,1	63,1	!	
		Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	21,1	21,1	21,1	17,4	17,4	17,4	17,4	30,8	30,8	31,5	✓	
	Infraestructura de transport i comunicacions	Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	203,2	185,5	176,5	192,1	209,6	190,8	198,0	207,5	228,4	223,9	✗	
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	66,6	68,9	69,2	69,8	69,9	69,5	69,0	68,8	68,6	68,7	✓	
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	280,3	232,4	95,6	118,5	88,3	85,7	80,5	80,8	87,1	113,8	✓	
		Cobertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	5,0	45,7	84,0	88,8	96,3	92,7	96,1	✓	
		Autobusos per Km2.	6,1	6,3	6,3	6,3	8,7	8,1	8,3	16,4	16,4	18,1	✓	
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	✗	
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	2,5	2,5	2,5	2,5	2,8	2,9	2,8	3,0	2,9	3,0	✓	
		Percentatge de sòl urbà vacant (%).	-	-	44,3	45,2	38,7	35,4	35,0	35,0	34,5	34,0	✗	
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).	-	-	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4	✗	
		Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).	-	-	1.172,3	1.032,2	1.193,8	1.330,2	1.432,8	1.565,0	1.639,8	1.583,1	✗	
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	46,6	46,6	48,1	54,8	63,1	64,9	71,8	74,3	75,1	76,9	✓	
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	21,0	22,2	18,4	19,3	21,9	28,1	17,7	18,4	21,1	23,2	✓	
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	239,9	206,1	68,4	19,9	20,8	16,9	18,1	19,6	20,1	19,6	✗	
	Avantatges distributius	Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	41,0	31,0	32,0	29,4	29,1	30,9	28,9	28,9	28,6	30,4	✓	
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	!	
		Distància mitjana al mercat final català (Km).	71,3	51,5	49,1	54,1	55,9	57,1	56,1	56,2	55,9	55,9	✗	
		Densitat de població (habitants/Km2).	176,0	178,3	179,3	179,1	180,4	182,9	185,9	187,2	189,7	192,7	✓	
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	61,8	61,7	62,1	62,6	62,7	62,5	61,9	61,6	61,5	61,5	✓	
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	47,9	80,1	99,7	100,0	14,0	57,3	87,6	✓	
		Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	3,4	3,7	6,3	8,2	8,3	8,6	7,2	5,5	5,8	5,8	✓	
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	245,0	234,0	204,8	209,6	242,1	212,9	171,9	207,2	207,6	207,2	✗	
		Índex de diversificació productiva.	24,9	25,1	23,8	23,1	23,6	22,6	21,2	21,3	20,6	20,2	✗	
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	248,6	141,2	94,1	94,1	111,0	36,5	36,3	18,0	88,9	✓	
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	6.004,5	5.599,9	5.862,9	6.455,0	6.279,9	6.240,5	6.562,5	6.310,3	5.762,0	✗	
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	-	1.764,0	1.733,8	1.703,0	1.684,9	1.711,2	1.835,6	1.835,6	1.958,3	2.019,2	✓	
	Volum de mercat i d'activitat	Percentatge d'empreses (%).	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	✗	
		Variació de la població (interanual) (%).	2,6	1,0	0,0	-0,1	0,6	0,3	0,5	0,7	1,4	1,6	✓	
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	1,9	0,8	0,2	0,4	0,5	1,5	2,9	1,6	2,1	1,3	✗	
		Número d'empreses per 1.000 habitants.	33,7	32,0	30,5	31,6	32,2	31,8	29,3	29,4	28,8	28,5	✗	
		Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	74,4	72,3	69,8	71,1	71,2	70,4	68,4	68,5	68,3	67,7	✗	
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	18,3	17,5	22,5	23,0	22,2	21,7	21,2	25,4	23,4	31,2	✓	
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	-6,2	-0,3	-7,2	2,5	3,0	1,2	2,0	2,8	2,3	1,4	✗	
		Variació en les empreses (interanual) (%).	-7,0	-1,3	-2,0	3,2	0,4	-0,3	2,3	0,9	-0,8	0,5	✓	

Nota: En negreta els indicadors que no s'han actualitzat respecte al període anterior. És el cas d'alguns indicadors que en el moment de la publicació no està la informació actualitzada i dels que s'actualitzen puntualment. A partir del 2012 les distàncies es calculen en minuts en lloc de kilòmetres.

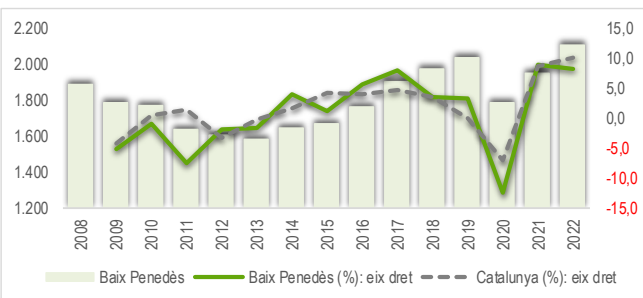
Baix Penedès

Perfil econòmic

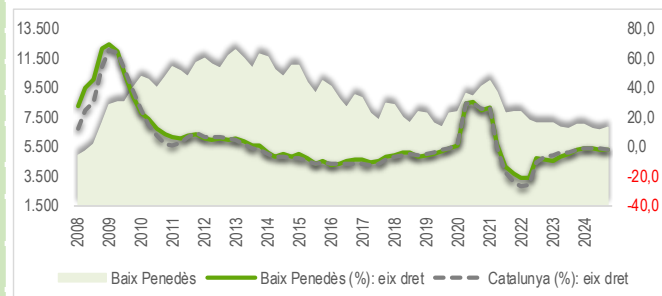
Indicadors clau

	Valor	Rànq/43
Població 2023 (hab.)	118.595	17
PIB pm 2022 (milions €)	2.110,1	18
PIB pm 2022-2009 (%)	17,9	27
PIB pm 2022-2020 (%)	17,9	32
RFDB 2021 (milions €)	1.805,3	18
RFDB per habitant 2021 (€)	15.840,0	33

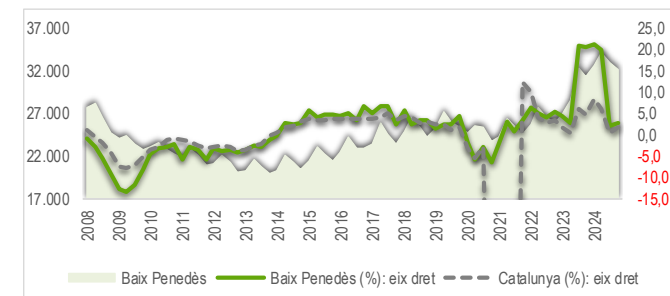
Evolució del PIB (milions d'euros i taxes interanuals)

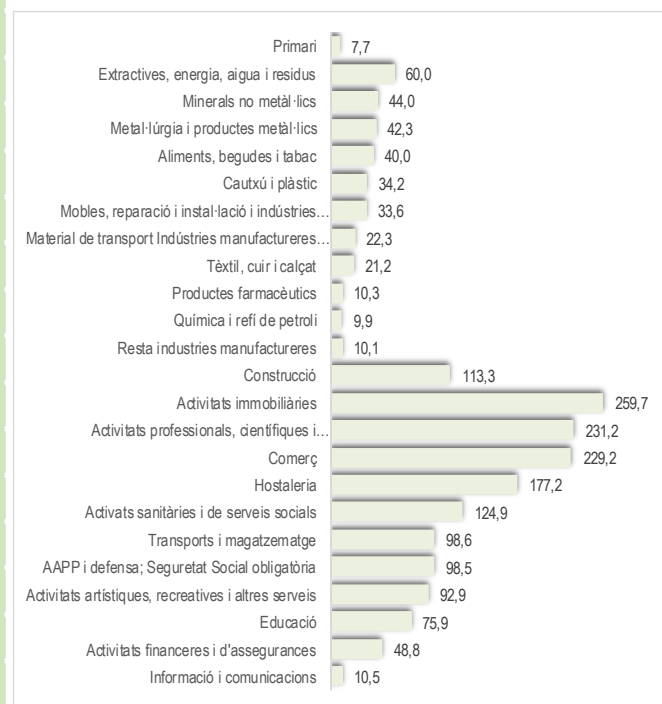
Evolució de l'atur registrat (núm. i taxes interanuals)

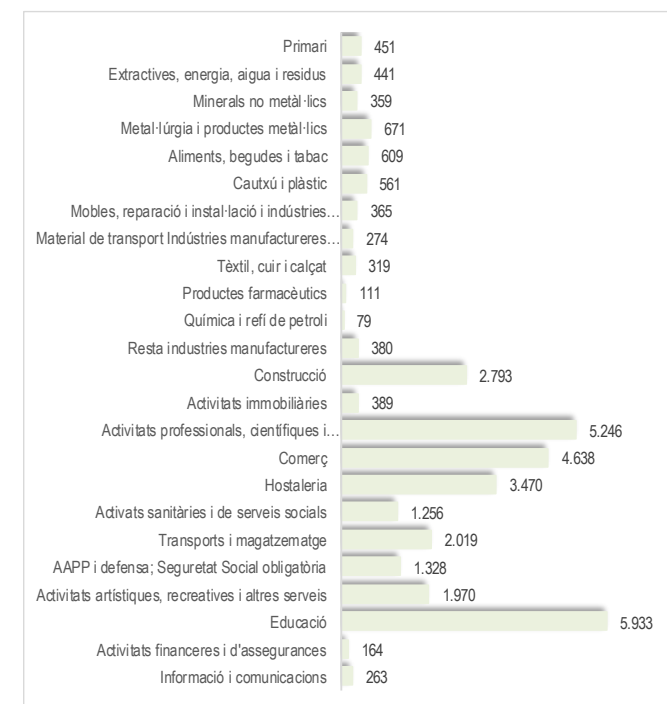
Evolució dels llocs de treball (núm. i taxes interanuals)

VAB pb per subsectors 2022 (milions €)

Llocs de treball localitzats per subsectors, 2024

Activitats amb elevada especialització i concentració de teixit empresarial i ocupació, 2024

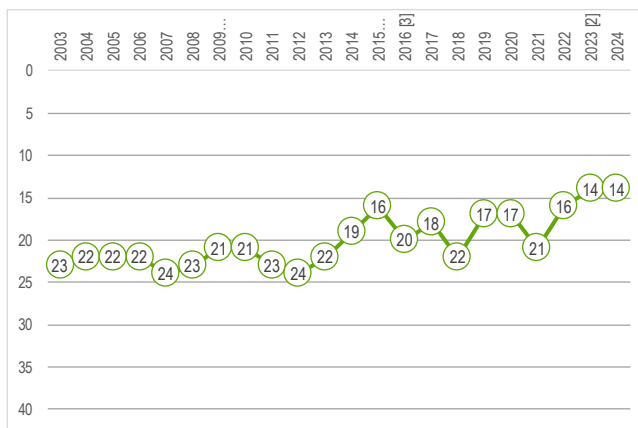
Activitat econòmica (CCAE2009)	Establiments ocupadors		Llocs de treball				
	Núm.		Núm.	Llocs%	Acum%	Í.Esp.	CAT% RànqCAT
56-Serveis de menjar i begudes	415		2.795	8,3	8,3	1,3	1,2 16
43-Activitats especialitzades de la construcció	197		1.591	4,7	13,0	1,3	1,2 18
41-Construcció d'immobles	159		1.100	3,3	16,3	1,5	1,3 18
Total	2.669		33.618	100,0	100,0 -		0,9 18

Nota: L'índex d'especialització representa el nombre de vegades que tenen els llocs de treball en aquella activitat respecte al conjunt de Catalunya. És a dir, si és 2,0 és que el pes és el doble que al conjunt de Catalunya i, si és 1,0, és que té el mateix pes en el conjunt de l'economia comarcal que la que té a Catalunya.

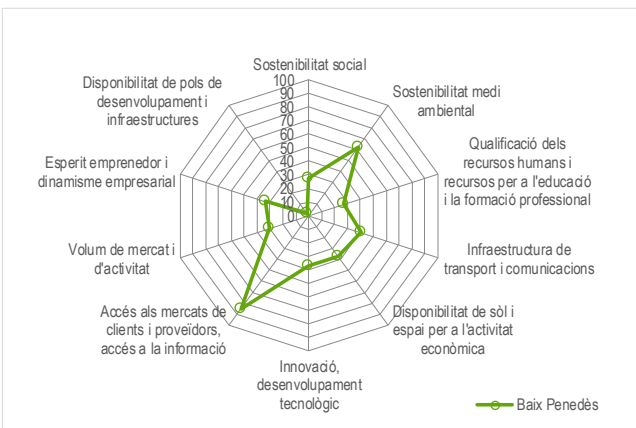
Baix Penedès

Perfil competitiu

Evolució en el rànquing global

Puntuació en cadascun dels factors

Puntuació en cadascun dels factors

	Rang/43	Índex (0-100)
Sostenibilitat social	42	27,5
Sostenibilitat mediambiental	36	62,1
Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	36	27,5
Infraestructura de transport i comunicacions	13	40,2
Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	20	37,1
Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	42	37,5
Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	11	84,8
Innovació, desenvolupament tecnològic	9	30,6
Volum de mercat i d'activitat	6	34,0
Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	19	2,4

El Baix Penedès consolida el seu millor posicionament competitiu, però mostra símptomes de desaceleració i fragilitats estructurals

TENDÈNCIES I PRINCIPALS CANVIS REGISTRATS

El Baix Penedès manté el 2024 la 14a posició en el rànquing de competitivitat comarcal, la millor de la seva sèrie històrica, assolida ja el 2023. Aquesta estabilització confirma el salt qualitatiu registrat en els darrers anys, amb una millora acumulada de nou posicions respecte al 2003 i set respecte al 2009, que situa la comarca dins del tram mitjà-alt del sistema comarcal català.

L'índex de competitivitat baixa lleugerament el 2024 fins als 39,7 punts (-0,9 punts interanuals), després d'haver registrat el seu màxim històric l'any anterior amb 40,6 punts. Tot i aquesta petita correcció, el valor actual se situa 8,5 punts per sobre del nivell del 2009, confirmant un procés de consolidació que s'ha enfortit especialment des del 2015.

Pel que fa a les dimensions analitzades, destaca la millora aparent en qualificació dels recursos humans i formació professional, amb un salt de set posicions fins a la 29a. Tanmateix, aquesta evolució positiva cal matisar-la: respon principalment a canvis en el registre d'afiliació del Departament d'Educació, que han fet que s'imputin als SSTT del Vendrell treballadors de tota la vegueria Penedès, i no només del Baix Penedès. Per tant, aquest avanç no reflecteix necessàriament una millora real dels actius formatius locals.

Sí que es confirma, en canvi, el bon posicionament en esperit emprenedor i dinamisme empresarial, que puja fins a la 6a posició (+4), consolidant-se com una de les fortaleeses estructurals del territori.

En sentit contrari, es produeix una caiguda rellevant en el volum de mercat i activitat, que baixa deu posicions fins a la 17a, fet que pot indicar una pèrdua de força en l'activitat

El Baix Penedès consolida múscul emprenedor, però no activa els factors estructurals per sostenir el creixement

Millores puntuals en dinamisme i connectivitat, sense canvi de rumb en la base productiva del Baix Penedès

econòmica recent. També retrocedeixen lleugerament les dimensions d'infraestructures de transport i comunicacions (10a) i innovació i desenvolupament tecnològic (11a), aspectes clau per a la sostenibilitat del creixement.

Els resultats en sostenibilitat social i mediambiental es mantenen baixos (41a i 35a posició), sense canvis, i la disponibilitat de sòl i infraestructures per al desenvolupament continua estancada.

En conjunt, el Baix Penedès consolida el 2024 el millor posicionament competitiu de la seva trajectòria recent, gràcies sobretot a la força emprenedora i a una tendència de fons positiva. No obstant això, el creixement limitat de la dimensió de mercat i la fragilitat estructural en àmbits com la sostenibilitat o les infraestructures alerten sobre la necessitat d'un enfocament més transformador i equilibrat per garantir un desenvolupament sòlid a mitjà termini.

Anàlisi de l'evolució 2024 dels indicadors de competitivitat del Baix Penedès

Factors de producció

Els indicadors relacionats amb la qualificació dels recursos humans i formació mostren una evolució aparentment positiva, amb una clara millora en la taxa d'escolarització als 17 anys (de la posició 43 a la 36) i una millora modesta en directius i tècnics. La dada destacada en llocs de treball a l'ensenyament (posició 3) s'explica per un canvi metodològic —la imputació massiva dels SSTT del Departament d'Educació al Vendrell— i no reflecteix una millora real.

Quant a infraestructures de transport i comunicacions, els valors absoluts han millorat (inversió pública, cobertura FTTH, autobusos), però la comarca no guanya posicions rellevants, fet que indica un progrés insuficient en comparació amb altres territoris. La posició elevada en cobertura ferroviària (6a) es manté, però no compensa el lleuger retrocés en inversions per km² (de la 27 a la 26).

Disponibilitat de sòl i pols de desenvolupament

La disponibilitat de sòl i d'espais per al desenvolupament econòmic presenta una estabilitat gairebé absoluta, tant en valors com en posició. Els percentatges de sòl urbanitzable i sòl qualificat no han variat, i el preu de l'habitatge mostra un petit increment, sense guanys en competitivitat. La comarca no guanya tracció ni en sòl disponible ni en activitat immobiliària, fet que la pot deixar enrere en un context d'alta transformació urbanística.

Pel que fa als pols de serveis avançats, tot i una millora en llocs de treball en serveis empresarials i tecnologies de la informació en termes absoluts, la posició relativa empitjora lleugerament, fet que indica que la comarca avança però a un ritme inferior al d'altres territoris.

Avantatges distributius

L'accés als mercats es manté estable, però la comarca empitjora lleugerament en la distància mínima als pols de distribució (de la posició 12 a la 15), tot i mantenir bones posicions en l'eix viari principal i el mercat final català. Destaca, però, la millora significativa en la cobertura de xarxes mòbils (5G), que passa de la posició 12 a la 6 i se situa ja en un valor absolut molt alt (97,5%), cosa que pot reforçar la competitivitat digital si s'aprofita estratègicament.

Condicions de la demanda i dinamisme empresarial

El volum de mercat i la renda familiar disponible mostren estabilitat. Tot i així, s'observa una lleugera desacceleració en la variació interanual de la població i en la construcció d'habitatge, mentre que el percentatge d'empreses es manté inalterat. A nivell de dinamisme empresarial, es manté una situació de fragilitat: el nombre d'empreses per 1.000 habitants es manté en la pitjor posició (43a), i el nombre d'autònoms no millora. No obstant això, es registra una millora molt significativa en la variació interanual d'empreses (+16 posicions) i ocupació (+1), així com en les societats constituïdes (+7 posicions), cosa que indica una reactivació latent del teixit empresarial, encara concentrada en l'àmbit microempresarial.

El Baix Penedès millora 10 posicions en salut laboral i avança en la recollida selectiva, però continua a la cua en atur i oportunitats laborals

Pel que fa a la innovació, els indicadors mostren una evolució mixta: augmenta notablement el nombre de patents (en valor i posició), però baixa la diversificació productiva i les marques, reflectint una dificultat per consolidar un model d'innovació estable. Tot i l'augment dels llocs de treball intensius en coneixement en termes absoluts, les posicions es mantenen estancades o retrocedeixen lleugerament.

Efectes sobre la competitivitat comarcal de l'evolució 2024

El Baix Penedès consolida el seu millor posicionament competitiu des de l'inici de la sèrie (14a posició), però el 2024 evidencia una certa desacceleració i uns guanys ambigus: mentre milloren clarament els valors absoluts en àmbits com l'ocupació, l'activitat emprenedora o la cobertura digital, la comarca no guanya tracció en dimensions clau com la formació real, la innovació estructural o l'activació de sòl.

El risc per al Baix Penedès no és el retrocés immediat, sinó l'estancament relatiu en un context en què altres territoris avancen amb més força. Per mantenir-se competitiva, la comarca haurà de consolidar les millores emergents i activar palanques estructurals: reforçar la base formativa amb accions més enllà dels efectes administratius, fomentar l'especialització productiva i incrementar la capacitat d'atracció d'activitat empresarial d'alt valor afegit.

Anàlisi de l'evolució 2023 dels indicadors de sostenibilitat del Baix Penedès

Sostenibilitat social

El Baix Penedès millora lleugerament la seva posició relativa en relació amb l'ocupació, passant del lloc 42 al 40 en la relació entre llocs de treball i població de 15 a 64 anys, gràcies a un augment del valor absolut (del 39,0% al 43,6%). Aquesta dada reflecteix una certa reactivació del mercat laboral, tot i que encara manté una posició baixa dins el sistema comarcal català.

En canvi, la taxa d'atur registral, tot i reduir-se en termes absoluts (del 14,2% al 12,8%), es manté en la darrera posició (43a), fet que evidencia que altres comarques han avançat més ràpidament en aquest indicador. Això manté el Baix Penedès com un dels territoris amb majors dificultats d'inserció laboral.

Pel que fa a la qualitat de l'ocupació, el percentatge de persones amb contracte fix es manté estable (86,7%), amb una millora d'una posició relativa, passant del lloc 19 al 18. Això indica un bon nivell de contractació indefinida, però sense avenços significatius que permetin un salt qualitatiu.

El canvi més destacat es registra en l'índex d'accidents laborals amb baixa, que baixa en valors absoluts (de 3.284 a 2.823 per cada 100.000 treballadors/es), fet que permet una millora de 10 posicions, passant de la 23a a la 13a. Aquesta reducció reflecteix una millora clara en la seguretat laboral, que pot tenir efectes positius tant en la qualitat de vida com en l'atractiu per a empreses.

Sostenibilitat mediambiental

En aquest àmbit, el Baix Penedès presenta millores moderades tant en termes absoluts com en posicions relatives. El coeficient de generació de residus municipals baixa lleugerament (de 1,7 a 1,6 kg/hab/dia), i el percentatge de recollida selectiva augmenta del 37,7% al 39,2%, fet que comporta una millora d'una posició en ambdós indicadors.

També millora la posició relativa en generació de residus industrials per Km² (del lloc 32 al 31), però sense canvis en el percentatge de residus valoritzats, que es manté estable i en 11a posició. Aquesta estabilitat suggereix una resistència a la millora en els processos de circularitat, tot i el volum elevat de generació.

El consum domèstic d'aigua per habitant disminueix (de 59,1 a 56,7 m³), però la posició relativa empitjora lleugerament (de la 36a a la 37a), fet que indica que la reducció no ha estat tan significativa com la d'altres comarques. El consum industrial i de serveis d'aigua per establiment es manté estable tant en valor com en posició.

El Baix Penedès combina creixement demogràfic i dinamisme emprenedor amb déficits en sòl, serveis avançats i innovació que frenen el salt estructural

Els llocs de treball en activitats mediambientals per cada 10.000 habitants també es mantenen estables (15,9), però el Baix Penedès millora una posició relativa, del lloc 24 al 23, cosa que pot indicar un incipient impuls de l'ocupació verda.

Efectes sobre la sostenibilitat comarcal de l'evolució 2024

El 2024 el Baix Penedès mostra avanços mesurats però positius en l'àmbit de la sostenibilitat. Millora en seguretat laboral, incrementa l'eficiència ambiental domèstica i comença a consolidar una base mínima d'ocupació verda. No obstant això, es manté en posicions baixes en diversos indicadors clau, com ara l'atur o la valorització de residus municipals.

Per tal de convertir aquestes millores en un avantatge competitiu estructural, caldrà reforçar el suport a sectors vinculats a la transició ecològica i impulsar una transformació més profunda del model productiu. L'evolució actual reflecteix un potencial per al canvi, però encara sense trencar les inèrcies estructurals que limiten la sostenibilitat de la comarca a llarg termini.

DETERMINANTS DE LA COMPETITIVITAT I LA SOSTENIBILITAT COMARCAL

Creixement sostingut del mercat intern, però feblesa en les condicions estructurals

El Baix Penedès manté una de les seves principals fortaleeses en el dinamisme del seu mercat intern, alimentat per un creixement demogràfic sostingut que impulsa el consum, l'activitat immobiliària i els serveis de proximitat. Aquesta expansió de la demanda interna ha estat clau per reforçar el volum de mercat i d'activitat, malgrat la caiguda de 10 posicions el 2024, en part deguda a l'acceleració d'altres comarques.

La ubicació estratègica de la comarca i la presència d'infraestructures com IDIADA, un centre tecnològic de referència en el sector de l'automoció, continuen sent actius de pes. No obstant això, el seu impacte sobre l'ecosistema innovador comarcal encara és limitat: tot i l'augment de sol·licituds de patents, el territori perd posicions en diversificació productiva i no aconsegueix generar una massa crítica en activitats intensives en coneixement.

Els indicadors de connectivitat digital, com la cobertura de fibra òptica i de xarxes LTE/5G, milloren i es consoliden com una base sòlida per a la transformació econòmica, però no van acompanyats d'una millora paral·lela en serveis empresarials avançats, que continuen molt limitats i situats a la cua del sistema comarcal català (39a posició en serveis empresarials i 42a en pols de desenvolupament).

Condicions productives febles i sense avenços en sòl ni serveis clau

Els factors físics de producció, com el sòl urbanitzable o l'activitat immobiliària, es mantenen pràcticament inalterats respecte al 2023, sense cap millora en la posició relativa. La comarca conserva una disponibilitat de sòl moderada, però no ajustada a les necessitats de nous projectes empresarials, especialment aquells que podrien donar resposta al repte de reequilibrar la funció residencial amb la productiva. Aquest desequilibri estructural segueix sent un dels grans reptes territorials: creixement demogràfic sostingut sense un increment proporcional de l'activitat econòmica.

Pel que fa a la formació i qualificació dels recursos humans, es registra una millora generalitzada en diversos indicadors (taxa d'escolarització, perfils tècnics, etc.). Ara bé, la millora de 7 posicions en l'índex global de la dimensió s'explica en gran part per canvis metodològics, com la concentració d'afiliacions al Departament d'Educació als SSTT del Vendrell. Per això, cal matisar aquest salt i posar el focus en la necessitat de seguir reforçant la base formativa per consolidar les condicions de competitivitat del territori.

Dinamisme emprenedor latent, sense massa crítica

L'indicador més destacat del 2024 és l'esperit emprenedor, que puja 4 posicions i es col·loca en la 6a, gràcies a l'augment de societats constituïdes i, sobretot, a la forta millora en la variació interanual d'empreses (+16 posicions). Aquest dinamisme, però, contrasta amb la densitat empresarial més baixa de Catalunya (43a posició), fet que reflecteix un ecosistema fragmentat i de petita escala, amb una activitat econòmica concentrada en serveis bàsics i autònoms individuals.

Sense millores en l'escala empresarial, la capacitat per generar ocupació estable i activitat d'alt valor afegit continuarà sent limitada. La manca de serveis empresarials avançats i d'espais de concentració econòmica (com polígons modernitzats o clústers especialitzats) continua llstant el potencial de consolidació d'aquest dinamisme emergent.

Sostenibilitat: millores puntuals en seguretat i gestió de residus, però sense canvi de model

En el vessant social, la millora més significativa és la reducció de la sinistralitat laboral, amb una pujada de 10 posicions que situa la comarca en el lloc 13. També hi ha una lleugera millora en ocupació (40a posició), tot i que l'atur continua inamovible en el lloc 43. Això posa de manifest una millora de l'entorn laboral, però amb un mercat de treball encara estructuralment feble.

En l'àmbit mediambiental, la comarca manté una evolució lleu però positiva: augment de la recollida selectiva, reducció de residus per càpita i estabilització del consum d'aigua. No obstant això, la valorització de residus industrials no millora, i la intensitat ambiental del model productiu continua sent elevada. La presència d'activitats industrials clàssiques i la manca de transformació circular continuen limitant el potencial de lideratge ambiental.

Entre el dinamisme emergent i la inèrcia estructural

El Baix Penedès es manté en la 14a posició del rànquing comarcal de competitivitat, la millor de la seva sèrie històrica. Tot i això, aquest posicionament es fonamenta més en dades puntuals de millora que no pas en canvis estructurals. Els avenços en empremoria, connectivitat i formació indiquen un cert moviment, però no s'acompanyen de millores en sòl, serveis avançats, innovació o diversificació productiva.

La comarca mostra, així, una asimetria persistent entre el seu potencial demogràfic i comercial, i la seva base productiva. Si no es despleguen estratègies per activar sòl, impulsar serveis i reforçar l'especialització, el Baix Penedès corre el risc de consolidar un model desequilibrat i vulnerable, que no transformi la seva funció residencial en una estructura econòmica sòlida i resilient.

ESTRATÈGIES SUGGERIDES

L'anàlisi de la competitivitat i sostenibilitat del Baix Penedès el 2024 confirma el manteniment de posicions favorables en el rànquing comarcal, però també evidencia que el creixement recent es fonamenta en dinàmiques de mercat i millores puntuals, més que no pas en una transformació estructural consolidada. El creixement demogràfic i l'empremoria ofereixen una base dinàmica, però la manca de sòl, l'escassa presència de serveis avançats i els dèficits en innovació frenen la capacitat de saltar a un model econòmic més robust.

La comarca es troba en una cruïlla: pot consolidar el seu rol com a territori residencial amb serveis de proximitat o pot apostar per transformar-se en un pol amb capacitat d'atracció d'activitat econòmica d'alt valor afegit. Aquesta decisió estratègica requerirà activar palanques que superin els dèficits estructurals i reforcin els actius consolidats, amb una agenda orientada a l'especialització, la sostenibilitat i l'equitat territorial.

Les següents línies estratègiques s'adrecen a desbloquejar aquest potencial i a garantir un creixement més equilibrat i resilient.

1. Orientar el creixement demogràfic cap a una estructura econòmica més equilibrada

El creixement sostingut de la població ha dinamitzat el mercat intern, però accentua el desequilibri entre la funció residencial i la productiva. Cal passar de l'acomodació passiva del creixement a una orientació estratègica que vinculi l'evolució demogràfica amb l'activació de sòl, la generació d'ocupació i la prestació eficient de serveis. Això implica adaptar el planejament urbanístic, reforçar la xarxa d'equipaments i serveis públics, i prioritzar projectes que facilitin la creació de llocs de treball en sectors d'interès estratègic.

D'un creixement demogràfic desequilibrat a una economia més robusta: activar sòl, serveis i innovació per transformar el model comarcal.

2. Consolidar l'emprenedoria i fer créixer l'escala empresarial

L'augment de societats constituïdes i el dinamisme empresarial latent són un actiu que cal aprofitar. Però per generar impacte real, cal evitar que aquestes iniciatives quedin ancorades en models d'autoocupació i microempresa. És necessari acompanyar l'emprenedoria amb serveis de suport més sòlids: espais de creixement, mentoratge empresarial, accés a finançament i connexió amb sectors d'alt potencial. També cal fomentar una cultura de col·laboració i especialització que permeti superar la fragmentació actual del teixit productiu.

3. Activar el sòl econòmic i crear pols de serveis avançats

El sòl disponible ha de ser un actiu clau per a la transformació. Cal revisar l'oferta actual per garantir que respongui a les necessitats de sectors emergents, especialment aquells vinculats a l'economia verda, la logística sostenible i els serveis a empreses. La millora dels serveis en polígons, la connectivitat digital i la promoció d'entorns col·laboratius pot contribuir a augmentar-ne l'atractiu. A més, cal activar iniciatives per promoure pols de serveis avançats que complementin les mancances actuals en TIC, assessorament i activitats professionals.

4. Reforçar la base formativa i la connexió amb el teixit productiu

Tot i les millores recents, part del salt en indicadors de formació s'explica per qüestions administratives. Cal reforçar de manera efectiva el capital humà: millorar l'oferta formativa postobligatòria i professional, connectar-la amb els sectors estratègics del territori, i treballar per retenir el talent local. La col·laboració entre centres educatius, agents econòmics i institucions hauria de permetre la definició d'una estratègia compartida de desenvolupament de competències.

5. Impulsar la innovació aplicada i la diversificació productiva

La innovació continua sent una assignatura pendent. Tot i alguns indicis positius (patents, connectivitat), la comarca no guanya posicions en activitats intensives en coneixement. Cal impulsar la innovació des de la proximitat: promoure laboratoris d'experimentació, incentius a la digitalització, col·laboració entre empreses i universitats, i aprofitament d'actius com IDIADA per desplegar projectes tractor. La diversificació hauria d'orientar-se cap a sectors amb capacitat d'especialització, valor afegit i resiliència.

6. Fer de la sostenibilitat un eix transversal de competitivitat

L'avenç en cobertura digital i reducció de sinistralitat laboral són indicadors positius, però la comarca encara mostra dependència d'un model intensiu en recursos. És clau incorporar criteris de sostenibilitat ambiental en la gestió dels polígons, la mobilitat, la planificació urbana i l'activitat empresarial. El foment de l'economia circular, la valorització de residus i l'impuls a l'ocupació verda poden esdevenir avantatges competitius i garantir una millor qualitat de vida.

7. Establir una governança proactiva i orientada a la transformació estructural

El desenvolupament del Baix Penedès no es pot entendre com una simple inèrcia del creixement poblacional. Calen lideratges públics i privats amb capacitat d'impuls, una planificació compartida i eines de seguiment que orientin l'acció col·lectiva. La governança col·laborativa ha de permetre establir aliances, definir agendes compartides i prioritzar projectes amb capacitat de transformació. Una nova fase de desenvolupament exigeix no només nous recursos, sinó també una nova manera de coordinar-los.

Notes: Les posicions relatives corresponen a la metodologia vigent en cada edició. És a dir, els canvis metodològics no representen una revisió dels períodes anteriors. Novetats en l'edició 2022. En aquesta edició arran de la publicació dels cens de població 2021, s'han actualitzat els indicadors referents a la qualificació de la població, d'aquí que puguin observar-se canvis importants. També s'ha substituït la tecnologia de telecomunicacions 4G per la 5G, que és la que s'està desplegant actualment. Finalment, cal assenyalar que en relació a l'oferta de transport públic s'han utilitzat les dades de la Direcció General de Transít (DGT), que ofereixen una major precisió per a mesurar el nombre d'autobusos existent en el parc de vehicles.

Baix Penedès

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels factors, dimensions i indicadors

Factors i dimensions		Subdimensions		2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023
Factors de sostenibilitat		Sostenibilitat social		● 41	● 41	● 40	● 42	● 42	● 42	● 41	● 42	● 42	● 41	▲ 1
		Sostenibilitat mediambiental		● 39	● 40	● 38	● 36	● 38	● 36	● 37	● 36	● 35	● 35	■ 0
Factors de competitivitat	Factors de producció	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional		● 34	● 38	● 37	● 32	● 32	● 41	● 39	● 36	● 36	● 29	▲ 7
		Infraestructura de transport i comunicacions		● 14	● 15	● 14	● 16	● 20	● 25	● 23	● 13	● 9	● 10	▼ -1
		Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica		● 15	● 19	● 18	● 17	● 20	● 19	● 21	● 20	● 21	● 21	■ 0
		Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures		● 39	● 40	● 40	● 41	● 42	● 38	● 40	● 42	● 42	● 42	■ 0
		Avantatges distributius		● 14	● 12	● 14	● 10	● 10	● 11	● 11	● 11	● 11	● 11	■ 0
	Condicions de la demanda	Innovació, desenvolupament tecnològic		● 5	● 12	● 7	● 7	● 9	● 10	● 7	● 9	● 10	● 11	▼ -1
		Volum de mercat i d'activitat		● 7	● 5	● 18	● 27	● 9	● 4	● 7	● 6	● 7	● 17	▼ -10
		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial		● 41	● 41	● 36	● 18	● 24	● 20	● 39	● 19	● 10	● 6	▲ 4

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels indicadors

Factors i dimensions		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	2024-2009
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	41	41	40	41	40	40	41	41	42	40	▲	▲
		Taxa d'atur registral.	41	41	41	42	42	42	42	42	43	43	→	→
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	30	30	30	32	32	26	19	22	18	19	▼	▲
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	32	19	14	23	25	29	11	13	23	13	▲	▲
	Sostenibilitat mediambiental	Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	31	30	27	25	18	20	24	25	24	23	▲	▲
		Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	39	39	37	37	37	37	37	37	36	37	▼	▲
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	30	38	22	22	17	15	12	14	16	16	→	▲
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	38	38	38	37	38	36	37	37	38	36	▲	▲
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	38	38	38	38	39	39	39	39	41	40	▲	▼
		Residus industrials per Km2 (Tn).	28	33	31	31	33	28	29	29	32	31	▲	▼
		Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	7	17	8	6	5	7	8	6	11	11	→	▼
Factors de competitivitat	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	34	32	34	36	34	36	34	31	6	3	▲	▲
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	38	37	24	25	25	40	38	38	43	36	▲	▲
		Percentatge de titulats superiors (%).	34	41	41	40	40	40	40	35	36	36	→	▼
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	26	26	26	24	24	24	24	29	30	30	→	▼
	Infraestructura de transport i comunicacions	Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	28	28	28	35	35	35	35	36	37	36	▲	▼
		Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	27	26	26	22	23	22	21	21	20	20	→	▲
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	→	▲
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	9	12	13	10	8	10	16	25	27	26	▲	▼
		Cobertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	17	27	40	41	13	8	5	▲	▲
		Autobusos per Km2.	9	10	10	10	11	11	10	15	15	15	→	▼
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	23	23	23	25	25	24	25	25	25	24	▲	▼
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	13	13	16	15	12	12	12	12	11	11	→	▲
		Percentatge de sòl urbà vacant (%).	-	-	9	17	16	11	16	16	17	15	▲	▲
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).	-	-	16	15	14	15	15	17	17	17	→	▲
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).	-	-	24	25	27	25	28	29	29	29	→	▲
		Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	38	41	40	42	41	35	37	38	36	39	▼	▼
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	28	31	28	31	32	31	31	31	32	32	→	▼
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	32	32	35	36	38	35	35	39	39	39	→	▼
	Avantatges distributius	Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	12	9	10	14	16	14	12	12	12	15	▼	▼
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	→	→
		Distància mitjana al mercat final català (Km).	11	9	10	10	10	10	10	10	10	10	→	▲
		Densitat de població (habitants/Km2).	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	→	→
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	→	→
		Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	12	9	6	16	5	12	6	▲	▲
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	→	→
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	27	30	29	30	31	29	30	33	32	32	→	▼
		Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	32	30	28	29	27	27	27	28	15	12	▲	▲
		Índex de diversificació productiva.	22	23	22	21	13	11	10	10	14	29	▼	▼
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	31	29	26	26	28	20	24	26	29	▼	▲
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	25	29	30	31	34	32	33	33	27	▲	▲
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	-	18	18	18	18	18	18	18	18	18	→	→
		Percentatge d'empreses (%).	18	19	19	19	19	19	18	19	18	18	→	→
		Variació de la població (interanual) (%).	1	3	13	21	1	1	4	1	1	2	▼	▼
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	18	7	29	39	34	6	26	8	18	22	→	▼
	Condicions de la demanda	Número d'empreses per 1.000 habitants.	40	41	41	42	42	42	42	42	43	43	→	→
		Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	39	39	39	40	40	40	41	42	42	41	▲	▼
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	31	27	19	25	30	17	26	19	20	13	▲	▲
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	41	37	20	8	6	7	41	7	1	2	▼	▼
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	Variació en les empreses (interanual) (%).	41	37	11	5	26	20	21	19	1	17	▼	▲

Baix Penedès

Evolució dels indicadors

Factors de competitivitat		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	Evolució
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	34,6	32,1	30,7	33,8	37,2	38,2	35,0	36,2	39,0	43,6	🟢	↗
		Taxa d'atur registral.	20,5	24,9	26,8	22,5	16,9	14,7	16,6	14,6	14,2	12,8	🔴	↘
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	73,0	73,0	73,0	78,0	78,0	67,7	71,4	81,1	86,7	86,7	🟡	↗
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	7.138,0	4.559,3	3.625,1	4.119,6	4.406,0	3.784,2	3.887,2	4.161,1	3.284,2	2.823,1	🔴	↘
	Sostenibilitat medi ambiental	Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	5,1	7,0	10,6	11,2	14,9	15,4	14,5	15,8	15,9	15,9	🟢	↗
		Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	96,9	94,7	90,2	85,2	86,6	84,5	85,3	61,6	59,1	56,7	🔴	↘
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	480,7	568,9	570,8	591,5	583,6	611,8	525,0	500,5	600,6	598,0	🔴	↘
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	2,3	2,2	1,8	1,7	1,8	1,9	1,9	1,9	1,7	1,6	🔴	↘
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	14,1	19,8	24,3	25,2	28,3	34,7	38,2	40,4	37,7	39,2	🟢	↗
		Residus industrials per Km2 (Tn).	206,0	221,4	170,0	162,8	189,3	126,7	141,6	132,7	135,8	135,8	🟡	↘
		Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	84,5	81,5	87,1	90,0	92,1	88,7	87,3	89,9	83,5	83,5	🟡	↗
Factors de producció	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	64,1	65,5	60,4	67,0	75,0	73,8	75,9	78,1	279,5	500,2	🟢	↗
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	48,5	59,3	74,1	74,1	74,1	73,3	72,6	75,4	73,6	78,9	🟢	↗
		Percentatge de titulats superiors (%).	8,1	12,8	13,7	14,5	14,5	14,5	14,5	30,6	30,6	30,6	🟡	↗
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	33,2	33,2	33,2	50,2	50,2	50,2	50,2	58,9	58,9	58,9	🟡	↗
	Infraestructura de transport i comunicacions	Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	17,2	17,2	17,2	14,9	14,9	14,9	14,9	26,5	26,5	27,1	🟢	↗
		Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	126,1	111,5	106,5	132,7	146,7	153,4	151,9	163,5	174,8	174,6	🔴	↘
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	78,7	78,7	78,4	78,3	78,3	78,7	78,8	78,6	78,8	79,1	🟢	↗
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	611,0	369,4	154,6	229,1	113,9	76,7	44,4	32,7	30,3	40,0	🟢	↘
		Cobertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	5,0	8,7	22,6	40,3	93,1	96,5	98,2	🟢	↗
		Autobusos per Km2.	6,4	6,5	6,3	6,4	6,5	6,2	7,9	13,8	13,5	14,5	🟢	↗
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	🔴	↘
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	3,4	3,4	2,9	2,9	3,1	3,2	3,3	3,5	3,6	3,6	🟢	↗
		Percentatge de sòl urbà vacant (%).	-	-	45,9	40,9	36,3	33,7	31,5	31,4	31,2	30,6	🔴	↘
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).	-	-	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	🔴	↘
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construit).	-	-	1.289,7	1.186,9	1.293,5	1.390,2	1.539,9	1.688,5	1.758,4	1.808,2	🟢	↗
		Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	27,3	26,8	25,4	28,2	34,4	48,1	47,2	48,8	53,7	54,9	🟢	↗
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	6,4	6,6	7,9	8,3	8,3	10,6	11,8	13,0	13,1	14,3	🟢	↗
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	13,4	11,8	11,0	11,7	11,6	14,1	13,6	14,0	13,6	13,8	🟢	↗
	Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	25,0	29,0	25,0	25,9	26,6	26,3	25,7	25,7	25,0	26,2	🟢	↗
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	🟡	↗
		Distància mitjana al mercat final català (Km).	83,5	64,8	57,1	63,1	64,3	64,7	63,4	63,4	62,4	62,5	🟢	↗
		Densitat de població (habitants/Km2).	333,7	341,1	341,1	337,0	340,2	354,1	372,5	379,4	390,3	400,1	🟢	↗
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	78,7	78,7	78,4	78,3	78,3	78,7	78,8	78,6	78,7	79,1	🟢	↗
		Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	76,2	89,4	99,9	100,0	76,1	79,2	97,5	🟢	↗
		Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	63,4	73,7	92,6	114,9	130,9	143,8	132,3	137,0	147,5	154,8	🟢	↗
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	51,9	36,8	34,7	33,6	38,7	41,3	34,2	61,0	62,9	64,1	🟢	↗
Condicions de la demanda	Volum de mercat i d'activitat	Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	259,9	266,8	275,8	313,3	355,2	389,1	385,3	433,2	649,2	885,4	🟢	↗
		Índex de diversificació productiva.	19,6	18,8	18,6	19,2	21,2	22,3	22,2	22,3	21,0	16,2	🔴	↘
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	70,2	108,8	109,7	90,2	39,1	37,1	27,2	8,9	17,3	🟢	↘
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	1.673,6	1.621,5	1.745,4	1.983,7	1.787,0	1.632,6	1.729,5	1.822,9	2.048,4	🟢	↗
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	Renda familiar disponible bruta (milers d'euros).	-	1.663,7	1.612,2	1.383,5	1.337,8	1.396,4	1.582,1	1.582,1	1.706,0	1.805,3	🟢	↗
		Percentatge d'empreses (%).	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	🟢	↗
		Variació de la població (interanual) (%).	3,4	1,3	0,0	-0,3	1,0	2,5	2,4	1,8	2,9	2,5	🔴	↘
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	2,2	1,9	0,2	0,3	0,3	2,6	1,2	2,5	1,8	1,8	🔴	↘
		Número d'empreses per 1.000 habitants.	27,5	25,1	23,7	25,4	25,8	25,2	23,4	23,3	22,8	22,5	🔴	↘
		Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	67,0	61,9	59,9	63,0	63,4	62,3	53,7	53,5	57,9	57,9	🟢	↗
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	14,9	17,7	23,4	22,1	21,7	25,3	22,2	25,1	25,9	34,0	🟢	↗
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	-11,4	-4,4	-2,5	4,9	5,3	2,7	-0,2	5,3	9,1	12,8	🟢	↗
		Variació en les empreses (interanual) (%).	-11,1	-3,7	-1,7	3,9	0,3	0,0	1,7	1,4	0,5	1,4	🟢	↗

Nota: A partir del 2012 les distàncies es calculen en minuts en lloc de kilòmetres.

Garraf

Perfil econòmic

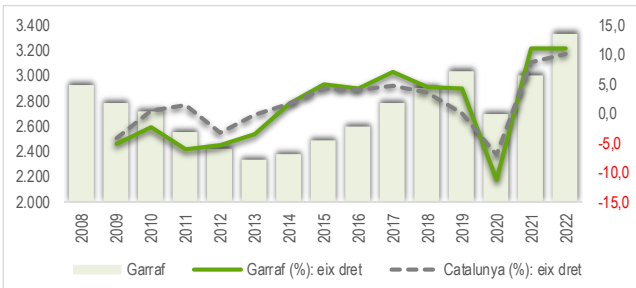
Indicadors clau

Valor

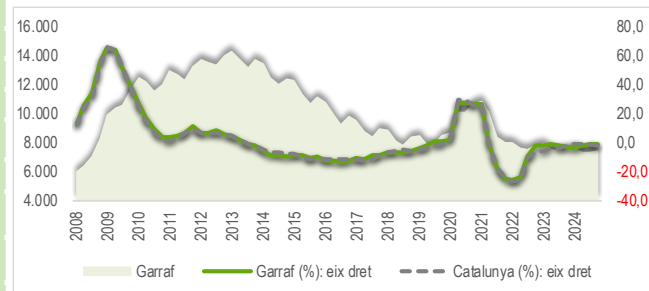
Rànq/43

Població 2023 (hab.)	161.973	13
PIB pm 2022 (milions €)	3.326,6	16
PIB pm 2022-2009 (%)	19,7	26
PIB pm 2022-2020 (%)	23,5	15
RFDB 2021 (milions €)	3.065,1	12
RFDB per habitant 2021 (€)	19.432,0	4

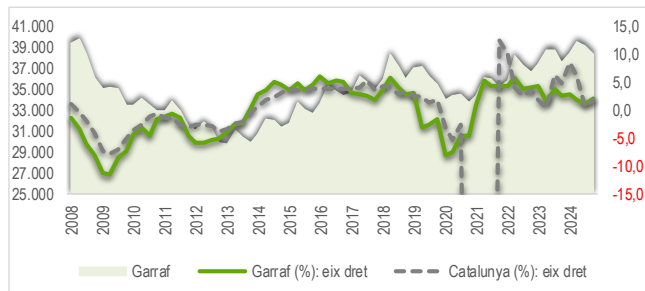
Evolució del PIB (milions d'euros i taxes interanuals)

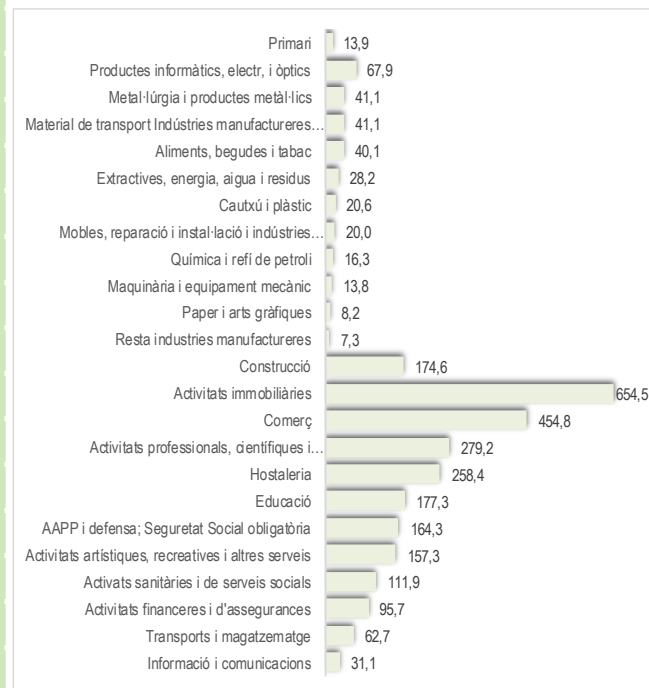
Evolució de l'atur registrat (núm. i taxes interanuals)

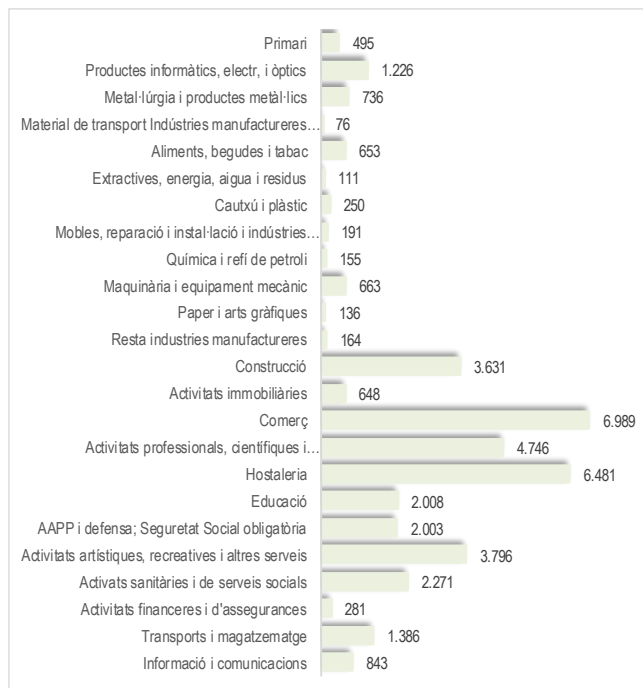
Evolució dels llocs de treball (núm. i taxes interanuals)

VAB pb per subsectors 2022 (milions €)

Llocs de treball localitzats per subsectors, 2024

Activitats amb elevada especialització i concentració de teixit empresarial i ocupació, 2024

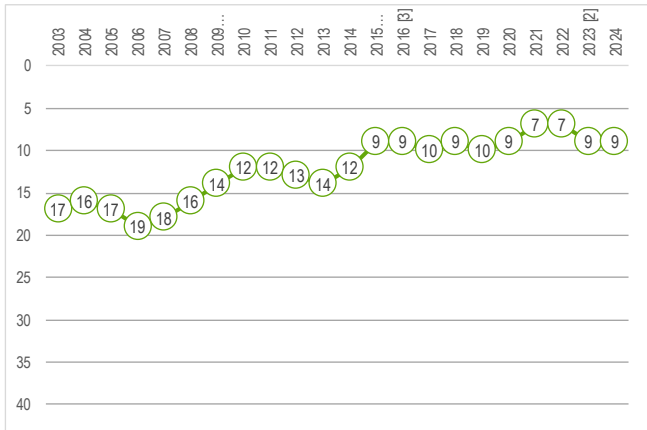
Activitat econòmica (CCAIE2009)	Establiments ocupadors		Llocs de treball				
	Núm.		Núm.	Llocs%	Acum%	Í.Esp.	CAT% RànqCAT
56-Serveis de menjar i begudes	664		5.014	13,0	13,0	2,0	2,2 13
55-Serveis d'allotjament	77		1.468	3,8	16,7	2,3	2,4 9
41-Construcció d'immobles	241		1.465	3,8	20,5	1,7	1,8 15
93-Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	90		818	2,1	22,6	1,4	1,5 15
33-Reparació i instal·lació de maquinària i equips	38		334	0,9	23,5	1,4	1,5 16
Total	4.119		38.696	100,0	100,0	-	1,1 16

Nota: L'índex d'especialització representa el nombre de vegades que tenen els llocs de treball en aquella activitat respecte al conjunt de Catalunya. És a dir, si és 2,0 és que el pes és el doble que al conjunt de Catalunya i, si és 1,0, és que té el mateix pes en el conjunt de l'economia comarcal que la que té a Catalunya.

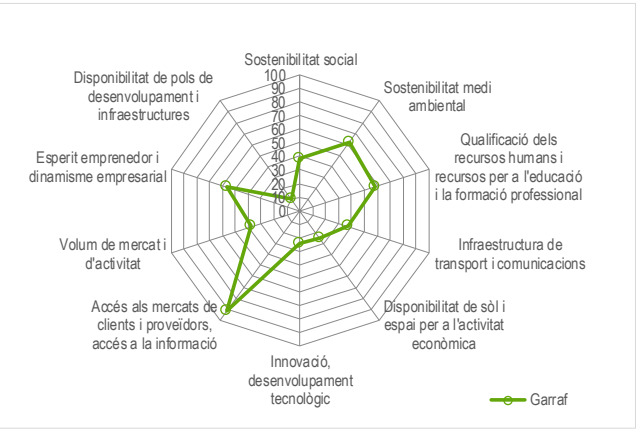
Garraf

Perfil competitiu

Evolució en el rànquing global

Puntuació en cadascun dels factors

Puntuació en cadascun dels factors

	Rang/43	Índex (0-100)
 Sostenibilitat social	34	38,8
 Sostenibilitat mediambiental	37	61,7
 Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	8	58,1
 Infraestructura de transport i comunicacions	17	37,1
 Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	37	25,0
 Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	15	24,1
 Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	2	91,2
 Innovació, desenvolupament tecnològic	25	37,6
 Volum de mercat i d'activitat	2	56,2
 Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	5	10,5

El Garraf es manté al capdavant, però cal reforçar els fonaments del creixement

Reptes estructurals al Garraf: més cohesió, millor sòl econòmic i infraestructures eficients

TENDÈNCIES I PRINCIPALS CANVIS REGISTRATS

El Garraf manté el 2024 la 9a posició en el rànquing de competitivitat comarcal, consolidant-se un any més entre les 10 comarques més competitives de Catalunya. Aquesta estabilitat arriba després d'un període d'ascens continuat des del 2015, quan ocupava la 12a posició, i confirma el bon posicionament relatiu de la comarca dins del sistema comarcal català.

Tot i aquesta solidesa en el rànquing, l'índex de competitivitat registra una lleu davallada el 2024, passant de 44,3 a 42,8 punts (-1,5 punts interanuals), i trenca la tendència positiva dels tres anys anteriors. Malgrat aquesta correcció, el valor actual continua clarament per sobre del nivell de 2009 (+7,3 punts) i reflecteix una base sòlida en els principals actius competitiu del territori.

L'evolució per dimensions mostra un comportament desigual. El Garraf millora en sostenibilitat mediambiental (36a posició, +2), en la qualificació dels recursos humans i formació (10a, +2), i en l'accés als mercats i la informació (2a, +1). Especialment destacable és la pujada del volum de mercat i activitat, que avança fins a la 4a posició (+6), indicador clau de la vitalitat del teixit empresarial i comercial.

Per contra, retrocedeix en sostenibilitat social (36a, -3) i en infraestructures de transport i comunicacions (19a, -2), mentre que la disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica es manté estancada en una preocupant 40a posició. Aquestes limitacions estructurals podrien condicionar el potencial de creixement futur si no s'aborden de forma decidida.

Capital humà i mercat dinàmic, però creixement limitat per manca de sòl i infraestructures

El repte del Garraf: transformar els avantatges competitius en capacitat real de desenvolupament

El repte de futur no és tant mantenir la posició com fer un salt qualitatiu: convertir els actius disponibles en palanques de canvi estructural. Sense una millora decidida en la provisió d'infraestructura econòmica i serveis avançats, el risc és quedar atrapats en una competitivitat aparent però fràgil. El Garraf té el talent, el mercat i la connexió; ara cal reforçar la base sobre la qual es projecta aquest avantatge.

Anàlisi de l'evolució 2024 dels indicadors de competitivitat del Garraf

Factors de producció

El Garraf manté un perfil competitiu sòlid en capital humà, amb una posició destacada (10a) en la dimensió de qualificació i estabilitat en els principals indicadors de formació postobligatòria i titulació superior. La presència de perfils tècnics i professionals continua sent elevada (3a posició relativa), reforçant l'encaix entre formació i estructura econòmica. Tanmateix, preocupa la caiguda de la taxa d'escolarització als 17 anys, que retrocedeix tres posicions i pot posar en risc la continuïtat d'aquesta fortalesa a mitjà termini.

Pel que fa a infraestructures, tot i la millora en la inversió pública i la cobertura de fibra òptica, la comarca cau fins a la 19a posició, arrossegada per la baixa densitat d'autobusos (16a) i un estancament en l'accessibilitat ferroviària i la dotació logística.

Disponibilitat de sòl i pols de desenvolupament

El Garraf continua ocupant una de les darreres posicions en disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica (40a), sense millora en cap dels indicadors relatius a sòl urbanitzable, sòl vacant o sòl qualificat, que es mantenen en nivells molt baixos. Aquesta feblesa estructural és especialment rellevant en un context en què altres comarques activen nou sòl per captar activitat.

Pel que fa als pols de desenvolupament, els indicadors es mantenen estables, amb millores moderades en serveis tecnològics i empresarials, però la comarca es manté lluny de les posicions capdavanteres (14a posició global), sense efecte arrossegador evident.

Avantatges distributius

El Garraf conserva una excel·lent posició en aquesta dimensió (2a), amb indicadors que reflecteixen la seva integració logística i densitat territorial: la distància a l'eix viari principal és pràcticament nul·la (1a), i més del 97% de la població viu en municipis de més de 5.000 habitants (4a). Tot i això, la posició es manté estable, i no hi ha avenços significatius que permetin aprofitar millor aquest avantatge relatiu.

Condicions de la demanda i dinamisme empresarial

L'impuls del volum de mercat i activitat és el canvi més destacat del 2024: la comarca puja sis posicions i se situa al 4t lloc, impulsada pel creixement demogràfic i la reactivació de l'activitat constructiva (variació de població: del 20è al 9è lloc; habitatges iniciats: millora de posició i augment del 18%).

En canvi, l'esperit emprenedor presenta símptomes de moderació: la comarca baixa una posició (5a), i es manté sense millores en la creació de societats o el nombre d'empreses.

En innovació, destaca l'augment de sol·licituds de patents (del lloc 23 al 26), però els indicadors vinculats a serveis intensius en coneixement i R+D es mantenen estancats. El Garraf no avança en aquesta dimensió (25a posició), fet que reflecteix la dificultat per fer el salt cap a una economia basada en el coneixement.

Efectes sobre la competitivitat comarcal de l'evolució 2024

El Garraf es manté entre les comarques més competitives del país (9a), però l'evolució del 2024 evidencia contrastos importants. El dinamisme demogràfic i del mercat intern, així com la consolidació del capital humà, són clars actius. Però les mancances persistents en disponibilitat de sòl (amb posicions properes al mínim del sistema) i l'estancament en infraestructures i innovació evidencien una estructura de creixement que pot esdevenir vulnerable.

Passos endavant en sostenibilitat, però el Garraf encara genera pocs llocs de treball i poca economia verda

El Garraf té una bona posició, però li falten sòl, innovació i llocs de treball locals per fer el salt endavant

El repte del Garraf és passar de la consolidació a la transformació: convertir els avantatges actuals en una capacitat real d'atracció i retenció d'activitat de major valor afegit. Això exigeix activar sòl productiu, reforçar els serveis de suport a l'empresa i apostar per l'especialització intel·ligent com a eix de competitivitat futura.

Anàlisi de l'evolució 2024 dels indicadors de sostenibilitat del Garraf

Sostenibilitat social

El Garraf mostra el 2024 una evolució ambigua en aquest àmbit. Tot i que el rati de llocs de treball respecte a la població en edat de treballar millora lleugerament en valors absoluts (de 36,6 a 37,3), la comarca es manté en la 43a i darrera posició del rànquing. Aquesta dinàmica indica un cert progrés en l'autocontenció laboral, però és clarament insuficient en relació amb l'evolució d'altres comarques com el Baix Penedès o l'Anoia, que han fet un salt significatiu en aquest indicador. El resultat és que el Garraf esdevé, el 2024, la comarca amb menys oportunitats laborals locals per a la seva població en edat de treballar, posant de manifest una feblesa estructural que pot tenir implicacions en la cohesió social, la mobilitat obligada i l'arrelament territorial.

També s'observa una millora en l'atur registral (del 10,8% al 9,8%), però la pèrdua d'una posició en el rànquing (de la 34a a la 35a) confirma que aquest avenç ha estat menor que el d'altres territoris. Pel que fa a la qualitat de l'ocupació, el percentatge de contractes fixos es manté elevat (87,1%) però estable, sense millora en la posició relativa.

L'indicador més positiu és el de la salut laboral: l'índex d'accidents amb baixa laboral disminueix significativament fins als 2.648 per cada 100.000 treballadors, fet que permet al Garraf millorar dues posicions (de l'11a a la 9a). Aquesta evolució reforça la qualitat de l'entorn laboral i pot contribuir tant a la qualitat de vida com a l'atractiu empresarial del territori.

Sostenibilitat mediambiental

En aquest àmbit, el Garraf registra una lleu millora de la posició relativa (del lloc 38 al 36), tot i que els resultats segueixen sent modestos. Els valors absoluts reflecteixen una evolució positiva en eficiència ambiental: baixa el consum domèstic i industrial d'aigua, millora el percentatge de recollida selectiva i es redueix la generació de residus municipals per càpita. No obstant això, cap d'aquests indicadors experimenta un avenç significatiu en el rànquing, i en alguns casos (com els llocs de treball ambientals per habitant) fins i tot es retrocedeix.

El Garraf es manté en una posició baixa pel que fa al pes de l'activitat econòmica vinculada a la sostenibilitat (38a posició en ocupació verda), i no millora en aspectes com la generació i valorització de residus industrials. Aquesta situació reflecteix un model encara força dependent d'una activitat econòmica amb impacte ambiental, i amb una presència limitada de sectors vinculats a la transició ecològica.

Efectes sobre la sostenibilitat comarcal de l'evolució 2024

Els indicadors del 2024 mostren un Garraf que fa passos en eficiència ambiental i seguretat laboral, però que no aconsegueix millorar substancialment el seu posicionament dins del sistema català. L'escàs pes de l'activitat econòmica vinculada a la sostenibilitat i la feble capacitat de generar llocs de treball en relació amb la població activa posen en qüestió la viabilitat d'un model més resilient i equilibrat. Per avançar cap a una sostenibilitat amb valor afegit, caldrà reforçar la dimensió econòmica de la transició verda i impulsar un desenvolupament territorial amb més capacitat de generar ocupació de qualitat.

DETERMINANTS DE LA COMPETITIVITAT I SOSTENIBILITAT COMARCAL

Una posició competitiva elevada amb desequilibris estructurals de base

El Garraf manté una posició competitiva destacada (9a) dins del sistema comarcal català, sustentada sobretot en la seva excel·lent connectivitat amb els principals mercats i en la dimensió demogràfica i de mercat intern. L'elevada densitat poblacional, la pràctica absència de distància als grans corredors viaris i la concentració de població en municipis de mida mitjana-gran (més del 97% viu en municipis de més de 5.000 habitants) situen

la comarca en 2a posició en avantatges distributius, un actiu logístic i de mercat difícilment replicable per altres territoris.

També cal destacar la millora en volum de mercat i activitat, que avança sis posicions i arriba al 4t lloc, gràcies a la reactivació constructiva i un creixement demogràfic sostingut. Aquest impuls reforça la base comercial i de serveis de la comarca i apunta a un cert dinamisme de la demanda interna.

No obstant això, aquest posicionament amaga importants desequilibris de fons. El Garraf es manté entre les comarques amb menys disponibilitat de sòl per a l'activitat econòmica (40a posició), sense millores en cap dels indicadors associats. Aquest dèficit d'espai productiu limita la capacitat d'atracció d'activitat empresarial i compromet la sostenibilitat del creixement observat. Igualment, les infraestructures de transport i comunicacions perden dues posicions i es desplacen fins al lloc 19, amb una cobertura ferroviària i una densitat de transport públic encara limitades en relació amb el pes demogràfic del territori.

Capacitats dinàmiques amb llums i ombres

El Garraf presenta una base formativa sòlida, amb una posició relativa elevada en qualificació dels recursos humans (10a), i es manté entre les comarques amb més pes de perfils tècnics i professionals (3a). Aquesta base, però, conviu amb una davallada preocupant en l'escolarització a l'etapa obligatòria (41a posició en escolarització als 17 anys), que pot posar en risc la continuïtat d'aquest actiu.

Pel que fa a innovació i desenvolupament tecnològic, la comarca manté una posició discreta (25a), amb lleugeres millores en patents i presència industrial, però sense avenços en serveis intensius en coneixement ni en ocupació vinculada a la R+D. Aquest estancament indica que el Garraf no acaba de convertir el seu capital humà i el seu entorn connectat en activitat de major valor afegit.

L'esperit emprenedor manté un bon posicionament (5a posició), però els indicadors de creació de societats, nombre d'empreses o autònoms no mostren millores. El dinamisme empresarial sembla contenir-se dins l'àmbit microempresarial, sense escalar en volum ni diversificació.

Sostenibilitat: millores puntuals sense transformació estructural

El 2024 mostra un comportament desigual en sostenibilitat. En l'àmbit social, el Garraf retrocedeix fins a la 36a posició, malgrat una lleu millora en el rati de llocs de treball per població activa. Aquest indicador es manté en la darrera posició del sistema comarcal, posant de manifest la manca d'oportunitats laborals locals i una elevada dependència de la mobilitat per accedir a l'ocupació. Altres indicadors, com la taxa d'atur o l'estabilitat contractual, es mantenen estables, mentre que destaca positivament la millora en l'índex d'accidents laborals, que arriba a la 9a posició i reflecteix un entorn de treball més segur.

En sostenibilitat ambiental, el Garraf millora lleugerament fins a la 36a posició, però continua entre les comarques menys avançades. Tot i reduccions en el consum d'aigua i un lleuger augment en la recollida selectiva, la comarca manté posicions baixes en activitat verda i en valorització de residus industrials. La manca de sectors vinculats a la transició ecològica o a l'economia circular limita la capacitat del Garraf per integrar sostenibilitat i desenvolupament econòmic.

Conclusió: avantatge geogràfic sense transformació productiva

El Garraf destaca per les seves condicions geogràfiques, de mercat i de connexió, però aquestes fortaleeses no s'han traduït encara en un salt qualitatiu del seu teixit productiu. La manca de sòl disponible, l'estancament en infraestructures, la baixa capacitat per generar ocupació local i el paper secundari de la innovació i la sostenibilitat limiten el potencial transformador de la comarca. Sense una estratègia clara de reorientació productiva i territorial, el risc és consolidar un model altament dependent i amb escassa capacitat de créixer en qualitat i valor afegit.

ESTRATÈGIES SUGGERIDES

L'anàlisi de l'evolució competitiva i sostenible del Garraf el 2024 mostra una comarca amb un fort avantatge logístic i demogràfic que li ha permès mantenir-se entre les més competitives de Catalunya. No obstant això, aquest bon posicionament amaga desequilibris rellevants que poden limitar la capacitat de creixement futur. La manca de sòl per a l'activitat econòmica, l'estancament en infraestructures estratègiques, les dificultats per generar ocupació local i el paper secundari de la innovació i la sostenibilitat en l'estructura productiva apunten a un model que pot esdevenir fràgil si no es reforcen les seves bases estructurals.

Els indicadors assenyalen actius clau: el creixement del mercat intern, el pes dels perfils qualificats, la millora de l'entorn laboral o l'increment del nombre de patents. Però també alerten d'una manca de traducció d'aquests actius en transformació real: la generació de llocs de treball locals continua sent la més baixa del país, la presència d'activitats verdes és residual i la innovació no s'estén al conjunt del teixit econòmic.

En aquest context, cal impulsar una agenda territorial que consolidi els actius existents però que, sobretot, obri noves vies per al creixement en valor, sostenibilitat i oportunitats. Les següents línies estratègiques volen contribuir a aquest salt qualitatiu.

1. Obrir espais per al desenvolupament econòmic i activar el sòl estratègic

La comarca no pot continuar amb una oferta de sòl pràcticament inexistent si vol atreure activitat econòmica amb capacitat de generar ocupació local. Cal explorar vies de requalificació de sòl, transformació d'espais obsolets i col·laboració amb els municipis per identificar oportunitats d'activació compatible amb la sostenibilitat. No es tracta només de tenir sòl, sinó que estigui preparat per als nous models productius i que respongui a les necessitats de les empreses emergents.

2. Enfortir la base educativa i reduir els riscos de desconexió formativa

La qualitat del capital humà és una de les grans fortaleeses del Garraf, però els senyals de debilitament en etapes educatives clau (com l'escolarització als 17 anys) poden posar en perill aquesta avantatge. Caldrà impulsar una estratègia compartida entre centres educatius, ajuntaments i empreses per reconnectar joves amb itineraris d'oportunitat, reforçar la continuïtat formativa i adaptar l'oferta a les demandes d'una economia cada vegada més tecnificada i sostenible.

3. Reforçar les infraestructures de suport a l'activitat i a la mobilitat sostenible

Tot i el bon posicionament logístic general, la comarca mostra febleses en la cobertura de transport públic, l'accessibilitat ferroviària i la dotació logística interna. Cal reforçar la connexió entre àrees urbanes i espais d'activitat, apostar per una mobilitat intermunicipal més funcional i millorar les infraestructures digitals per facilitar la implantació d'activitat econòmica en tot el territori.

4. Promoure un ecosistema d'innovació més arrelat i connectat

L'augment de les sol·licituds de patents és una bona notícia, però el Garraf continua lluny de les comarques capdavanteres en innovació. Cal apostar per estructures col·laboratives que connectin empreses, centres de formació i administració, facilitant la transferència de coneixement i el desenvolupament de projectes innovadors. Espais d'innovació oberta, convocatòries de suport a l'R+D o hubs tecnològics locals poden accelerar aquesta evolució.

5. Donar impuls a l'activitat emprenedora amb més escala i orientació sectorial

L'emprenedoria al Garraf mostra bon ritme, però es manté molt fragmentada i amb poc impacte estructural. Cal crear condicions perquè els projectes locals puguin créixer: suport especialitzat, connexió amb mercats i inversors, espais compartits, serveis d'acceleració o aliances amb ecosistemes metropolitans. A més, caldria orientar esforços cap a sectors amb valor afegit i capacitat de creixement, com l'economia verda, digital o els serveis avançats.

6. Situar la sostenibilitat al centre de la transformació del model econòmic

Els avenços en eficiència ambiental no es reflecteixen encara en una economia més sostenible. Cal reforçar la presència d'activitats verdes, fomentar la valorització de residus, promoure la simbiosi industrial i desplegar estratègies d'economia circular i transició energètica a escala territorial. Aquesta aposta no només respon a una necessitat ambiental, sinó que pot esdevenir un avantatge competitiu en el context europeu actual.

7. Consolidar una governança orientada a la transformació i al seguiment estratègic

Els reptes del Garraf no es poden abordar des de l'aïllament municipal. Cal una governança comarcal compartida, flexible i orientada a la transformació estructural. És necessari establir mecanismes estables de coordinació, espais de participació empresarial i eines d'intel·ligència territorial que permetin prioritzar, executar i avaluar les estratègies amb impacte real. La concertació ha de passar de la diagnosi a la planificació activa.

Notes: Les posicions relatives corresponen a la metodologia vigent en cada edició. És a dir, els canvis metodològics no representen una revisió dels períodes anteriors. Novetats en l'edició 2022. En aquesta edició arran de la publicació dels cens de població 2021, s'han actualitzat els indicadors referents a la qualificació de la població, d'aquí que puguin observar-se canvis importants. També s'ha substituït la tecnologia de telecomunicacions 4G per la 5G, que és la que s'està desplegant actualment. Finalment, cal assenyalar que en relació a l'oferta de transport públic s'han utilitzat les dades de la Direcció General de Transít (DGT), que ofereixen una major precisió per a mesurar el nombre d'autobusos existent en el parc de vehicles.

Garraf

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels factors, dimensions i indicadors

Factors i dimensions		Subdimensions	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023
Factors de sostenibilitat		Sostenibilitat social	37	36	37	39	39	36	35	34	33	36	-3
		Sostenibilitat mediambiental	33	32	27	29	32	29	34	37	38	36	2
Factors de competitivitat	Factors de producció	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	3	3	3	6	6	9	9	8	12	10	2
		Infraestructura de transport i comunicacions	8	10	24	11	13	13	14	17	17	19	-2
		Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	19	18	20	19	38	37	39	37	40	40	0
		Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	17	14	13	11	12	15	13	15	15	14	1
	Avantatges distributius	Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	7	9	8	3	2	2	2	2	3	2	1
		Innovació, desenvolupament tecnològic	23	24	24	24	23	20	24	25	25	25	0
	Condicions de la demanda	Volum de mercat i d'activitat	24	15	20	6	7	11	8	2	10	4	6
		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	39	38	27	32	27	10	4	5	4	5	-1

Evolució de les posicions relatives en cadascun dels indicadors

Factors i dimensions		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	2024-2009
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	40	40	41	42	42	41	42	42	43	43	→	→
		Taxa d'atur registral.	39	38	38	38	38	38	34	33	34	35	↓	↓
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	3	3	3	12	12	14	9	13	14	15	↓	↓
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	38	21	32	29	28	20	18	18	11	9	↑	↑
		Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	35	12	10	11	38	38	36	39	39	38	↑	↓
	Sostenibilitat mediambiental	Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	35	33	27	28	24	25	24	32	33	32	↑	↑
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	26	35	21	23	21	19	16	17	15	11	↑	↑
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	34	33	34	35	34	34	34	34	32	32	→	↑
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	11	17	25	24	28	35	37	32	39	38	↑	↓
		Residus industrials per Km2 (Tn).	33	32	28	29	26	35	28	32	28	28	→	↑
Factors de competitivitat	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	32	34	33	32	34	23	29	16	38	38	→	↓
		Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	16	20	19	18	17	19	19	18	20	21	↓	↓
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	25	27	25	26	26	35	36	40	38	41	↓	↓
		Percentatge de titulats superiors (%).	1	4	3	2	2	2	2	4	4	4	→	↓
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	2	2	2	6	6	6	6	4	4	4	→	↓
	Infraestructura de transport i comunicacions	Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	→	↓
		Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	33	34	33	34	34	33	33	32	32	33	↓	→
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	9	8	8	9	9	9	9	9	9	9	→	→
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	8	9	7	7	6	6	5	6	8	8	→	→
		Cobertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	8	5	7	5	5	6	4	↑	↑
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Autobusos per Km2.	7	7	7	7	8	8	8	13	14	16	↓	↓
		Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	34	34	35	36	36	35	35	35	36	36	→	→
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	15	15	12	11	11	11	11	11	13	13	→	↑
		Percentatge de sòl urbà vacant (%).	-	-	2	3	2	2	2	1	3	2	↑	↑
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).	-	-	23	23	22	22	22	22	21	21	→	↑
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).	-	-	38	40	40	41	40	39	42	41	↑	↑
		Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	13	9	9	8	11	11	11	11	11	11	→	↑
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	17	18	14	16	19	17	15	16	15	15	→	↑
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	31	30	27	27	29	29	30	33	34	34	→	↓
		Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	24	21	24	1	4	6	6	6	6	6	→	↑
	Avantatges distributius	Distància en minuts a l'eix viari principal.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	→	→
		Distància mitjana al mercat final català (Km).	8	8	7	7	8	8	8	8	9	9	→	↓
		Densitat de població (habitants/Km2).	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	→	↑
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	→	↑
		Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	3	1	12	1	21	2	2	→	↑
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	27	31	22	20	22	22	20	19	17	19	↑	↑
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	20	20	22	23	21	23	24	25	22	21	↓	↓
		Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	18	17	17	15	15	23	24	26	27	27	→	↓
		Índex de diversificació productiva.	24	24	24	25	27	24	21	21	23	21	↑	↑
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	20	15	16	13	11	14	19	23	26	↑	↑
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	15	17	14	10	7	9	6	7	7	→	↑
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	-	13	13	12	12	12	12	12	12	12	→	↑
		Percentatge d'empreses (%).	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	→	→
		Variació de la població (interanual) (%).	14	5	21	8	14	12	9	2	20	9	↑	↑
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	41	29	26	4	2	3	3	2	2	3	↓	↑
	Condicions de la demanda	Número d'empreses per 1.000 habitants.	38	40	40	40	37	38	39	39	40	40	→	↓
		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	36	34	34	33	32	29	28	28	29	29	→	↓
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	12	6	5	4	5	8	2	2	3	3	→	↑
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	37	13	16	13	35	13	18	13	9	22	↓	↑
		Variació en les empreses (interanual) (%).	33	34	5	19	6	19	5	17	16	9	↑	↑

Garraf

Evolució dels indicadors

Factors de competitivitat		Indicador (veure referències temporals per cadascun en annex)	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024	2024-2023	Evolució
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	34,7	32,4	30,3	33,4	35,8	37,3	34,1	35,1	36,6	37,3	⬆️	⬆️
		Taxa d'atur registrat.	16,5	19,7	21,5	17,2	12,8	11,3	13,3	10,7	10,8	9,8	⬆️	⬆️
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%)	87,0	87,0	87,0	82,1	82,1	71,5	74,1	82,1	87,1	87,1	⬆️	⬆️
	Sostenibilitat medi ambiental	Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	8.099,8	4.695,5	4.433,1	4.500,7	4.596,9	3.490,5	4.454,8	4.396,4	2.796,1	2.648,2	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	3,4	18,2	18,9	18,4	1,0	1,0	0,9	1,2	0,9	0,6	⬆️	⬆️
		Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	69,1	63,8	61,6	61,1	59,2	58,7	60,2	51,2	49,9	47,0	⬆️	⬆️
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3)	448,3	513,0	567,3	602,1	634,7	634,5	572,9	539,2	578,5	524,6	⬆️	⬆️
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	2,0	1,8	1,5	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,5	1,4	⬆️	⬆️
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%)	31,0	34,9	35,7	36,4	36,1	38,4	40,8	43,8	39,6	40,1	⬆️	⬆️
		Residus industrials per Km2 (Tn).	269,4	215,8	142,5	144,8	131,5	200,5	140,6	163,9	118,5	118,5	⬆️	⬆️
		Percentatge de residus industrials valoritzats (%)	58,4	70,1	68,9	70,0	67,9	77,4	72,4	80,2	56,7	56,7	⬆️	⬆️
Factors de competitivitat	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la formació professional	Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	103,1	97,5	94,0	107,0	117,7	121,9	116,4	120,0	122,9	123,9	⬆️	⬆️
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	60,8	67,9	73,6	73,6	73,6	75,7	74,6	74,6	76,9	74,5	⬆️	⬆️
		Percentatge de titulats superiors (%)	22,6	26,3	27,4	26,3	26,3	26,3	26,3	41,6	41,6	41,6	⬆️	⬆️
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%)	45,7	45,7	45,7	58,1	58,1	58,1	58,1	69,1	69,1	69,1	⬆️	⬆️
		Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%)	28,9	28,9	28,9	25,0	25,0	25,0	25,0	37,5	37,5	37,7	⬆️	⬆️
		Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	96,3	90,7	85,4	88,0	93,8	96,3	90,8	94,5	99,3	98,7	⬆️	⬆️
	Infraestructura de transport i comunicacions	Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%)	75,0	75,0	75,0	74,2	74,1	74,0	73,7	73,8	74,0	74,1	⬆️	⬆️
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros)	714,7	420,2	281,4	285,4	171,0	166,4	217,4	205,4	130,9	145,4	⬆️	⬆️
		Coertura de fibra òptica FTTH.	-	-	-	46,0	65,1	86,8	94,1	97,7	97,3	98,4	⬆️	⬆️
		Autobusos per Km2.	10,8	10,5	9,8	9,5	9,4	10,1	10,7	18,4	14,0	13,5	⬆️	⬆️
	Disponibilitat de sòl i espai per a l'activitat econòmica	Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	⬆️	⬆️
		Percentatge de sòl urbanitzable (%)	3,2	3,1	3,2	3,4	3,6	3,7	3,6	3,5	3,2	3,2	⬆️	⬆️
		Percentatge de sòl urbà vacant (%)	-	-	55,4	53,5	50,1	47,1	46,5	45,0	38,1	37,3	⬆️	⬆️
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.)	-	-	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	⬆️	⬆️
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).	-	-	2.284,7	2.217,8	2.357,6	2.734,2	2.783,2	2.928,8	3.202,2	3.262,6	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	74,3	86,1	83,1	93,8	93,5	99,7	106,1	108,2	112,7	116,7	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	11,6	15,0	18,8	18,8	19,9	21,7	25,2	27,1	29,5	30,6	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	13,9	13,9	16,4	17,4	17,5	17,3	17,9	16,4	16,0	17,4	⬆️	⬆️
	Avantatges distributius	Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	44,0	42,0	36,0	0,0	0,8	6,0	4,6	4,6	4,3	2,5	⬆️	⬆️
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	⬆️	⬆️
		Distància mitjana al mercat final català (Km).	76,3	61,5	53,3	59,2	61,5	60,2	60,4	60,4	59,7	59,7	⬆️	⬆️
		Densitat de població (habitants/Km2).	772,2	791,3	792,1	788,7	796,8	815,2	833,4	847,0	859,6	875,0	⬆️	⬆️
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%)	94,8	94,6	94,6	94,6	94,5	94,4	94,2	97,2	97,2	97,3	⬆️	⬆️
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Coertura de xarxes mòbils LTE (4G).	-	-	-	90,2	95,0	99,8	100,0	42,3	94,2	99,2	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	2,5	2,2	2,9	4,3	4,5	4,4	5,8	6,9	7,6	7,6	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	86,0	72,0	61,8	64,3	68,9	70,6	62,9	115,8	123,5	131,1	⬆️	⬆️
		Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	401,6	396,7	397,7	440,5	471,8	425,4	410,9	470,3	481,5	483,2	⬆️	⬆️
		Índex de diversificació productiva.	18,8	18,6	18,0	18,0	17,4	17,9	18,9	18,7	19,0	19,2	⬆️	⬆️
		Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	-	159,0	190,3	185,1	170,2	134,1	45,8	38,9	25,5	37,7	⬆️	⬆️
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	-	2.447,2	2.202,5	2.543,1	2.907,2	2.937,6	3.226,4	3.584,8	3.629,0	3.179,9	⬆️	⬆️
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	-	2.387,0	2.327,0	2.283,9	2.302,9	2.525,2	2.767,6	2.767,6	2.897,8	3.065,1	⬆️	⬆️
		Percentatge d'empreses (%)	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	⬆️	⬆️
		Variació de la població (interanual) (%)	1,9	1,3	-0,3	0,1	0,4	1,2	1,0	1,6	1,5	1,8	⬆️	⬆️
	Condicions de la demanda	Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	0,5	0,6	0,2	2,3	3,4	3,7	4,7	6,9	6,1	7,2	⬆️	⬆️
		Número d'empreses per 1.000 habitants.	28,1	25,9	24,6	26,5	28,1	27,4	25,8	25,8	25,3	25,4	⬆️	⬆️
		Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	70,4	67,4	66,1	70,9	71,8	73,0	72,4	72,5	72,2	72,1	⬆️	⬆️
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	23,5	26,3	32,7	38,8	36,7	29,9	50,9	45,7	50,8	50,0	⬆️	⬆️
		Variació en l'ocupació (interanual) (%)	-9,7	-2,0	-2,2	4,0	2,5	2,3	3,3	4,4	3,0	1,8	⬆️	⬆️
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	Variació en les empreses (interanual) (%)	-8,6	-3,2	-1,4	2,6	2,2	0,0	3,4	1,6	-0,5	2,2	⬆️	⬆️

Nota: En negreta els indicadors que no s'han actualitzat respecte al període anterior. És el cas d'alguns indicadors que en el moment de la publicació no està la informació actualitzada i dels que s'actualitzen puntualment. A partir del 2012 les distàncies es calculen en minuts en lloc de kilòmetres.

La competitivitat territorial i la seva operativització

33 indicadors s'han calculat amb dades de 2024 i 6 amb dades de 2023

Cada dimensió es calcula a partir d'un mínim de 4-5 indicadors que analitzen els factors de competitivitat des de diverses perspectives. Tot i la millora registrada en els darrers anys en la disponibilitat de les estadístiques oficials, la qualitat de les fonts estadístiques continua sent desigual, i es detecten encara buits en l'aproximació de determinats aspectes de la competitivitat. Això implica que algunes dimensions estan millor representades que altres. A més, la periodicitat de les dades també presenta dificultats, ja que no totes les dades s'actualitzen anualment.

Referències temporals dels indicadors

Factors de competitivitat		Indicador / Període	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
Factors de sostenibilitat	Sostenibilitat social	Llocs de treball sobre població 15-64 anys.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Taxa d'atur registrat.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%).	2007	2007	2011	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (Per cada 100.000 treballadors/es).	2008	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
	Sostenibilitat medi ambiental	Llocs de treball en activitats medi ambientals per cada 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Consum domèstic d'aigua per habitant (m3).	2007	2010	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2023
		Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m3).	2007	2010	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2023
		Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (kg/hab/dia).	2007	2011	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2023
		Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%).	2007	2011	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2023
		Residus industrials per Km2 (Tn).	2007	2011	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2022
		Percentatge de residus industrials valoritzats (%).	2008	2010	2014	2017	2019	2020	2021	2022	2022
		Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Taxa específica d'escolarització als 17 anys.	2007	2011	2012	2015	2018	2019	2020	2021	2022
		Percentatge de titulats superiors (%).	2007	Mostra 2010-12	2011	2011	2011	2011	2021	2021	2021
		Percentatge de població amb estudis postobligatoris (%).	2007	2007	2011	2011	2011	2011	2021	2021	2021
Factors de producció	Qualificació dels recursos humans i recursos per l'educació i la formació professional	Percentatge de directius, tècnics i professionals i científics (%).	2007	2007	2011	2011	2011	2011	2021	2021	2022
		Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Inversions del DPTOP per comarques i km2 (milers euros).	Acumulat 1999-2007	Acumulat 2007-2010	Acumulat 2009-2013	Acumulat 2013-2016	Acumulat 2015-2018	Acumulat 2016-2019	Acumulat 2017-2020	Acumulat 2018-2021	Acumulat 2019-2022
	Infraestructura de transport i comunicacions	Cobertura de fibra òptica FTTH.	2008	2012	2014	2017	2020	2020	2021	2022	2023
		Autobusos per Km2.	2008	2012	2014	2017	2019	2020	2022	2024	2025
		Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%).	2007	2010	2014	2015	2015	2019	2019	2019	2019
		Percentatge de sòl urbanitzable (%).	2008	2011	2014	2017	2019	2020	2021	2023	2024
	Disponibilitat de sòl i espai per l'activitat econòmica	Percentatge de sòl vacant (%).			2015	2017	2021	2022	2023	2024	2025
		Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (ha.).		2011	2014	2017	2019	2020	2021	2023	2024
		Compravendes habitatges registrats (preu/m2 construït).			2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (Km).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Distància en minuts a l'eix viari principal.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
Factors de competitivitat	Avantatges distribuïts	Distància mitjana al mercat final català (Km).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Densitat de població (habitants/Km2).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G).			2015	2017	2020	2020	2021	2022	2023
	Innovació, desenvolupament tecnològic	Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Llocs de treball en serveis intensius en coneixement per 10.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Índex de diversificació productiva.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
	Volum de mercat i d'activitat	Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants.	2006-2008	2009-2011	2012-2014	2015-2017	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023
		Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants.	2006-2008	2009-2011	2012-2014	2015-2017	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022	2021-2023
		Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Percentatge d'empreses (%).	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	Variació de la població (interanual) (%).	2008-2009	2011-2012	2014-2015	2017-2018	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
		Habitatges iniciats per 1.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Número d'empreses per 1.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys.	2009	2012	2015	2018	2020	2021	2022	2023	2024
		Variació en l'ocupació (interanual) (%).	2008-2009	2011-2012	2014-2015	2017-2018	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
		Variació en les empreses (interanual) (%).	2008-2009	2011-2012	2014-2015	2017-2018	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024

A partir de l'edició de 2009, s'ha utilitzat una nova mètrica per construir l'Índex amb l'objectiu de millorar la precisió i permetre analitzar les distàncies entre comarques, cosa que l'anterior sistema, basat en l'ordenació cardinal dels indicadors, no permetia. Així, l'Índex FEGP, que abans només permetia ordenar les comarques, des de 2009 permet tant ordenar-les com mesurar les distàncies existents entre elles.

Es poden consultar més detalls sobre els nous indicadors, així com la font d'informació de les dades utilitzades, a l'apartat d'Indicadors utilitzats en el model.

L'Índex global s'obté a partir de l'agregació ponderada de cadascun dels factors i indicadors. Aquesta mètrica es complementa amb un sistema de ponderacions per als factors i els indicadors. Els pesos de cadascun dels factors han estat definits per un equip assessor format per membres de la Junta Directiva de la FEGP. També s'ha afegit un sistema de ponderacions a nivell d'indicadors, assignant pesos diferents segons la importància i la qualitat de cada indicador. Tot i això, en la majoria dels casos, el pes atorgat a cada indicador ha estat el mateix.

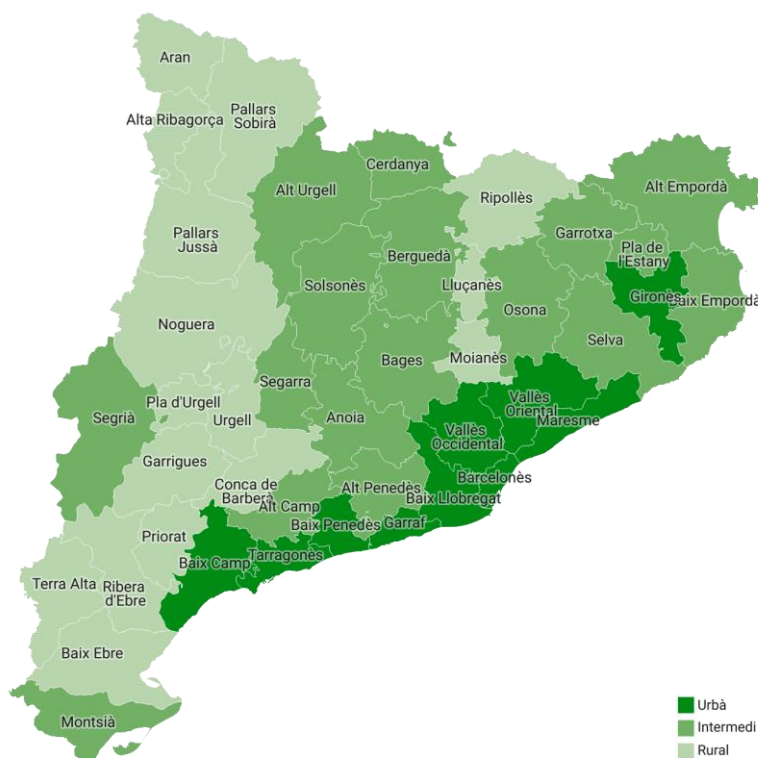
L'assignació d'aquests pesos s'ha fet seguint uns criteris que responen a un model concret i, per tant, a determinats judicis de valor. En aquest sentit, es considera molt important la generació de serveis avançats, així com de productes amb un component tecnològic i de coneixement destacat. Per això s'ha donat un pes major a aquelles dimensions relacionades amb la qualificació, la innovació, el desenvolupament tecnològic i l'accés a la informació. D'altra banda, el model parteix del fet que les economies són cada vegada més obertes, i per tant, s'hi reforcen també aquells factors que poden influir més en la competitivitat en aquest context, com ara les infraestructures de transport i comunicacions, les telecomunicacions, l'accés als mercats o la disponibilitat de pols i infraestructures de desenvolupament.

Dimensió urbana i rural

Per dur a terme les anàlisis, s'ha considerat oportú introduir la dimensió rural-urbana, ja que l'objectiu és veure si aquests canvis han tingut un impacte diferent entre les comarques amb majors economies d'urbanització i d'aglomeració (les urbanes) i aquelles que no les presenten (les rurals), incloent-hi les que es troben en una situació intermèdia. Per això, s'ha construït una tipologia comarcal basada en criteris de densitat poblacional i la població que viu en municipis rurals. La classificació resultant és la següent: **Àmbit urbà**: Si la població que viu en municipis amb densitat inferior a 150 hab./km² és menor del 15%. **Àmbit intermedi**: Si la població que viu en municipis amb densitat inferior a 150 hab./km² és entre el 15% i el 49%. **Àmbit rural**: Si la població que viu en municipis amb densitat inferior a 150 hab./km² és del 50% o més. Els resultats es presenten segons la pertinença de cada àmbit analitzat en relació amb aquesta categorització.

Classificació de les comarques segons el component urbà-rural

Rural	Intermedi	Urbà
Alta Ribagorça	Alt Camp	Baix Camp
Aran	Alt Empordà	Baix Llobregat
Baix Ebre	Alt Penedès	Baix Penedès
Conca de Barberà	Alt Urgell	Barcelonès
Garrigues	Anoia	Garraf
Lluçanès	Bages	Gironès
Moianès	Baix Empordà	Maresme
Noguera	Berguedà	Tarragonès
Pallars Jussà	Cerdanya	Vallès Occidental
Pallars Sobirà	Garrotxa	Vallès Oriental
Pla d'Urgell	Montsià	
Priorat	Osona	
Ribera d'Ebre	Pla de l'Estany	
Ripollès	Segarra	
Terra Alta	Segrià	
Urgell	Selva	
	Solsonès	

Els 50 indicadors de
l'Índex FEGP

Indicadors utilitzats en el model

Llocs de treball sobre població 15-64 anys	Proporció de persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms sobre la població en edat de treballar (15-64 anys).
Taxa d'atur registral (%)	La taxa d'atur registral mesura la relació existent entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada (calculada com a suma de l'atur registrat i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 a 64 anys resident en el territori considerat).
Percentatge de persones ocupades assalariades amb contracte fix (%)	Dades sobre persones assalariades amb contracte fix procedents de l'Enquesta Demogràfica de Catalunya de 2007 i Cens de població de 2011 a partir de l'edició 2015 i fins a 2017. A partir de 2018 les dades provenen de les afiliacions al RGSS segons residència. S'entén per persones ocupades assalariades amb contracte fix aquelles persones que han tingut i continuen tenint un contracte de feina o una successió de contractes amb continuïtat, amb la mateixa empresa. És un indicador de la qualitat de l'ocupació a la comarca.
Índex d'incidència d'accidents en jornada de treball amb baixa (per cada 100.000 treballadors/es)	Índex que calcula la incidència dels accidents laborals per cada 100.000 persones afiliades al Règim General i al Règim Especial de la Mineria del Carbó. Les dades sobre accidents de treball i malalties professionals s'elaboren a partir de les comunicacions d'accidents i de malalties professionals que les empreses i les entitats gestores estan obligades a presentar davant l'autoritat laboral. De la mateixa manera que l'anterior, aquest indicador pretén aproximar la qualitat de l'ocupació a la comarca.
Llocs de treball en activitats mediambientals per cada 10.000 habitants.	Nombre de treballadors afiliats a al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 37-39: Recollida i tractament d'aigües residuals, Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització, Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus. Amb aquest indicador es pretén mesurar el grau de desenvolupament dels serveis mediambientals de tractament, recuperació i valorització dels recursos.
Consum domèstic d'aigua per habitant (m³)	Consum domèstic d'aigua, en m³, dividit per la població resident. Les dades s'extreuen a partir del volum de facturació que presenten les entitats subministradores.
Consum industrial i de serveis d'aigua per establiment (m³)	Consum industrial i de serveis d'aigua, en m³, dividit pels centres de cotització que consten al Règim General de la Seguretat Social (RGSS). Les dades s'extreuen a partir del volum de facturació que presenten les entitats subministradores.
Coefficient de generació de residus municipals per habitant i dia (Kg/hab/dia)	Generació de residus municipals en Kg, dividida pel nombre d'habitants i 365 (en referència als dies de l'any). Es consideren els residus segons el municipi de producció. Els residus municipals no inclouen les cendres d'incineradores, els llots de depuradores o els rebuïts de les plantes de reciclatge i compostatge. Sí s'hi inclouen les dades de recollida selectiva per comarques.
Percentatge de recollida selectiva de residus municipals (%)	Percentatge de recollida selectiva respecte al conjunt dels residus municipals, és a dir, vidre, paper, llaines i envasos, matèria orgànica, poda i jardineria i residus voluminosos.
Residus industrials per Km² (Tn)	Generació de residus industrials, dividida entre la superfície de la comarca. Dins els residus industrials no s'inclouen aquells resultants de l'activitat minera ni de l'explotació de pedreres, així com tampoc els radioactius ni els explosius no classificats. Tampoc s'hi inclouen els sanitaris i els municipals, els procedents d'explotacions agrícoles o ramaderes que es reutilitzen en l'explotació agrària, i els que es gestionen com a aigües residuals.
Percentatge de residus industrials valoritzats (%)	Percentatge de residus industrials valoritzats. Els residus industrials valoritzats són aquells que estan sotmesos a un procés (de reciclatge, de recuperació, de compostatge...), a través del qual el mateix residu, o un component d'aquest, torna a ésser útil.
Llocs de treball de l'ensenyament per cada 10.000 habitants	Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 85: Educació preprimària, Educació primària, Educació secundària, Educació postsecundària, Altres activitats d'educació i Activitats auxiliars a l'educació.
Taxa específica d'escolarització als 17 anys (%)	Taxa específica d'escolarització, que relaciona als alumnes matriculats de 17 anys amb la població d'aquella mateixa edat, és a dir, la proporció de joves que continuen la seva educació en l'etapa postobligatòria. Amb aquest indicador es mesura el major o menor nivell educatiu dels efectius joves.
Percentatge de titulats superior (%)	Percentatge de persones 16-64 anys amb titulacions superiors. Fins a 2011 la font ha estat l'Enquesta Demogràfica de 2007, entre 2011 i 2014 la font ha estat el Baròmetre de la Comunicació i la Cultura per la mostra corresponent als tres darrers tres períodes i a partir de 2015 la font és el Cens de població 2011 i 2021. Les persones amb una titulació superior són aquelles que han acabat una diplomatura, arquitectura o enginyeria tècniques, tres cursos d'una llicenciatura, enginyeria o arquitectura, una llicenciatura, una enginyeria o el doctorat. A partir del cens 2021 s'incorporen a aquest grup les persones que han realitzat un cicle formatiu de grau superior (CFGs).

Percentatge de població amb estudis post-obligatoris (%)	Percentatge de persones de 10 o més anys amb estudis post-obligatoris a partir de les dades de l'Enquesta Demogràfica de Catalunya del 2007 fins l'any 2014 en que s'utilitza les dades del Cens de Població 2011 i 2021 en relació al col·lectiu de 16-64 anys. Les persones amb estudis post-obligatoris són aquelles que compten amb un Batxiller superior (inclou batxiller superior, BUP, batxiller LOGSE, COU i PREU), amb una FP de grau mig (inclou FPI, FP de grau mig, oficialia industrial i equivalents), amb una FP de grau superior (inclou FP II, FP de grau superior, mestria industrial i equivalents), amb una Diplomatura (inclou diplomatura, arquitectura tècnica, enginyeria tècnica, tres cursos aprovats de llicenciatura, tres cursos aprovats d'arquitectura i tres cursos aprovats d'enginyeria), amb una Llicenciatura (inclou arquitectura, enginyeria i llicenciatura o amb un Doctorat.
Percentatge de directius, tècnics, professionals i científics (%)	Percentatge de persones amb ocupacions de tipus directiu, tècnic, professional o científic a partir de les dades de l'Enquesta Demogràfica de Catalunya de 2007 i Cens de població de 2011 i 2021 a partir de l'edició 2015. Els directius, tècnics, professionals o científics corresponen a una de les 4 agregacions de les 10 rúbriques corresponents als grans grups de la Classificació Catalana d'Ocupacions CCO-94, concretament, als grups 0, 1 i 2. Amb aquest indicador es vol aproximar la menor o major demanda de qualificacions del mercat laboral comarcal.
Llocs de treball de transport i comunicacions per cada 10.000 habitants	Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 49-53, 61 i 79: Transport terrestre; transport per canonades, Transport marítim i per vies de navegació interiors, Transport aeri, Emmagatzematge i activitats afins al transport, Activitats postals i de correus i Telecomunicacions i Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen.
Percentatge de població amb accés a la xarxa ferroviària (%)	Es considera població amb accés directe a la xarxa ferroviària aquella que viu en localitats que compten, com a mínim, amb una estació amb servei o bé de RENFE, ja sigui rodalies o regionals, o bé de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) o bé de Metro. Es calcula com a percentatge de població en municipis amb una estació de ferrocarril sobre el total comarcal. L'indicador serveix per a aproximar la provisió de les infraestructures ferroviàries.
Inversions del DPTOP per comarques i Km ² (milers d'euros)	Es comptabilitzen les inversions del DPTOP per comarques, tant les Inversions reals com les Transferències de capital externes, a partir de la Liquidació dels pressupostos facilitada pel Departament d'Economia i Finances. Es pren el valor acumulat en el període 99-07. Amb aquest indicador es pretén aproximar la quantitat i la qualitat de les inversions en infraestructures.
Cobertura de fibra òptica FTTH (%)	Cobertura conjunta proporcionada per tots els operadors en relació a la xarxa d'accés fixe de fibra òptica fins la llar. Es calcula a partir de les dades demogràfiques de l'entitat singulars de població a nivell municipal i s'agrega a nivell comarcal. Les dades són proporcionades pel Ministeri d'Indústria, energia i turisme.
Autobusos per Km ²	Nombre d'autobusos en relació a la superfície de la comarca. S'entén per autobusos aquells vehicles destinats al transport de viatgers amb una capacitat superior a nou places, inclosa la del conductor. Aquest indicador aproxima la provisió d'oferta de transport públic col·lectiu. A partir de l'edició 2023 la font d'informació és la DGT ja que les dades de l'IDESCAT inclouen altres tipus de vehicles que no són autobusos.
Percentatge de sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable (%)	- S'ha calculat el sòl susceptible de ser transformat en urbanitzable com el percentatge sobre la superfície total que representa el mínim entre la superfície de conreu de secà més l'urbanitzable i la superfície amb pendent inferior al 20%. - La superfície de conreu de secà s'ha considerat la més adequada en temes de sostenibilitat econòmica, social i mediambiental per a satisfer noves necessitats. Aquest indicador es vol aproximar a la disponibilitat de sòl potencial d'un territori. - El sòl es classifica en a) urbanitzada i altres (sòl urbà, urbanitzable i infraestructures), b) superfície forestal, c) sense vegetació i d) conreus. També es classifica segons el pendent.
Percentatge de sòl urbanitzable (%)	Percentatge que representa el sòl que figura com a urbanitzable en els planejaments territorials dels municipis. És una figura jurídica que ordena la disponibilitat immediata de sòl.
Percentatge de sòl urbà vacant (%)	Percentatge que representa la superfície de les parcel·les sense edificar sobre el total de superfície de parcel·les urbanes. La informació la proporciona la Direcció general del cadastre.
Sòl urbà qualificat per a activitat econòmica (%)	Percentatge de la superfície qualificada per a activitat econòmica en els planejaments municipals a la comarca respecte al total de Catalunya.
Compravendes habitatges registrats (preu/m ² construït)	Preu de venda dels habitatges nous i usats per comarques i per metre quadrat construït. La font d'informació és el Colegio de Registradores de la Propiedad, Bienes Muebles y Mercantiles de España i les dades les publica la Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana de la Generalitat de Catalunya.
Llocs de treball en recerca i desenvolupament per 10.000 habitants	Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-72: Recerca i desenvolupament.

Llocs de treball en indústries de mitjana-alta tecnologia per 10.000 habitants	■ Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE–09 20-21, 26-28, 30, 33: Indústries químiques, Fabricació de productes farmacèutics, Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics, Fabricació de materials i equips elèctrics, Fabricació de maquinària i equips ncaa, Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs, Fabricació d'altres materials de transport i Reparació i instal·lació de maquinària i equips.
Llocs de treball intensius en coneixement per 10.000 habitants	■ Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE–09 50-51, 58, 61-66, 68-75, 77, 85-86, 90 i 91: Transport marítim i per vies de navegació interiors, Transport aeri, Edició, Telecomunicacions, Serveis de tecnologies de la informació, Serveis d'informació, Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions, Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria, Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances, Activitats immobiliàries, Activitats jurídiques i de comptabilitat, Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial, Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècniques, Recerca i desenvolupament, Publicitat i estudis de mercat, Altres activitats professionals, científiques i tècniques, Activitats veterinàries, Activitats de lloguer, Educació, Activitats sanitàries, Activitats de creació, artístiques i d'espectacles i Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals.
Índex de diversificació productiva	■ Els índexs de diversificació productiva indiquen en quina mesura la producció d'una zona geogràfica està diversificada en nombrosos sectors. Per a avaluar aquesta diversificació, un dels indicadors agregats que es pot utilitzar és l'invers de l'índex de Herfindahl. Aquest índex és la suma dels quadrats de les quotes de participació de cada sector en el total de l'economia d'una àrea: quan l'índex és 1 vol dir que el total de la producció es dona en un sol sector. En canvi, quan tendeix a 0 vol dir que la producció està més diversificada. L'invers de l'índex de Herfindahl dona el nombre de sectors representatius presents en una àrea. Com més sectors representatius hi hagi, més diversificada estarà l'economia.
Núm. sol·licituds de patents per milió d'habitants	■ Sol·licituds de patents registrades els darrers tres anys a l'Oficina Española de Patentes y Marcas (OEPM) en relació a la població.
Núm. sol·licituds de marques per milió d'habitants	■ Sol·licituds de marques registrades els darrers tres anys a l'Oficina Española de Patentes y Marcas (OEPM) en relació a la població.
Distància mínima als pols de distribució de serveis i mercaderies (min.)	■ És la mínima distància des de les capitals de comarca als aeroports, ports i estacions d'AVE de Catalunya: com a centres de distribució internacionals de mercaderies i serveis. S'han considerat els ports de Tarragona, Barcelona, Vilanova i la Geltrú, Palamós i Alcanar i els aeroports de Lleida-Alguaire, Reus, Girona–Costa Brava i El Prat de Llobregat. A partir del 2006 s'inclou les estacions de l'AVE. A partir de l'edició 2011 les unitats són en temps (min.) en lloc de kilòmetres.
Distància en minuts a l'eix viari principal	■ És la mínima distància, en minuts, des de la capital de comarca als principals eixos viaris de Catalunya: autopistes i autovies.
Distància mitjana al mercat final català (min.)	■ El càlcul es correspon amb la mitjana ponderada de les distàncies entre capitals de comarca i la població de cada comarca. La seva interpretació correspon a la distància mitjana que hauria de recórrer una empresa localitzada en una determinada comarca per a abastar el mercat català. A partir de l'edició 2011 les unitats són en temps (min.) en lloc de kilòmetres.
Densitat de població (habitants/Km ²)	■ Nombre d'habitants per Km².
Percentatge de població en municipis de 5.000 o més habitants (%)	■ La proporció de persones que viuen en poblacions de més de 5.000 habitants en cada comarca.
Cobertura de xarxes mòbils LTE (4G i 5G) (%)	■ Cobertura conjunta proporcionada per tots els operadors en relació a la banda ampla d'accés mòbil. Es calcula a partir de les dades demogràfiques de l'entitat singulars de població a nivell municipal i s'agrega a nivell comarcal. Les dades són proporcionades pel Ministeri d'Indústria, energia i turisme. El 2022 se substitueix la tecnologia 4G per la 5G.
Renda familiar disponible bruta (milions d'euros).	■ La renda familiar disponible bruta (RFDB) és la macromagnitud que mesura els ingressos dels quals disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no només depèn dels ingressos de les famílies directament vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), sinó que també està influïda per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials.
Percentatge d'empreses (%)	■ Percentatge de centres de cotització que consten al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) a la comarca respecte al total de Catalunya.
Variació de la població (interanual) (%)	■ Taxes de variació interanual de la població a la comarca.

Habitatges iniciats per 1.000 habitants	■ Càlcul de la ràtio d'habitatges iniciats per cada 1.000 habitants. La Secretaria d'Habitatge de la Generalitat elabora les dades d'habitatges iniciats a partir dels visats d'obres d'edificació dels col·legis d'aparelladors de Catalunya.
Número d'empreses per 1.000 habitants	■ Número de centres de cotització en relació a la població resident. Aquest indicador s'utilitza per tal d'introduir en el model l'emprenedoria com a factor de competitivitat.
Número de treballadors autònoms per 1.000 habitants	■ Número de treballadors afiliats al Règim Especial de Treballadors Autònoms en relació a la població. De la mateix manera que l'anterior, aquest indicador s'utilitza per a introduir en el model l'emprenedoria com a factor de competitivitat.
Societats constituïdes per cada 10.000 habitants de 16-64 anys	■ Número de societats mercantils constituïdes en relació a la població. La font d'informació és el Registre Mercantil.
Variació en l'ocupació (interanual) (%)	■ Taxes de variació interanual dels llocs de treball a la comarca.
Variació en les empreses (interanual) (%)	■ Taxes de variació interanual dels centres de cotització a la comarca.
Llocs de treball en serveis empresarials avançats per 10.000 habitants	■ Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 70-71 i 73-74: Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial, Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècniques, Publicitat i estudis de mercat i Altres activitats professionals, científiques i tècniques.
Llocs de treball en serveis de tecnologies de la informació per 10.000 habitants	■ Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 62-63: Serveis de tecnologies de la informació i Serveis d'informació.
Llocs de treball en serveis financers per 10.000 habitants	■ Nombre de treballadors afiliats al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i al Règim Especial de Treballadors Autònoms per 10.000 habitants. Inclou: CCAE-09 64-66: Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions, Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria i Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances.

Llocs de treball i centres de treball

En el còmput dels llocs de treball s'inclouen les persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social (RGSS) i les afiliades al Règim Especial de Treballadors Autònoms. No s'inclouen, en canvi, les persones afiliades al Règim Especial de la Mineria del Carbó, Règim Especial del Mar, Règim Especial Agrari i Règim Especial d'Empleats de la Llar. Pel que fa al Règim Especial Agrari, a partir del primer trimestre del 2008 es van anar incorporant tots els treballadors per compte propi al Registre Especial de Treballadors Autònoms. No obstant això, la magnitud del sector es manté encara subrepresentada, atès que es manté el Règim Especial Agrari.

La informació que s'ofereix en relació a les persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social es refereix a la situació d'alta laboral i situacions assimilades a la de l'alta. Tot els treballadors afiliats han d'estar inscrits en un compte de cotització a la Seguretat Social. Aquests comptes agrupen als treballadors d'una mateixa empresa, que desenvolupen l'activitat en una mateixa província. Per tant, les empreses estan obligades a declarar un mínim d'un centre de cotització per província, però poden declarar un centre de cotització per a cada establiment o computar tots els treballadors en un únic centre de cotització per a cada província. En aquest sentit, és força habitual que aquelles institucions que compten amb una xarxa nombrosa d'establiments repartits pel territori, declarin tots els empleats en la que, de fet, n'és la seu central. Per exemple, així succeeix en l'àmbit financer, ja que les comarques que tenen la seu central d'una entitat financera, presenten un pes important de llocs de treball del sector, al computar-se tots, o una part important, dels treballadors de la província. Així, la xifra de persones afiliades als centres de cotització d'una comarca no permet conèixer la situació laboral de les persones que hi resideixen, ja que hi pot haver persones que hi treballin, però que visquin en altres llocs. Tampoc es poden quantificar els llocs de treball efectivament localitzats a la comarca, ja que hi pot haver treballadors de la comarca que, tot i treballar-hi, estiguin adscrits a un centre de cotització domiciliat en un altra comarca de la província, al mateix temps que s'hi poden computar treballadors que, en realitat, treballin en altres comarques de la mateixa província.

Pel que fa als centres de cotització, es pot donar la situació que una mateixa empresa declari més d'un centre. Per exemple, que els treballadors d'oficina es declarin en un centre de cotització i els de producció en un altre. No obstant això, s'ha de dir que aquesta no és una situació molt freqüent.

Tot i aquestes consideracions, la informació sobre les persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de Treballadors Autònoms permet aproximar, de forma força ajustada, el volum dels llocs de treball localitzats a la comarca, sobretot d'aquells que pertanyen al teixit empresarial local. A més d'això, l'anàlisi, realitzada a llarg termini, permet resseguir-ne l'evolució.

Atur

L'indicador més comunament utilitzat per a fer la lectura de les xifres d'atur és la taxa d'atur. Aquesta taxa és el resultat d'expressar en percentatge el quocient entre la població desocupada i la població activa. Es considera que la població activa és aquella formada pel conjunt de persones que estan treballant (població ocupada), així com per aquelles que estan en disposició de fer-ho, és a dir, les persones desocupades que estan cercant feina. Durant el 2015, l'Observatori d'Empresa i Ocupació ha definit un nou indicador, la taxa d'atur registral, calculat a partir de valors obtinguts de registres administratius. La taxa d'atur registral mesura la relació existent entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada (calculada com a suma de l'atur registrat i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 a 64 anys resident en el territori considerat). En conseqüència, a partir de l'edició 2015 s'introdueix la taxa d'atur registral en substitució de la taxa d'atur absoluta utilitzada en edicions anteriors.

Canvis en la classificació catalana d'activitats econòmiques

El mes de gener de 2009 va entrar en vigor la nova Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAE-09) que substitueix a l'anterior classificació (CCAE-93). Aquesta actualització respon a la necessària adaptació als canvis que, des de l'any 1993 ençà, s'han anat produint en l'estructura econòmica. Entre aquest canvis es poden destacar l'aparició o l'augment de determinades activitats, que comporta l'aparició de noves categories. És el cas, per exemple, de les seccions "informació i comunicacions", "activitats professionals, científiques i tècniques" i "activitats administratives i serveis auxiliars". També es pot produir la reubicació d'algunes activitats com, per exemple, el canvi que hi ha hagut amb la "promoció immobiliària", que ha passat a ubicar-se a la categoria de "construcció", quan abans es classificava com una activitat de serveis. Així doncs, l'aplicació d'aquesta nova classificació comporta canvis en la categorització i la codificació de les activitats i comporta el trencament de les sèries estadístiques. Aquesta situació afecta només a les magnituds en les quals hi ha desagregacions de les dades per activitat econòmica, com l'afiliació a la Seguretat Social i al treball autònom, als centres de cotització i a l'atur.

Bibliografia i fonts

Bibliografia de referència

ACTIVA PROSPECT (2004-2020). *Informe de conjuntura econòmica. Garraf, Alt Penedès i Baix Penedès*. Federació Empresarial del Gran Penedès (FEGP). Publicació de caràcter semestral.

ACTIVA PROSPECT (2019). DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *La competitivitat de les comarques de la demarcació de Barcelona, a examen. Utilització del model ADEPG i anàlisi dels resultats pel període 2014-2015*.

ACTIVA PROSPECT. (2019). *Els sistemes d'innovació comarcals a la demarcació de Barcelona. Resultats pel període 2013-2015*. Diputació de Barcelona.

CARDIFF UNIVERSITY (2013). *UK Competitiveness Index*.

ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT (2009). *Resilience amid turmoil Benchmarking IT industry competitiveness*

ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT (2012). *Benchmarking global city competitiveness*.

EUROCHAMBRES (2007). *Regional Competitiveness Atlas. Economic analysis. Edition 2007*.

EUROPEAN CLUSTER OBSERVATORY (2010). *Benchmarking regional competitiveness in the European Cluster Observatory*.

EUROPEAN COMMISSION (2011). *A New Regional Competitiveness Index: Theory, Methods and Findings*.

EUROPEAN COMMISSION (2011). *European Competitiveness Report. 1999-2011*.

EUROPEAN COMMISSION (2020). *The EU Regional Competitiveness Index 2020*.

GRUP DE RECERCA EN ANÀLISI QUANTITATIVA REGIONAL (AQR) (2007). *Xarxa el Perfil de la Ciutat. Indicadors d'excel·lència empresarial pels municipis de la Xarxa*.

Hermosilla, J. (21 juny 2020). La resiliència territorial valenciana i la covid-19. <https://www.levante-emv.com/comunitat-valenciana/2020/06/21/resiliencia-territorial-valenciana-covid-19/2023170.html>

IMD (2021). *World Competitiveness Yearbook 2021*.

INSTITUTO VASCO DE COMPETITIVIDAD (2007). *Indicadores y análisis de competitividad local en el País Vasco*. Gobierno Vasco.

Magre, E. (8 abril 2020). Cap a la recuperació: renovació i reorientació com a estratègies regionals per a una era post-COVID-19. <https://www.orquestra.deusto.es/es/actualidad/noticias-eventos/beyondcompetitiveness/1923-recuperacion-renovacion-reorientacion-estrategias-regionales-era-post-covid-19>

Maza, A. (27 novembre 2019). La resiliència econòmica a Espanya a escala provincial: De la recessió a la recuperació. <https://aecr.org/es/la-resiliencia-economica-en-espana-a-escala-provincial-de-la-recesion-a-la-recuperacion/>

MORENO; D., Toharia, L.; Caprile, M. (2001) *La qualitat del treball a Catalunya en comparació a d'altres regions espanyoles i europees*. Anuari Socio-Laboral de Catalunya de la UGT. Centre de Recerca Econòmica i Social de Catalunya (CRESC) – UGT de Catalunya.

NATIONAL COMPETITIVENESS COUNCIL (2010). *Regional Competitiveness Index of Croatia*.

PORTER, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York. Free Press.

Ramos, R., Royuela, V. (03 octubre 2018). La resiliència regional, a discussió. <https://abcblogs.abc.es/riqueza-regiones/otros-temas/la-resiliencia-regional-a-discusion.html>

SOBRINO, J. (2004). *Competitividad territorial: ámbitos e indicadores de análisis. Economía, Sociedad y Territorio*, Dossier especial: 123-183.

VYTAUTAS SNIESKA, JURGITA BRUNECKIENE (2009). *Measurement of Lithuanian Regions by Regional Competitiveness Index*. Engineering Economics.

WORLD ECONOMIC FORUM. (2020). *The Global Competitiveness Report 2019–2020*.

Principals fonts consultades

Anuari Econòmic Comarcal BBVA / Catalunya Caixa .

Autoritat Metropolitana del Transport.

Carmedata. Fichero de Empresas de Nueva Creación.

Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge. Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana.

Departament de Territori i Sostenibilitat. Agència de Residus de Catalunya. Estadístiques de residus industrials.

Departament de Territori i Sostenibilitat. Anuari estadístic.

Departament de Treball, Afers socials i Famílies. Observatori del Treball i Model Productiu.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Google maps.

Institut d'Estadística de Catalunya.

Ministerio de Hacienda y Función Pública. Dirección General del Catastro.

Ministerio de Industria, energía y turismo. Secretaria de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información.

Oficina Española de Patentes y Marcas (OEPM).

Renfe.

Activa Prospect SL (Research & Solutions)

Centre d'Empreses de Noves Tecnologies . Parc Tecnològic del Vallès
08290 Cerdanyola del Vallès . Barcelona . Tel. 93 5820177 Fax. 93 5801354
activaprospect@activaprospect.cat
<http://www.activaprospect.cat>

